

T R A N S K R I P T
27. SJEDNICE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 26. 3. 2009., S POČETKOM U 11,15 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
ILIJA FILIPOVIĆ:

Predlažem da počnemo raditi. Poštovane dame i gospodo, poštovane kolegice i kolege zastupnici, nazočni predstavnici Vijeća ministara, uz opravdanje gospodina Špirića, jer je sjednica Vijeća ministara u zasjedanju ali, ako nam budu trebali za neku točku dnevnog reda, tu su osobe iz ureda gospodina Špirića, imat ćemo nazočne predstavnike izvršne vlasti; poštovana gospodo iz međunarodne zajednice koji pratite rad današnjeg Doma naroda, poštovani predstavnici medija, srdačno vas sve skupa pozdravljam i otvaram 27. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Dopustite mi da na početku konstatiram da sjednici nazoči 14 zastupnika od ukupno 15, iako znam da je i petnaesti tu negdje i priključit će se našem radu, mislim na gospodina Ivanića.

Za 27. sjednicu predlažem sljedeći dopunjeni dnevni red kojeg ste dobili pred početak sjednice:

DNEVNI RED

- 1. Usvajanje zapisnika 25. i 26. sjednice Doma naroda;**
- 2. Odgovori na zastupnička pitanja i zastupnička pitanja;**
- 3. Prijedlog Amandmana I. na Ustav BiH (drugo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara;**
- 4. Prijedlog odluke o pristupanju izmjenama Ustava BiH, predlagatelj: Kolegij Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH;**
- 5. Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju postizanja suglasnosti o Prijedlogu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (Prijedlog zakona je u prvom čitanju);**
- 6. Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju postizanja suglasnosti o imenovanju predsjedatelja, zamjenika i članova Neovisnog odbora i Odbora za žalbe građana, kao neovisnih tijela policijske strukture BiH (Prijedlog Ad hoc zajedničkog povjerenstva za provođenje procedure imenovanja Neovisnog odbora i Odbora za žalbe građana);**
- 7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (drugo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara BiH;**

8. Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme (prvo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu (prvo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
10. Izjašnjavanje Doma o Inicijativi izaslanika Bože Rajića i gospodina Rude Vidovića za formiranje radne skupine za izradu teksta novog ustava BiH;
11. Prijedlog usuglašenih zbirnih i pojedinačnih zaključaka Povjerenstva za financije i proračun Zastupničkog doma i Povjerenstva za financije i proračun Doma Naroda Parlamentarne skupštine BiH o razmatranim revizorskim izvješćima financijskog poslovanja institucija BiH za 2007. godinu;
12. Konačno izvješće o provođenju mjera iz Akcijskog plana Srednjoročne razvojne strategije BiH za razdoblje 2004.-2007. godine (PRSP) i Ekonomski trendovi, Godišnje izvješće za 2007. godinu Direkcije za ekonomsko planiranje BiH;
13. Izvješće o realiziranju Akcijskog plana za provedbu Programa mjera u okviru CEFTA, s Analizom vanjskotrgovinske razmjene BiH za 2008. godinu;
14. Izvješće o napretku BiH u 2008. godini i Strategija proširenja i ključnih izazova u 2008. i 2009. (materijal Direkcije za evropske integracije BiH);
15. Izvješće o aktivnostima Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe za 2008. godinu;
16. Prijedlog državne strategije za nadzor nad opojnim drogama, sprečavanje i suzbijanje zlouporabe opojnih droga u BiH, predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
17. Informacija o kaznenim djelima protiv dostojanstva osobe i morala u BiH, s naglaskom na kaznena djela krijumčarenja i trgovine ljudima u 2006. i 2007. godini i prvih devet mjeseci 2008. godine;
18. Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o izboru članova zajedničkih povjerenstava obaju domova Parlamentarne skupštine BiH;
19. Imenovanje dva člana Ureda za razmatranje žalbi iz reda stručnjaka Upravnog prava, predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
20. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o vojnom grantu, dotaciji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Turske;
21. Davanje suglasnosti za ratificiranje Bilateralnog sporazuma u području obrazovanja između Vijeća ministara BiH i Vlade Crne Gore;
22. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o preferencijalnoj trgovini između BiH i Islamske Republike Iran;
23. Davanje suglasnosti za ratificiranje Memoranduma o razumijevanju o budućnosti zdravstvene mreže u Jugoistočnoj Evropi, u okviru procesa regionalne suradnje u Jugoistočnoj Evropi;
24. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o grantu, dotaciji Globalnog fonda za okoliš između BiH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, kao Agencije za realiziranje sredstava Globalnog fonda za okoliš – Projekt šumskih i planinskih područja;
25. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Albanije o međunarodnom cestovnom prijevozu osoba i stvari;
26. Davanje suglasnosti za ratificiranje Deklaracije o dugoročnom programu regionalne suradnje i razvoja mentalnog zdravlja u zemljama Jugoistočne Evrope;
27. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o financiranju između BiH i Komisije Evropske zajednice o programu financiranja učešća BiH i RDF-a u

- europskom programu međunarodne teritorijalne suradnje, prostor jugoistočne Europe na temelju instrumenata pretpristupne pomoći IPA, komponenta 2 prekogranična suradnja za 2007. godinu;**
- 28. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o gospodarskoj suradnji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije;**
- 29. Davanje suglasnosti za ratificiranje Ugovora o financiranju između BiH i Europske banke za projekt Koridor Vc, prva faza *Sjever*.**

Ovo je usuglašeni dnevni red Kolegija Doma naroda. Prije nego što otvorim raspravu, pozdravit ću i gospodina Ivanića koji se priključio našem radu. Sada imamo Dom u kompletnom sastavu.

Javlja li se netko za riječ?
Gospodin Rajić. Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući. Želim dobar dan i pozdravljam sve kolegice i kolege zastupnike, sve članove Vijeća ministara, predstavnike medija, međunarodnih institucija i goste.

Javio sam se povodom utvrđivanja dnevnog reda, jer se protivim načinu na koji je Kolegij predložio izmjene i dopune dnevnog reda pod točkom 4., ako se ne varam, gdje je uvrstio mimo procedure, mimo poslovnčkih odredbi Prijedlog odluke o pristupanju izmjenama Ustava BiH .../isključen mikrofoni/...

ILIJA FILIPOVIĆ:
Hoćete se uključiti?

BOŽO RAJIĆ:

... utvrđeno da sazivanje sjednica obavlja predsjedatelj uz suglasnost članova Kolegija i da se sjednica saziva uručivanjem pisanog poziva sa materijalima, najmanje sedam dana prije termina održavanja sjednice, što je učinjeno. I dnevni red, koji smo mi dobili prije sedam dana, ne sadrži ovu točku koju danas nam nudi i koju gospodin predsjedatelj sad naziva usuglašenim dnevnim redom. Pitanje terminologije možda i jeste ali za mene nije.

Dalje, u članku 56. u stavku (3) Poslovnika kaže: 'U opravdanim slučajevima', a nismo čuli opravdanje koji su to opravdani razlozi, 'dnevni red, izmjena i dopuna dnevnog reda može biti predložena i za vrijeme održavanja sjednice Doma, a materijal podijeljen na samoj sjednici'. Nismo čuli od predlagatelja koji su to opravdani razlozi da se dnevni red dopunjava na ovakav način.

Nadalje, u članku 58. našeg poslovnika ovog doma je rečeno: 'Kolegij može u dnevni red uvrstiti i druga pitanja koja su ovlaštenu predlagatelji dostavili Domu i koja spadaju u njegovu nadležnost'. Nismo čuli tko je ovlašten predlagatelj, na temelju čega je Kolegij odlučio predložiti Domu izmjene i dopune dnevnog reda za današnju sjednicu, osobito ako se zna odredba stavka (2) članka 58. da obvezna točka je ona koja je prošla proceduru sukladno

Poslovníku ili ako jednoglasnom odlukom traži povjerenstvo Doma. Koliko ja znam, odluka koju ste predložili, gospodo iz Kolegija, nije prošla poslovničku proceduru, jer nije bila na nadležnom Ustavnom pravnom povjerenstvu.

Daljnji razlozi zbog čega se protivimo mi zastupnici iz HDZ-a 1990. u ovome domu uvrštavanju ove točke dnevnog reda što se ona predlaže na prvo radno operativno mjesto nakon uvodnog dijela sjednice, te imamo zapisnik i zastupnička pitanja, ona se stavlja na prvo. Bilo bi barem korektno staviti da ona bude posljednja točka operativnog dijela prije prelaska na one točke dnevnog reda koje se tiču verifikacije međunarodnih ugovora.

Konačno, svaki zastupnik, prema tome, i članovi Kolegija kao pojedinci ili grupa imaju pravo predlagati izmjene i dopune dnevnog reda za ovu i za svaku drugu sjednicu, a onda to podliježe obvezi iz članka 60. da se Dom očituje o predloženim izmjenama i dopunama dnevnog reda.

Sada se postavlja pitanje: Zašto se protivimo uvrštavanju ove točke, pogotovo na ovakav način. Protivimo se zbog principijelnih razloga, ne zato što mislimo da možemo polučiti bolji rezultat. Zastupnici HDZ 1990. i u Zastupničkom domu i u Domu naroda podnijeli su Inicijativu za formiranje radne skupine koja će izraditi novi ustav BiH, sa namjerom da se ta izuzetno važna materija za život BiH i njenih građana i naroda vrati u institucije i da se prestanu voditi razgovori u biranim grupama. Mi smo to široko obrazložili. Nažalost, u Zastupničkom domu (o tome ćemo mi govoriti kad bude točka na dnevnom redu) prošli smo tako kako smo prošli, mi se ne nadamo puno boljem prolasku ni u današnjoj sjednici ovoga doma, ali ne pristajemo na to da se naša inicijativa relativizira i potiskuje u drugi plan, da joj se ne da šansa, jer je dobila legitimitet jednoglasnom podrškom Ustavnom pravnom povjerenstva ovoga doma i da nam se nametne odluka koja nema ni korijena, ni pravnog uporišta, a nije ni moralna, koja želi potisnuti našu odluku. Kad ova bude izglasana, onda je besmisleno razgovarati o našoj inicijativi.

Stoga se zalažemo i tražimo od kolega da nas podrže i od Kolegija da ovo uvaži i da povuku ovu točku. Ako je ne žele povući, da je onda stave na posljednje operativno mjesto prije ratifikacije sporazuma.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rajiću.

Dakle, ja sam dužan, evo sada, prenijeti stajalište Kolegija: da ne odustajemo od bilo kakvog, dakle ne prihvaćamo bilo kakvo redefiniranje dnevnog reda. Ali Vam moram reći da je vrlo usuglašeno u Kolegiju sukladno ovlastima koje daje Poslovník, jednoglasno, dakle usuglašen predloženi dnevni red.

Mi ćemo raspravljati o ovoj inicijativi koju ste Vi spomenuli i sasvim je irelevantno da li ćemo raspravljati o toj inicijativi kao točki 2., 22., 18. ili 7., jer ona nije dobila potporu u Zastupničkom domu, to ste i sami rekli. Ako nema potporu u jednom domu, ta inicijativa onda je besmislena, dakle ta inicijativa samo jednog doma za ovako krucijalnu stvar koju sadržava vaša inicijativa. Ja samo to želim pojasniti zbog čega smatram da nije potrebno dakle sada preslagivati redoslijede točaka dnevnog reda. A kada budemo raspravljali o ovoj točki dnevnog reda,

vjerojatno će se pojasniti stajalište Ustavno-pravnog povjerenstva u odnosu na raspravu kako je to proslijeđeno, praktično bez odlučivanja, Domu. Ne bih otvarao sad tu točku dnevnog reda.

I molim vas, izvan dakle točaka dnevnog reda, mi govorimo o dnevnom redu, niti o jednoj drugoj točki.

BOŽO RAJIĆ

/nije uključen mikrofoni/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

Dakle, vi možete mene uvjeravati kako je smisleno kad vi donesete odluku da ćete formirati radnu skupinu za pristupanje izmjenama Ustava BiH, kako je irelevantno ili nije irelevantno da mi poslije raspravljamo o ovoj inicijativi. A rasprava o njoj kasnije postaje samo moralno pitanje. Ona više u operativnom smislu ne znači ništa. Dakle, ja sam uvjeren u to da vi imati većinu, jer iza toga prijedloga stoje stranke čiji su predstavnici vodili razgovor o tome. Vi ćete odbiti Inicijativu naše stranke, naših zastupnika, kao što je odbijena na Zastupničkom domu, ali to vama ne daje za pravo da uskratite ovome domu da odluči drugačije od onoga doma ako će odlučiti, jer mi znamo sustav usuglašavanja odluka ako nisu jednako usvojene u oba doma, s jedne strane.

A, s druge strane, mi inzistiramo da se dopuna dnevnog reda ne može stavljati naprijed, nego se mora stavljati na kraju dnevnog reda. Dakle, to je naš zahtjev. Imamo li mi pravo na to? Hoće li se Dom o tome izjašnjavati ili neće, vi izvolite, preuzmite na sebe odgovornost, ja ovo govorim pred cijelom bosanskohercegovačkom javnošću i tvrdim da je ova inicijativa plasirana bez podloge, da nije korektna, i da je cilj da anulira našu inicijativu.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ne bih polemizirao s Vama.

BOŽO RAJIĆ:

Nema ni potrebe.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Gospodin Rudo Vidović. Izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju. I ja također želim pozdraviti uvažene kolegice i kolege zastupnike i naravno dame i gospodu koji nazoče današnjoj sjednici.

I evo, na tragu ovoga što je uvaženi kolega Božo Rajić govorio, dakle u ime predstavnika naše stranke, ja želim dodati i svoje promišljanje, a ono je zapravo definirano u pravcu kad razgovaramo o ustavnoj materiji, a ovih dana se razgovara i na javnim raspravama, kasnije će biti po dnevnom redu, ali evo i o inicijativama koje potiču, da li od jednog zastupnika ili od više zastupnika određenih stranaka. ... Naravno, potvrđujem sve što je kolega Rajić govorio. Ono što mene dovodi u dilemu, ne osporavajući snagu i prava Kolegija koji koristi poslovničko pravo, zapravo šta su kriteriji da inicijative ovog karaktera ustavnog pitanja budu u jednom slučaju upućene kad se upute Kolegiju da prije svega raspravlja Ustavnopravno povjerenstvo, a u drugoj situaciji da ide direktno na sjednicu Doma. Ja bih volio čuti odgovor od Kolegija.

I drugo pitanje, šta su kriteriji za rangiranje točaka dnevnog reda, kad se definira dnevni red i kad se proširuje dnevni red? To zapravo, taj odgovor bi otklonio dilemu zbog čega je, evo, ova točka na broju 4., zbog čega nije na broju 11. evo konkretno dakle pitanje. Te dvije dileme bi, na neki način, meni otklonile moje promišljanje, ne osporavajući da se razgovara o idejama, inicijativama i mi smo zagovornici, na koncu, evo mi smo, dakle 12. veljače jasno koristili poslovničku odredbu da razgovor o Ustavu vratimo u ustavnopravna povjerenstva, da proširimo sa ekspertima i ljudima od struke, koji poznaju ustavno pravo i da razgovaramo o Ustavu.

Pa evo, ja bih molio, ako može, i na to odgovor. Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Gospodin Koprivica. Izvolite.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući. Pozdravljam sve prisutne članove Doma naroda, te prisutne iz Vijeća ministara, kao i ostale prisutne današnjem sastanku.

Mislim da ovo pitanje o kome trenutno raspravljamo možemo razjasniti ako pročitamo član 58. Poslovnika Doma naroda gdje se tačno i izričito predviđa na koji način se utvrđuje dnevni red, pa pod 1) kaže: 'Kolegij uvrštava u dnevni red prijedloge zakona i izvještaje komisija i svaku drugu tačku koja je obavezna, u skladu sa ovim poslovníkom; 2) Obavezna tačka je ona koja je prošla proceduru u skladu sa Poslovníkom ili ako to jednoglasnom odlukom traži komisija Doma.' I pod 3), što je ovdje presudno: 'Kolegijum može u dnevni red uvrstiti i druga pitanja koja su ovlaštene predlagači dostavili Domu i koja spadaju u njegovu nadležnost', što praktično znači da ... Kolegij jednostavno može postupiti kako je postupio i u dnevni red uvrstio i one tačke i ona pitanja kako ovdje kaže 'i druga pitanja koja su ovlaštene predlagači dostavili Domu i koja spadaju u njegovu nadležnost'. Praktično, ja predlažem da se izjasnimo o dnevnom redu i da svaku dalju diskusiju jednostavno prekinemo, jer je ona bespredmetna.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Želi li još netko riječ? Gospodin Neimarlija. Profesore, izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

Gospodine predsjedavajući, članovi predsjedništva, kolege delegati, ne dovodeći u pitanje nijednu odrednicu Poslovnika koju je sada pročitao kolega Koprivica i, naravno, cijeneći puno pravo Kolegija da uvrsti ovu tačku, ja sa svoje strane izražavam punu saglasnost sa primjedbama koje su iznijeli kolege Rajić i Vidović, govoreći o slijedu uvrštenih tačaka. Po logici koja važi u radu Parlamentarne skupštine, pa i našeg doma, prednost uvijek imaju prijedlozi koji dolaze ranije. I ovdje je, držim, napravljena formalna pogreška time što je inicijativu koja se tiče istog, otprilike, je li, zahtjeva, ima isti sadržaj, razmatrala naša Ustavnopravna komisija, prošla je kroz ovu komisiju i ona vremenski u svakom pogledu i proceduralno prethodi odluci predsjedništva, koja je punovažna, legitimna da bude uključena u dnevni red.

I, sa svoje strane, ja držim da nije ispravno, da je prekršeno pravilo koje važi u radu ovog našeg doma da se slijedi, da se poštuje slijed prispjeca inicijativa i prijedloga. I bio bi red, ako se je već pravio ovakav dnevni red, da na četvrtom mjestu bude ova inicijativa koja je već prošla Ustavnopravnu komisiju, a na osmom, ili ne znam na kojem je redu, ova druga. Naravno, savršeno je jasno i meni, da tako kažem, pokriće i jedne i druge inicijative glasovima delegata. Ne bih uopće sudio niti imam namjeru da sudim o kvalitetu, vrijednosti i prohodnosti, da tako kažem, i jedne i druge inicijative. Imam razumijevanja i za jednu i za drugu, i mogao bih i jednu i drugu argumentirati. Ali, držim da je ovdje napravljena ipak jedna manipulacija, da tako kažem, pravima Kolegija na štetu uobičajenog reda stvari kod nas koji važe. Zapravo, različite inicijative koje se tiču istog predmeta zaslužuju da nam se ponude u slijedu njihovog prispijevanja.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala vam lijepa.

Dakle, pravno gledano ... Ispričavam se, Ivo Miro Jović.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa. Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju, pozdravljajući Vas i uvaženu gospodu predsjedatelje, sve kolege izaslanike i sve nazočne u ovoj dvorani.

Nekoliko puta dosada je spomenuto ovo povjerenstvo na čijem sam čelu. Želim reći, u cilju istine, Povjerenstvo nije razmatralo ovu tačku. Ona je bila samo tačka dnevnog reda našeg povjerenstva. I, s obzirom da se ovdje inicijativom traži formiranje skupine za izradu Ustava, smatrali smo da to ne može biti predmetom Povjerenstva, nego se Povjerenstvo samoopredijelilo da to treba biti pitanje i tačka dnevnog reda Doma.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ušli ste u meritum rasprave o Inicijativi. Ja to ne dopuštam. Raspravljamo o dnevnom redu.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Želi li još netko riječ o dnevnom redu?

Dakle, ja još jednom potvrđujem da je Kolegij imao u vidu sve odredbe Poslovnika Doma naroda i da niti jednog trenutka nije bio u dvojbi da li radi ili ne radi. Napravili smo i usuglasili dnevni red, utvrdili njegov redosljed sukladno odredbama Poslovnika i poštujući jedno pravno pravilo da je odluka značajniji akt od jedne inicijative i vodeći računa o tome da je ta inicijativa doživjela fijasko u Zastupničkom domu.

No, ja ću i unatoč tomu što smo potpuno suglasni oko toga da nismo povrijedili Poslovnik i da je iz rasprava koje smo dosada čuli bilo dubokog miješanja u ovlasti članova Kolegija, koje im je dao Poslovnik, ja ću staviti na izjašnjavaње prijedlog gospodina Rajića i gospodina Rude Vidovića: da se ova odluka skine s dnevnog reda ili da se redefinira redosljed, da se stavi prije Prijedloga odluke Inicijativa i da se prvo raspravlja o Inicijativi, a onda tek tamo negdje na repu dnevnog reda da se raspravlja o Prijedlogu odluke. Dakle, iskoristit ću mjesto moderatora današnje sjednice i demokratski postupiti u odnosu na zahtjeve naših kolega.

Izvolite, gospodine Rajiću.

BOŽO RAJIĆ:

Gospodine predsjedavajući, zaista ne bih htio pretvoriti se u davež ali ste dosta nejasno formulirali način izjašnjavaња. Dakle, mi nismo nikada rekli, ni ja ni kolega Vidović, pa ni gospodin Neimarlija, da tražimo skidanje vašega prijedloga s dnevnog reda, nego na stavljanje na drugo mjesto koje mora biti iza Inicijative koju smo mi pokrenuli, koja je prošla svu proceduru kao redovita točka. Dakle, ne skidanje nego samo pomicanje natrag.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim vas, dakle, prvo ću vam onda staviti na glasovanje prijedlog koji je utvrdio Kolegij Doma naroda.

Tko je za ovakav prijedlog dnevnog reda, ovako definiran, posložen dnevni red?

Hoćemo li konstatirati koliko je „za“? Deset je „za“. Je li tako?

Tko je „protiv“? Tri je „protiv“. To je 13.

Tko je „suzdržan“? Jedan. To je 14. Fali jedan glas. Onda je 11 „za“.

Dakle, sa 11 glasova „za“, prihvatili smo predloženi dnevni red od strane Kolegija.

Prelazimo na prvu točku dnevnog reda, to je:

Ad. 1. Usvajanje zapisnika 25. i 26. sjednice

ILIJA FILIPOVIĆ:

Prvo ćemo se izjašnjavati i otvaram raspravu o Zapisniku 25. sjednice.

Želi li netko riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Zapisnik 25. sjednice.

Tko je „za“ ovaj zapisnik u ovom obliku?

Ima li netko „protiv“?

„Suzdržan“?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili Zapisnik 25. sjednice.

Prelazimo na izjašnjavanje o Zapisniku 26. sjednice.

Prije toga otvaram raspravu. Tko želi riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Zapisnik 26. sjednice.

Tko je „za“?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili i Zapisnik 26. sjednice.

Prelazimo na točku 2., to su:

Ad. 2. Odgovori na zastupnička/izaslanička pitanja i izaslanička, odnosno zastupnička pitanja

ILIJA FILIPOVIĆ:

Odgovore su dobili gospodin Hazim Rančić, gospodin Ivo Miro Jović, gospodin Adem Ibrahimpašić i gospođa Dušanka Majkić.

Ovim redoslijedom bih molio i reakcije na primljene odgovore.

Gospodine Rančiću, izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi gosti, ... za ovu sjednicu sam dobio odgovore na dva postavljena pitanja od 5. marta i od 29. januara. Dakle, kada je u pitanju odgovor vezano za pitanje 'zašto Vijeće ministara i Predsjedništvo nisu izvršili svoju zakonsku obavezu na način da su bili dužni usvojiti *Platformu obavještano-bezbjednosne politike za rad Obavještajno-sigurnosne agencije* i dostaviti je Parlamentu na usvajanje, kako bi Obavještajno-sigurnosna agencija efikasnije i bolje radila svoj posao u 2009. godini?', Vijeće ministara mi je odgovorilo da su 19. 2. na sjednici Vijeća ministara utvrdili Prijedlog godišnje platforme i da su taj prijedlog dostavili Predsjedništvu, a da su odgovor meni utvrdili 5. marta na svojoj 79. sjednici.

Dakle, odgovor apsolutno nema veze sa postavljenim pitanjem. Ja sam pitao zašto svoju zakonsku obavezu nisu izvršili u 2008. godini? Ja njih nisam pitao hoće li oni svoju obavezu iz 2008. godine uraditi u februaru, martu ili ikako u 2009. godini, nego zašto tu svoju obavezu nisu zakonsku izvršili u 2008. godini i omogućili Parlamentu da izvrši usvajanje ovog akta. Oni su dakle odgovorili ovako kako su odgovorili. Ako je moje pitanje njih iniciralo da, evo, makar i početkom 2009. godine ispunjavaju svoje obaveze iz 2008. godine, pa i to je neki napredak. Ako moje pitanje njih inicira da tamo negdje od septembra 2009. počnu u ovom dijelu provoditi svoju obavezu za 2010. godinu, i to će biti napredak.

Evo, sa zakašnjenjem se krenulo vezano za ovo pitanje početkom 2009. godine, ali molim predstavnike Vijeća ministara da makar ovu platformu za 2010. godinu počnu raditi krajem 2009. godine i kroz redovnu proceduru dostave Parlamentu na usvajanje. Ovo nije jedini akt u ovoj oblasti i jedina obaveza Vijeća ministara i predsjedavajućeg, predsjedavajućeg Vijeća ministara i njegovih zamjenika. Postoji tu još njihovih zakonskih obaveza koje oni, nažalost, ne provode. Ja sam mislio pitajući samo za ovu platformu da će oni pogledati zakon, da će vidjeti da su dužni da se izvršni Obavještajni odbor sastaje, da oni tamo imaju jedno savjetodavno tijelo, komisiju koju, nažalost, nisu popunili, neće da popune, a ona im upravo služi i treba da bude kao oruđe, alat u obavljanju njihovih zakonskih obaveza. Oni su dužni da dostavljaju ugovore koji se zaključuje između naše Obavještajne agencije o saradnji sa drugim obavještajnim agencijama drugih država. Ništa od toga oni naravno, nažalost, ove godine nisu uradili. O tome smo raspravljali i na nadležnoj komisiji za nadzor nad zakonitošću rada Obavještajno-sigurnosne agencije. Nadam se da će evo ovo pitanje i njihov odgovor njih potaknuti na to da u ovoj godini, u ovom segmentu, je li, obave svoju zakonsku obavezu.

Moje drugo pitanje je bilo: 'Zašto predsjedavajući i ministri Vijeća ministara ne prisustvuju sjednicama Doma naroda?' I oni ponovo odgovaraju, dakle odgovorom koji nema veze sa mojim pitanjem, da su oni održali sjednicu i donijeli su radni zaključak kojim se zadužuju nadležni ministri da obavezno prisustvuju sjednicama domova Parlamentarne skupštine BiH kada se vodi rasprava o zakonskim aktima iz njihovih nadležnosti, kako bi bilo omogućeno kontinuirano praćenje zakonskih prijedloga od faze predlaganja do konačnog usvajanja.

Dakle, ja ponovo nemam odgovor na postavljeno pitanje: 'Zašto u proteklom vremenu oni nisu prisustvovali?' Oni čine dodatnu grešku na način da donose radni zaključak na sjednici Vijeća ministara i eto daju, pod navodnicima, sami sebi časnu riječ, sami sebe kao obavezuju da će oni biti na ovim sjednicama, i to samo u onim slučajevima kada su eventualno njihove tačke dnevnog reda predmet razmatranja ovog doma. Oni nisu u pravu, jer očigledno nisu pogledali član 62. Poslovnika Doma naroda, koji i njih obavezuje. Poslovnik ne propisuje samo proceduru rada Doma naroda nego niz drugih pitanja, sad da to ne obrazlažem, nije suština. Član 62. govori o učešću na sjednici Doma, koji u stavu (2) kaže: 'Članovi Predsjedništva BiH mogu, a članovi Vijeća ministara BiH imaju pravo i dužnost učestvovati na sjednicama Doma.' Dakle, to je vaše pravo, ministri i predsjedavajući Vijeća ministara, i obaveza. To nije stvar vašeg radnog zaključka na nekoj od vaših sjednica. To je obaveza i vaše pravo koje proizilazi iz člana 62. Poslovnika Doma naroda, kao i poglavlje XI. koje govori o odnosima sa ostalim institucijama u odjeljku a) koje govori o odnosu ovog doma i Vijeća ministara, gdje se također u članu 164. stav (1) tačka d), odnosno c) da imaju pravo i obavezu da učestvuju na sjednicama i Doma i Kolegija i komisije Doma, a također u članu 165. govori o tome ko predstavlja Vijeće ministara ili ministarstvo na sjednici Doma ili Kolegija ili komisije.

Dakle, to je vaše pravo i obaveza, a nije stvar vaše dobre volje i vašeg zaključka hoćete li vi doći ili nećete doći na ovu sjednicu.

Hvala lijepo. Ja ne tražim nove odluke. Nadam se da će i jedno i drugo pitanje potaknuti Vijeće ministara, sve njegove članove da izvršavaju svoje zakonom i Poslovnikom propisane obaveze.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rančić.

Dakle, ja sam na početku sjednice rekao da me nazvao gospodin Špirić, prije početka sjednice, i rekao da četvrtkom imju sjednice Vijeća ministara i moli za pravdanje, dakle i za sebe i za sve ministre. U međuvremenu nam je došao ministar Sadović. Pozdravljam gospodina Sadovića, ali stojim iza svake primjedbe koju ste dali i vjerujem da će se to u nastavku našega rada i popraviti, da će shvatiti dakle Vijeće ministara da im je mjesto pratiti, na jednak način, oba doma Parlamentarne skupštine BiH u svom radu, poglavito kada su predlagatelji određenih materijala. Za danas im to ne prigovaram. Za sve dosada prigovaram.

Gospodin Ivo Miro Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ja moram reći na pitanje Kluba Hrvata u ovom domu spram Suda i Tužiteljstva BiH očekivali smo odgovor. Mi ustvari smo dobili neki dokument ili nazvao bih jedan podlistak, koji ne vjerujem da nije mogao biti sastavljen na način i da ljudi koji rade u takvim institucijama ne znaju to napraviti. I to nam daje za pravo ustvrditi da smo i bili u pravu što smo postavili pitanje: Kako je moguće da baš isti dan za odgovornost, za možebitno napravljene ratne zločine, jedni budu optuženi i okrivljeni bez posljedica smrtnosti 80 godina, a oni koji su optuženi i okrivljeni za smrt velikog broja ljudi u logoru budu oslobođeni? I zamislite, umjesto Sud da odgovori zašto je to tomu tako, on nama samo konstatira da je Sud tako postupio.

Ne miješajući se i ne kanim se miješati u poslovanje Suda, smatramo da ovo je nedopustivo i bojim se nastavka da sudbena vlast ne bude u funkciji politike. Također želim reći da u drugom dijelu našeg pitanja koje smo postavili, kao klub, pod br. '2.molim službe da proslijede mjerodavnom tijelu', jer nismo dobili odgovor na taj dio pitanja a odnosi se na izrečenu mjeru spram trojice ljudi za ratni zločin i odluka ovog suda je konačna, a oni su već šest-sedam mjeseci na slobodi, a 13 godina trojica ljudi su dobili za izdržavanje kazne. Zašto je to tomu tako? Neka naše službe drugi dio pitanja proslijede onom kome treba.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.

Gospodin Adem Ibrahimpašić. Izvolite sada riječ.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Ja sam postavio dva pitanja, još sam neka, ali na njih još nemam odgovora, međutim na ovo pitanje, ja ću vas podsjetiti, u januaru mjesecu u jednoj tv emisiji zamjenik ministra civilnih poslova je izjavio da u ladicama Savjeta ministara BiH se nalazi oko 200 zakonskih projekata. Kako je, po opštem mišljenju, Parlamenarna skupština poprilično nezaposlena, pitanje glasi: 'Koliko je stvarno tih zakona u ladicama?' Ja sam dobio odgovor da nije nijedan. I meni je plaho drago da nema nijednog. Računam da je ovo istina i ja sam zadovoljan da nema nijednog

zakonskog akta koji nije u parlamentarnoj proceduri, dakle nije bio u ladici. Eto, to sam, toliko oko toga.

Kod ovog drugog pitanja koje je bilo postavljeno: 'Zašto Vijeće ministara, odnosno Ministarstvo za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose prijedlog pivarske industrije ili zahtjev pivarske industrije za uvođenje zaštitnih mjera ili ne odbije ili ne prihvati?', ja sam dobio odgovor u kojem se to i dalje ostavlja u zraku. Niti se prihvata, niti se odbija itd., itd. I veoma sam nezadovoljan, naročito radi sljedećeg odgovora, evo ja ću vam pročitati zašto. Veli: 'Pored toga, prema podacima dostavljenim u prijedlogu, količinski uvoz piva u 2007. godini u odnosu na prosječnu količinu uvezenog piva u prethodne tri godine, 2004-2006., bio je veći samo za 2% količinski, a vrijednosno je iskazano 21%.' Znači, građani BiH imaju strašno puno para jer jednu petinu, znači 20%, preko 20%, 21% plaćaju skuplje pivo i piju ga tako rado. Podaci, koje ja imam iz Uprave za indirektno oporezivanje, kažu sljedeće, i još da kažem ovdje imam, to je poglavlje II. pa je II.-I., pa je II.-II., pa onda imam II.-VI., nemam ovih do VI. A u ovom što ja imam u II.-III. kaže: 'Analizom podataka koje je dostavila Uprava za indirektno oporezivanje BiH utvrđeno je da je količinski uvoz piva u 2007. godini u odnosu na prosjek u prethodne tri godine bio veći za 27%, a iskazano finansijski sa 21%.' Ovo je sad malo puno logičnije. Neću ja, dakle potpuno sam nezadovoljan, razočaran sam, ali pretpostavljam da je ovdje došlo moguće do nekih grešaka, pa ćemo mi to pokušati raspraviti u Ministarstvu, pa se nadam da neće biti nekih posebnih loših konotacija oko ovog pitanja.

Ali vidite, za 2% količinski, a 21% finansijski, ili 27% količinski, a 21% finansijski. Mislim, to i budala, kad uzme račun, može vidjeti da to nešto nije uredu. Ali evo, mi ćemo vidjeti.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala i vama.

Gospođa Dušanka Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, ja sam postavila kratko pitanje i dobila sam kratak i doduše jasan odgovor. Dakle pitanje je bilo: 'S obzirom da je BiH jedina zemlja u Evropi koja nije članica sistema TIR, molim odgovor kada će biti uspostavljen sistem TIR-a u BiH?' Dakle, evo vidjela sam da je na sjednici, 77. sjednici Savjeta ministara od 19. 2., data saglasnost Upravi za indirektno oporezivanje za davanje ovlaštenja Vanjskotrgovinskoj komori, Udruženju međunarodnih drumskih prevoznika tereta i izdavanje i garantovanje isprava za međunarodni drumski prevoz TIR karnet i zaključenje Sporazuma o garanciji za TIR karnet sa Vanjskotrgovinskom komorom.

Pored toga, napravljen je, kako se vidi, Plan aktivnosti koji treba ispuniti za pristupanje TIR sistemu. Čine ga 22 koraka. Prema ovom planu Savjeta ministara, BiH bi za šest mjeseci od dana potpisivanja Garantnog sporazuma trebala biti članica sistema TIR. Dakle, očekujem da će do konca osmog mjeseca ovaj problem biti riješen i da će BiH konačno postati članica ovog sistema.

Dakle, ja sam zadovoljna odgovorom.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Dakle, jedan zadovoljan odgovorom. Iscrpili smo reakcije na primljena pitanja i prelazimo na nova pitanja.

Prvi je gospodin Rudo Vidović potegao, poslije Šaraba, pa onda gospodin Rančić.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Ja imam dva pitanja za Vijeće ministara BiH. Zapravo, poznato je da Vijeće ministara BiH, u sklopu svojih prava i dužnosti, ima potrebu usvajati dokumente koji se nazivaju *Strategija razvoja*, pa je u Izvješću o radu Vijeća ministara za 2008. godinu Vijeće ministara usvojilo sedam strateških dokumenata. Dakle, to je posao koji zahtijeva angažiranje, dakle, kako stručnjaka i eksperata iz resornog ministarstva, tako i izvan ministarstva, kao i određena financijska sredstva.

Tako npr. je Vijeće ministara BiH još 2004. godine usvojilo Strategiju razvoja informacijskog društva u BiH. Dakle, dokument koji daje strateške smjernice i plan djelovanja za razvoj informacijskog društva u BiH za period 2004.-2010. a mi smo na pragu tog krajnjeg roka, dakle 2010. godine. Da bi navedena strategija zaživjela, bilo je potrebno zakonom utemeljiti *Agenciju za praćenje razvoja informacijskog društva u BiH* i znamo da taj zakon nije prošao u Domu naroda Parlamenta BiH iz poznatih razloga. U tom smislu pitanja za Vijeće ministara BiH glase:

'1. Koliko je dosada u Vijeću ministara, svih i prethodnih saziva, usvojeno strategija razvoja i kojih?

2. Što Vijeće ministra BiH namjerava uraditi sa strategijama koje su usvojene, a nisu zakonski zaživjele kroz utemeljenje agencija, te da li će te strategije postati mrtvo slovo na papiru, naročito ... kad se odnose na određene rokove što se tiče godina?'

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Vidović.

Gospodin Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući. Uvažene kolege, sve vas zajedno pozdravljam.

Dakle, ja sam prije početka ove sjednice razmišljao da li uopšte da postavljam delegatska pitanja ili ne. Postavio sam brojna delegatska pitanja i za ovo vrijeme sam dobio vrlo malo ili gotovo nijedan odgovor. Koji su razlozi za to, ja zaista ne znam, izuzev što primjećujem da se pojedinim delegatima odgovara revnosno i na vrijeme, a u mom slučaju u pitanju je sasvim nešto drugo.

Dakle, moje kolege su nezadovoljne dobijenim odgovorima i ja to razumijem, a ja sam apsolutno nezadovoljan zato što ne dobivam odgovore na brojna delegatska pitanja. Da kažem da su ona bila usmjerena prema rješavanju brojnih krupnih problema u ovoj državi, kao što je spor sa Hrvatskom i evo ... ima godina dana da je pitanje pokrenuto. Nažalost, ja nisam čuo da je ni na jednom mjestu, nijedan državni organ u BiH raspravljao oko pitanja više preuzete električne energije od strane Hrvatske, koji BiH je oštetio za preko 200 miliona, ili oko prekategoricizacije graničnog prelaza Ivanica iz putničkog u robni, s obzirom da je taj granični prelaz veoma, veoma veliki problema ovom dijelu RS-a i BiH.

No, bez obzira na sve to, ja ću nastavljati sa delegatskim pitanjima i tražiću i sljedećom prilikom pobrojati sva ona pitanja i tražiti zaista odgovore na sva ta pitanja da dođu veoma brzo.

Svoje naredno delegatsko pitanje upućujem Savjetu ministara a ono se tiče sljedećeg: Vlada RS-a je prije dvije godine jednu neperspektivnu vojnu lokaciju u Trebinju dodijelila Državnoj graničnoj službi kako bi terenska kancelarija Granične službe u Trebinju riješila pitanje svojih kancelarija. Napominjem da ta granična kancelarija u Trebinju plaća zakupninu za sadašnje korištenje u iznosu 40 hiljada maraka, i to svake godine. S obzirom da postoji prostor i da ništa nije urađeno na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, ja postavljam pitanje:

'Kada će se početi rješavati imovinsko-pravni odnosi vezani za ovaj objekat s obzirom da će se na taj način omogućiti da ova jedinica Granične službe dođe do svog prostora i da se država dovede u situaciju da ne plaća ovako skupe zakupnine, jer vidimo na stavci zakupnina da BiH godišnje plaća preko 20 miliona? To je jedna mala ušteda ali u tom pravcu trebamo tražiti rješenja.'

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Šaraba.
Gospodin Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Dakle, svima nam je poznato da nažalost BiH ne kontroliše vazdušni saobraćaj iznad BiH, pa u vezi s tim želim postaviti pitanje Vijeću ministara:

'Koliko godišnje BiH izgubi novca zbog toga što ne kontroliše vazdušni saobraćaj iznad BiH? Koliko je ukupno novca BiH izgubila u vremenu od 1996. do 2009. zbog toga što ne kontroliše vazdušni saobraćaj iznad BiH? Kada će BiH preuzeti kontrolu vazdušnog saobraćaja iznad BiH, a što proizilazi iz suvereniteta BiH kao i člana 1. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu?'

Evo toliko, hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rančić.

Gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, ovo je pitanje koje je upućeno predsjedavajućem Savjeta ministara. U skladu sa članom 73. stav (2) Zakona o odbrani, uzimajući u obzir Sporazum o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine koja će i dalje služiti za potrebe odbrane, potpisanog 12. 7. 2007. godine, a imajući u vidu Odluku Predsjedništva BiH o veličini, strukturi, lokacijama Oružanih snaga BiH od 5. 7. 2006. godine, zaključen je Sporazum o konačnom raspolaganju svih prava i obaveza na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane. Sporazum je potpisana dana 27. 3. između dva entitetska premijera i predsjedavajućeg Savjeta ministara. U članu 3. st. (1) i (2) navedenog sporazuma, stoji: 'Arhiva, spisi i drugi dokumenti kao ostala pokretna imovina su izuzeti iz ovog sporazuma i njihov status će biti regulisan posebnim sporazumom'. Tačka 2. kaže: 'Izuzetno iz odredbi stava (1) ovog člana strane u ovom sporazumu mogu, ovim sporazumom ili aneksima istog, regulisati status arhiva, spisa i drugih dokumenata vezanih za pokretnu vojnu imovinu ili ostalu pokretnu imovinu kako je definisano u članu 4. stav (2) i članu 9. stav (5).'

U skladu s navedenim, molim predsjedavajućeg Savjeta ministara da mi odgovori na sljedeća pitanja:

'Kada će Savjet ministara sačiniti aneks navedenom sporazumu kojim će se regulisati status arhiva, spisa i drugih dokumenata vezanih za pokretnu vojnu imovinu ili ostalu pokretnu imovinu, kako je definisano u članu 4. stav (2) i članu 9. stav (5)?

I, kada će se arhiva, spisi i drugi dokumenti bivših entitetskih vojski, vođenih u periodu od 4. 4.1992. do 31.12. 2005. godine predati entitetskim arhivama, iz kojih potiču, na čuvanje i korištenje, u skladu sa Zakonom o arhivskoj građi?'

Odgovor molim pisanim putem. Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospođo Majkić.
Gospodin Ivo Miro Jović.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo.

Ja sam maloprije, dok se govorilo o odgovorima na pitanja, rekao i to želim u ovom dijelu ove točke dnevnog reda ponoviti: da na prošlom zasjedanju našeg doma postavili smo pitanje kao klub i nismo dobili odgovor i zato ga želim zanoviti. A radi se o punovrijednim odlukama suda prema trojici izvršitelja ratnog zločina od 19. kolovoza 2008. godine. Svaki od njih po 13 godina, a još su na slobodi.

To pitanje želim ponoviti.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.
Imam prijavljenu još samo gospođu Almu Čolo. Izvolite.

ALMA ČOLO:

Hvala, predsjedavajući.

Danas na dnevnom redu imamo Izvještaj o radu naše Stalne delegacije u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope. Iz tog izvještaja proizilazi da je Vijeće Evrope donijelo svoju Rezoluciju 1626 u kojoj se od BiH, između ostalog, traži da imenuje svoje predstavnike u Venecijansku komisiju, Komitet za sprečavanje torture i Komisiju za sprečavanje rasne netolerancije.

Pošto je prema Ustavu BiH za ove aktivnosti nadležno Predsjedništvo BiH, a pošto smo mi jedina zemlja članica Vijeća Evrope od 47 zemalja koja nema svog predstavnika u Komitetu za sprečavanje torture, ja postavljam pitanje Predsjedništvu BiH:

'Kada Predsjedništvo BiH koje je po članu V 3. c) Ustava BiH ovlašteno za predstavljanje BiH u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama ima namjeru da izvrši svoju obavezu i obavezu BiH i imenuje predstavnike BiH u savjetodavna tijela za monitoring Vijeća Evrope, i to, ponovo ponavljam, Evropski komitet za sprečavanje torture, to je tzv. CPT koji piše negativne izvještaje o stanju zatvora u BiH, a u tom tijelu nemamo svog predstavnika, zatim Venecijansku komisiju koja će biti jako važna u procesu predstojećih ustavnih promjena i također u Evropsku komisiju protiv rasne netolerancije?'

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Čolo.
Pitam ima li još netko potrebu za postaviti pitanje? Zaključujem točku 2.

I prelazim na točku 3. dnevnoga reda. To je:

Ad. 3. Prijedlog amandmana I. na Ustav BiH (drugo čitanje)

ILIJA FILIPOVIĆ:

Prije nego što otvorim raspravu, dopustite mi reći nekoliko riječi. Dom naroda je na 26. sjednici usvojio ovaj amandman, i to jednoglasno, u prvom čitanju. Na istoj sjednici Dom naroda je donio zaključak da naše Ustavnopravno povjerenstvo zajedno s Ustavnopravnim povjerenstvom Zastupničkog doma obavi javnu raspravu u pet gradova: Sarajevu, Banja Luci, Mostaru, Brčkom i Tuzli. Ta javna rasprava je sprovedena u spomenutim gradovima.

Nakon javne rasprave, Ustavnopravno povjerenstvo Doma je pristupilo razmatranju amandmana u drugom čitanju i na 34. sjednici, održanoj 25. ožujka, Ustavnopravno povjerenstvo Doma je podnijelo ovom domu Izvješće, koje je pred vama, o Prijedlogu amandmana na Ustav

BiH. Istodobno je Ustavnopravno povjerenstvo Doma naroda podržalo Amandman I. na Ustav BiH u drugom čitanju, uz usvajanje jednog amandmana zastupnika, profesora Hilme Neimarlije, a to je da Amandman I. na Ustav BiH stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH.

Gospodin Slobodan Šaraba je obnovio svoj amandman koji nije dobio podršku u Ustavnopravnom povjerenstvu. Također vas podsjećam da se procedura o amandmanima na Ustav BiH sprovodi po temeljnom zakonodavnom postupku i želim vas podsjetiti na članak 128. Poslovnika koji regulira način usvajanja amandmana.

Također je važno reći da je Zastupnički dom usvojio Amandman I. na Ustav BiH u drugom čitanju, s jednim amandmanom koji je identičan amandmanu kojega je predložio i profesor Neimarlija na našem Ustavnopravnom povjerenstvu.

Ja otvaram raspravu o Prijedlogu amandmana I. na Ustav BiH i pitam tko želi riječ.

Gospodin Rajić, gospodin Šaraba, gospodin Koprivica, dosada. Za sada sam akceptirao ovu trojicu, pa ću pitati kasnije tko još želi riječ.

Izvolite, gospodine Rajiću.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

O ovoj točki javljam se s pozitivnom energijom i želim odmah kazati da izražavam svoje osobno zadovoljstvo i zadovoljstvo moje Stranke HDZ 1990. što se konačno u institucijama BiH, u najvišem zakonodavnom tijelu, odnosno Parlamentu BiH, pokrenulo pitanja, riješio se jedan segment, riješio se jedan korak na putu pretvaranja ove zemlje u zemlju snošljivog, normalnog i prosperitetnog življenja. Dakle, pozdravljam odluku Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koja je uz samo jedan glas protivljenja, dva suzdržana, jučer prihvatila Amandman za Brčko i nadam se da ovo može biti činjenica koja bi nas trebala ohrabriti i potvrditi ono o čemu mi u našoj stranci javno govorimo mjesecima: da nije točno da ova zemlja nema alternative. Narodu, vodi i životu nikada niko nije zatvorio alternative, pa nije ni BiH, alternative postoje. Pokazuje se na drugoj strani da treba imati vjere u domaću pamet, u domaće snage, u mogućnost sporazumijevanja. I u tom smislu, iako ovaj korak nije prevelik, kako ga god mi dimenzionirali, on je velik kao putokaz, kao nešto novo.

Međutim, kad govorimo o Amandmanu, baš zato, podržat ćemo mi, zastupnici iz moje stranke, kolega Rudo Vidović i ja, podržat ćemo zdušno ovaj amandman, uz ovu dopunu koju je profesor Neimarlija uočio da je tehničke naravi, da treba utvrditi vrijeme stupanja na snagu, ali treba reći nešto što je materijalna istina. Amandman za Brčko nije ništa novo ni ustavnopravno ni politički. To je samo verifikacija faktičnog stanja na terenu proizišlog iz Arbitražne odluke za Brčko, i ništa više. Ali, to je puno.

Dakle, mi na ovaj način vraćamo Brčko u ustavnopravni poredak BiH, stavljamo ga pod ingerencije institucija BiH i osiguravamo njegove sve atribucije koje pripadaju lokalnoj upravi i samoupravi, na načelima, o kojima ćemo mi nekom drugom prilikom govoriti, da se osigura ravnopravnost naroda i njihove zastupljenosti u tim tijelima vlasti koja, nažalost, danas nije potpuna.

Dakle, kad govorimo o tome, o tom prvom malom ali velikom koraku za Brčko, onda moram izraziti svoje protivljenje bilo kakvom prisvajanju zasluga za ovaj čin, bilo da ga pripisuju sebi stranke, njihovi lideri ili neke druge grupacije. Dakle, ja poštujem napor koji su uložili i predstavnici određenih političkih grupacija i stranaka da se pronađe put. Međutim, duboko sam uvjeren i svi mi koji hoćemo govoriti na temelju činjenica, a znamo da je Amandman za Brčko bio moguć samo zato što je postignuta većinska volja i konsenzus predstavnika tri konstitutivna naroda. Dakle, tu je kičma. Tu je odgovor na pitanje zašto je moguć Amandman za Brčko gotovo na razini plebiscitarne podrške. A to onda istovremeno znači poziv: ovo je put kojim trebamo nastaviti ustavne promjene dalje, u konsenzusu tri konstitutivna naroda BiH i drugih građana tražiti rješenja uz zahvalnost međunarodnim faktorima, osobito ovdje mislim na supervizora za Brčko, gospodina Rafija Gregorijana, ali očekujemo od njih dobre usluge da nam pomognu u tome, a ne da dalje arbitriraju nad nama i našom voljom.

Vjerujem da imamo snage pronaći rješenja i da je Brčko jedno zeleno svjetlo koje pokazuje da se na suglasju naroda i građana BiH mogu graditi i daleko složenija, za BiH i njene žitelje, daleko bitnija rješenja.

Dakle, zaključit ću ovo. O drugim pitanjima ćemo se imati mogućnosti dotaknuti i nekih drugih i političkih i pravnih refleksija. Dakle, još jedanput izražavam zadovoljstvo što se pitanje Brčkoga vraća u ustavnopravni poredak, prestaje biti pitanje pod stalnim nadzorom i očekujem da će i ovo što su nam kolege danas na određen način ponudile i to povjerenstvo koje bude formirano raditi na ovim principima i uvažavati sve one koji čine tvorbu ove države i građana i njene narode i onda možemo izaći iz ove krize. Inače, teško nama ako nastavimo raditi kao što smo radili 15 godina.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Dakle, moram reagirati jer je moja to dužnost. Mi ne smijemo svojim raspravama povrijediti niti Poslovnik niti Ustav BiH. Ovo nije Zastupnički dom, ovo je Dom naroda kojeg tvore po Ustavu BiH tri kluba ... mi svi ovdje ne sjedimo ni zbog čega drugog zato što pripadamo jednom narodu, ovo nije, nisu klubovi političkih stranaka. Ja bih molio da to u retorici našoj imamo u vidu.

Gospodin Šaraba, izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege, dakle ja sam obnovio Amandman, koji juče nije dobio podršku na Ustavnopravnoj komisiji, iz razloga što želim do kraja da ostanem na tragu onog političkog stava koji sam iznio i prilikom razmatranja ovog ustavnog amandmana u prvom čitanju, kada sam jasno iznio stav da predloženi Amandman I. na Ustav BiH ... nije u skladu sa Ustavom BiH, nije u skladu sa članom I tačka 3. Ustava BiH i nije u skladu sa Konačnom arbitražnom odlukom za Brčko.

Dakle, moje dvije intervencije ili moja dva prijedloga na predloženi amandman odnose se na preciziranje teksta Ustava BiH, a to smatram da je potrebno i nužno i realno uraditi kako bi se izbjegle političke implikacije koje se mogu stvoriti tokom njegove primjene. Ja bih volio zaista da nisam u pravu. Naravno, vrijeme je pred nama koje će pokazati da li je ova moja diskusija imala utemeljenosti ili ne, ali ja ostajem pri ovome amandmanu u očekivanju da dobijem podršku.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Šaraba.
Gospodin Koprivica.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Ja ću kratko prokomentarisati sve ono što smo u dosadašnjim procedurama imali i na Komisiji i na Domu. Mislim da prihvatanjem predloženog ustavnog rješenja za Brčko Distrikt se pravi jedan konkretan iskorak u BiH u procesu dogovaranja, umjesto onog sve opasnijeg sučeljavanja koje niko ne želi u ovoj državi. Usvajanjem ovog amandmana sigurno se dograđuje jedan ustavnopravni sistem u BiH i rješava jedan ne mali problem u BiH. Zbog svega toga i posebno zbog interesa, prije svega, ljudi koji žive u Brčko Distriktu, mislim da ovaj amandman trebamo svi zdušno podržati i glasati na ovoj današnjoj sjednici.

Kada je riječ o razlozima koji su bili prioritetni, odnosno koji su doveli do ovog predlaganja ovog amandman, tu su prije svega ona tri razloga koja se tiču spora u vezi PDV-a, odnosno raspodjele poreza na dodatnu vrijednost, nemogućnosti rješavanja pred Ustavnim sudom BiH spornih pitanja i zbog toga je naravno i postojao Arbitražni tribunal i dalje postoji za Brčko Distrikt, te treće pitanje koje se tiče stava Ustavnog suda BiH da Brčko Distrikt nema pravo donositi zakone. Znači to su, po meni, ta tri ključna razloga zbog kojih jednostavno nemamo izbora, moramo pristupiti tim ustavnim promjenama i donijeti ovaj amandman.

Kada je riječ o predloženoj dopuni gospodina Neimarlije, odnosno gospodina Belkića u Predstavničkom domu, ona se tiče člana IV pod 3. Ustava BiH pod h) gdje se kaže da 'odluke Parlamentarne skupštine neće stupiti na snagu prije objavljivanja'. Naravno, ova odredba postojećeg Ustava je nejasna i nedovoljna. Ovdje se precizira, znači predloženom izmjenom, predloženim amandmanom rok od osam dana od dana glasanja za njegovo stupanje na snagu, što u praksi praktično znači da i ovaj amandman kao tehnički amandman zaista trebamo prihvatiti i usvojiti na ovoj današnjoj sjednici.

Što se tiče amandmana gospodina Šarabe da riječi 'jedan ili više entiteta' su suprotne postojećem Ustavu BiH, ja to shvatam, prije svega, i tumačim ... da je predlagač te riječi upotrebio sa aspekta pristupa Ustavnom sudu BiH. Znači, ovdje se uopšte ne prejudicira buduće ustavno uređenje BiH o tome koliko će i kakve će imati entitete i unutrašnje ustavnopravno uređenje, nego jednostavno se, znači samo sa tog stanovišta, pristupa Ustavnom sudu BiH, takve riječi u predloženom amandmanu i koriste.

I na kraju htio bih samo reći i konstatovati ono što je svima nama jasno i očigledno da u BiH jedini put i jedini način rješavanja pitanja ... budućeg ustavnopravnog uređenja BiH su upravo prudski principi da idući od postepeno lakših ka težim pitanjima možemo doći u poziciju da rješavanjem jednog po jednog pitanja na taj način dođemo do Ustava BiH, prihvatljivog za sve narode u BiH. Ja predlažem Domu da predloženi amandman prihvatimo u smislu kako je to učinio i Predstavnički dom juče na održanoj sjednici.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Sljedeći za diskusiju se javio Tihčić, ali ako je replika u pitanju.

Izvolite, gospodine Rajiću.

BOŽO RAJIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja se ispričavam što kasno reagiram, možda zbog godina, a možda zbog toga što Vas nisam razumio. Sad sam naknadno shvatio, i zato malo kasnim, da ste me upozorili kako je moja rasprava izašla izvan poslovnčkih normi, ako sam dobro shvatio. Ako je tako, onda sam Vam dužan replicirati i reći Vam da niste u pravu. Dakle, svi zastupnici, izaslanici ili delegati, kako god mi ovdje zovemo, su političke osobe, politički predstavnici i nitko nema pravo ograničavati zastupnika da djeluje politički u svoje osobno ime, kao slobodan čovjek, u ime kluba kojem pripada, kluba naroda, u slučaju ovog doma naroda ili u ime stranke kojoj pripada.

Dakle, meni nitko ne može u ovome domu po Poslovniku (ako se poziva neka mi kaže na koji se članak poziva) oduzeti pravo da govorim kao Božo Rajić, građanin BiH, slobodna osoba, kao zastupnik HDZ 1990. i kao pripadnik Kluba hrvatskog naroda. Ako imate tu odredbu, upozorite me i dajte mi pročitajte na koju se odredbu pozivate. Inače mislim da je ovo nekorektno bilo da me ograničavate.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Nećemo polemizirati poslovnčke raspre.

BOŽO RAJIĆ

/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ustav BiH kaže da Dom naroda sačinjavaju tri kluba: Klub Hrvata, Klub Srba i Klub Bošnjaka. Ne govori o političkim opcijama.

BOŽO RAJIĆ

/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ali Vi imate pravo zadržati svoje stajalište.
Gospodin Tihić. Izvolite.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dame i gospodo,

... pitanje Općine Brčko, odnosno kasnije Distrikta Brčko je neriješeno od Dejtonskoga sporazuma i ovo možemo da kažemo da jeste i jednostavno pitanje, ali isto tako da kažemo jeste i krupno i važno pitanje. Jednostavno je zbog toga što smo imali, ipak, prilikom pravljenja samog amandmana na stolu Arbitražnu odluku i ... ovaj amandman jeste sažetak te Arbitražne odluke. Možda jednostavno i zbog toga što se u izradu ovog amandmana, na određeni način, uključio, odnosno konsultovao supervizor, što je sasvim i logično imajući u vidu njegovu poziciju koju on ima kada je u pitanju i Arbitražna odluka i u samom položaju Distrikta Brčko. Tako da ovo jeste sigurno veoma važno pitanje koje je konačno riješilo pravni status Distrikta Brčko na jedan najjači mogući način u Ustavu BiH, putem amandmana. To jeste i legalizacija, što neko kaže, postojećeg stanja, ali je veoma važno i to stanje legalizovati na ovakav način. Ovdje jeste riješeno pitanje i pravnog statusa Distrikta Brčko i izašli smo iz Arbitražne odluke kada smo u sljedećim stavovima riješili pitanje obraćanja Ustavnom sudu BiH. To je mimo ove Arbitražne odluke, jer je praksa i život pokazao da Distrikt Brčko, odnosno njegova Skupština, može doći u sukob sa entitetima, sa državom BiH i da treba imati pravo da se obrati Ustavnom sudu. I ostavljena je, svakako, mogućnost da se zakonom Parlamentarne skupštine BiH regulišu još neka pitanja koja se pojavljuju ili koja se mogu pojaviti u funkcionisanju Distrikta Brčko u pravnom sistemu BiH. Prema tome, i to je treći razlog zbog čega je bitno da je ovaj amandman usvojen.

Nije bitno, normalno, ko je i koliko doprinio usvajanju ovog amandmana, važno je da postoji jedan opći konsenzus i važno je da nam ovo bude jedan dobar urnek kako trebamo voditi rasprave o budućoj ustavnoj reformi.

Naravno, podržavam amandman koji je gospodin Neimarlija predložio. Kad je u pitanju amandman gospodina Šarabe, ja razumijem dileme koje kod njega postoje, međutim ovo je jedan specijalni amandman koji se tiče samo Distrikta Brčko i on se ne odnosi na pitanje ustrojstva BiH, teritorijalne organizacije, jer je to pitanje na početku Ustava u posebnom članu I tačka 3. definisano i te dvije stvari ne bi trebali da zamjenjujemo jednostavno. Prema tome, ova procedura usvajanja amandmana pokazala nam je da bez jednog širokog konsenzusa, bez konsenzusa svih političkih stranaka nema ustavne reforme i da samo uz politički dijalog, razgovor, uvažavanje drugog i drugačijeg možemo graditi BiH, uz dogovor i kompromis. Tome nema alternative.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Tihiću.
Sljedeći je gospodin Zrno, pa gospođa Majkić, nakon toga gospodin Rančić.

RUDO VIDOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:
Replika ili rasprava?

RUDO VIDOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ne, ne, Zrno se prije javio. Hajde ne, dakle odustani Zrno da ne bude problema. Gospodin Vidović. Izvolite.

RUDO VIDOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ali, da, da, ja ću Vas zabilježiti nakon gospodina Rančića. Da, sad smo se razumjeli. Izvolite, gospodine Zrno.

BRANKO ZRNO:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, gosti, mediji, odnosno svi nazočni ovoj sjednici Doma naroda, želim vas pozdraviti.

I, meni se čini ništa novoga kazati s obzirom na ono što je dosada ukazano, što je opće prihvaćeno. S obzirom na jučerašnju raspravu koja je bila duga, vjerojatno nije bila iscrpljujuća, ali je bila samo jedna točka dnevnoga reda u Zastupničkom domu, ali moram ovdje iskazati osobno, a evo i u ime svojih kolega, zadovoljstvo zato što nam se jednostavno ovo desilo. Ne zato što smo mi izmijenili jedan amandma i ne samo zato, da ne ponavljam, što smo vratili Brčko u ustavnopravni sustav BiH, što smo riješili jedno, hajmo, recimo, krupno pitanje, nego zbog toga što i moja malenkost može konstatirati da jeste riječ o jednome otvaranju jednoga procesa, da smo, evo, nakon puno, puno vremena pred semaforom na kojem je upaljeno zeleno svjetlo. Ja bih želio da uistinu ovaj proces ne stane i ne ostane samo uz amandman koji smo vezali uz Distrikt Brčko nego da to bude proces koji, nadam se duboko, najavljuje i ova četvrta točka našega dnevnog reda. Da u ovoj instituciji koja se zove Parlamentarna skupština BiH, bez obzira tko je i čija je ova inicijativa, koja je dobra inicijativa, da uistinu odlučujemo i odradimo posao do kraja.

Znači, s toga aspekta ja promatram prolaznost ovoga amandmana kao naše zajedničko okupljanje oko projekta, ne oko forme nego oko suštine, oko sadržaja od kojeg ova zemlja zavisi i koji, ovakav projekt, ova zemlja odavno očekuje. Naravno, mi ćemo bezrezervno, ja ne želim komentirati amandmane koji su pristigli na ovaj amandman – ne želim ih komentirati, svatko ima svoje demokratsko pravo misliti i uložiti ili slaganje ili neslaganje ili mijenjanje ili dotjerivanje

onoga što je ponuđeno – zato kažem mi ćemo podržati svakako ovaj amandman u onoj formi, izvornoj formi u kojoj je pred nas došao.

Hvala vam lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Zrno.

Dakle, gospođa Majkić neće raspravljati. Gospodin Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Dakle, pošto su kolege većinu stvari kazale, ja ću nastojati da budem vrlo kratak. Dakle, Amandman I. na Ustav BiH, s obzirom da do sada nije bio riješen ustavnopravni status područja općine Brčko, no se na njega odnosio Aneks II Dejtonskog sporazuma i Odluke Arbitražnog tribunala, Amandman I. na Ustav BiH inkorporira područje općine Brčko u Ustavu u ustavnopravni sistem BiH. Ovim amandmanom se propisuje da Brčko dobija status jedinice lokalne samouprave sa ovlaštenjima i statusom propisanim Konačnom odlukom Arbitražnog tribunala i ovim amandmanom se štiti ovako propisan i utvrđen ovakav status Brčko Distrikta, na način da se propisuje nadležnost Ustavnog suda i procedura postupka pred Ustavnim sudom, pokretanje te procedure u nekim eventualnim budućim sporovima između državnih institucija, entiteta i Brčko Distrikta. Dakle, podržat ćemo ovaj Amandman I. na Ustav BiH.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rančiću.

Gospodin Vidović. Izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Pa evo, i ja bih želio danas iznijeti svoje promišljanje i kao član Ustavnopravnog povjerenstva i kao jedan od članova tog povjerenstva koji je sudjelovao u javnoj raspravi u Brčkom i u Tuzli kad je u pitanju rasprava vezana za ovaj amandman.

Rasprave su pokazale da ustavna materija pobuđuje pozornost javnosti, ne samo predstavnika političkih stranaka u Brčkom i u Tuzli, a kod sebe imam i transkript s javnih rasprava iz Banja Luke i iz Mostara, nego i intelektualaca, dakle iz struke sveučilišnih profesora koji se bave ustavnim pravom. I iz tih promišljanja se zapravo moglo čuti razmišljanje njihovo o viziji budućeg ustava BiH, ne osporavajući previše potrebu za amandmanom za Brčko, za definiranje statusa Distrikta Brčko, što apsolutno i ja podržavam. I logično je bilo u Brčkom čuti da su predstavnici svih stranaka, predstavnici izvršne vlasti jednoglasno podržali, s obzirom da se na taj način olakšava funkcioniranje Brčkog. Međutim, zanimljive su i druge rasprave u drugim mjestima, konkretno u Tuzli, koje malo i drugačije razmišljaju. Mene su dojmile nekoliko tih rasprava, ne želim ih danas ovdje komentirati, ali su se one uglavnom usmjeravale

na viziju budućeg ustavnog rješenja i čulo se i razmišljanja o potrebi za izradu novog ustava, što svakako ne treba zanemariti.

Međutim, jučer sam na Ustavnompravnom povjerenstvu govorio, i danas ovdje, dakle ovaj amandman je potreban za definiranje Brčkog. Tekst je prihvatljiv u izvornom obliku onakav kakav je, uz tehničku korekciju uvaženog kolege Neimarlije. Dakle, sadržaj ovog amandmana je prihvatljiv, a naročito što je važno: on šalje poruku da je s tim postignut širi konsenzus, prije svega, u Vijeću ministara, gdje evo sjede predstavnici šest političkih stranaka i, na koncu, taj širi konsenzus uz konsultacije sa predstavnicima međunarodnih organizacija je napravio rezultat. To u ovoj situaciji zaista može biti poruka da u budućim razgovorima o ustavnom rješenju jedino je moguće, dakle, postizanjem šireg konsenzusa napraviti rezultat onakav kakav je jučer urađen u Zastupničkom domu. A moje raspoloženje, zapravo situacija, govori da raspoloženje i u Domu naroda je slično.

Naravno, dakle podržavam izvorni tekst bez ikakvih drugih korekcija, intervencija, uvažavajući promišljanje, je li, i kolege Šarabe, ali bez njegovog amandmana podržat ću izvorni tekst.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Vidoviću.

Imamo prijavljenog još gospodina Jovića. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ja, u neku ruku, osjećam se dužnim podnijeti malo izvješće i to vrlo kratko, s obzirom da je ovaj visoki dom na 26. sjednici, održanoj 5. ožujka, zadužio Ustavnompravno povjerenstvo u suradnji sa Zastupničkim domom i Ustavnompravnim povjerenstvom da održi se javna rasprava na temu Prijedloga amandmana I. na Ustav BiH. Ja želim ovdje uvaženim kolegama i vama predsjedatelji podnijeti izvješće u smislu da je javna rasprava održana, da je bila vrlo dobro posjećena upravo od relevantnih čimbenika koje smo mi htjeli vidjeti, ali svakako i građana, nevladinog sektora, stručnih ljudi i znanstvenika.

Ambijent u kojem se održavala javna rasprava, također želim reći: išla je upravo u smjeru kao i današnje zasjedanje ovoga doma, što su iznijeli dosada uvažene kolege podržavajući u ovome trenutku da se donese odluka o usvajanju Amandmana I. na Ustav BiH. Bilo je svakako i drugih promišljanja, zato i jesmo držali javnu raspravu. Međutim, ono što ja posebno držim važnim: važne su sve javne rasprave, i koje smo održali i u Banja Luci i u Mostaru i Tuzli, i posebice ovdje u Sarajevu, ali i ona javna rasprava koja je bila u Brčkom, jer na neki način izravno se tiče građana i ljudi koji žive u ovom dijelu, a to je interes za cijelu BiH. Na javnoj raspravi sve političke stranke koje čine Vijeće Brčko Distrikta, zatim gospodin gradonačelnik, predsjedatelji Vijeća, dogradonačelnik, a u dugom obraćanju iscrpno i gospodin nadgledatelj za Brčko, gospodin Gregorijan, su dali punu potporu usvajanju ovakvog amandmana. Zato želim vam reći da iz onoga što smo imali na terenu i obavili javnu raspravu postoji politički konsenzus

onih koji predstavljaju sve građane Brčkog, i to je ono što je najpozitivnije u ovom trenutku ovdje izjaviti kako bismo lako i donijeli odluku.

Pozivam zato uvažene kolege našega doma da temeljem ovakvog jednog izvješća i opredijeljenosti za ovaj amandman donesemo odluku o usvajanju Amandmana I. na Ustav BiH.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.

Želi li još netko riječ?

Zaključujem raspravu o Prijedlogu amandmana I. na Ustav BiH i o Amandmanu gospodina Šarabe koji je također bio sastavni dio rasprave.

Prije ćemo pristupiti izjašnjavaњу; ne spominjem Amandman profesora Neimarlije, jer je on sastavni dio Izvješća Ustavno-pravnog povjerenstva i on je kao takav prihvaćen.... Bit će prihvaćen kada budemo glasovali o Amandmanu I na Ustav.

Ja prvo stavljam na izjašnjavaње Amandman gospodina Šarabe, podsjetit ću, koji glasi: 'U stavku (1) predloženog amandmana ispred riječi *entiteta* dodaje se riječ *dva* U stavku (2) predloženog amandmana briše se riječ *više* i umjesto nje se dodaje riječ *oba*.'

Jesam precizno pročitao Vaš Amandman, gospodine Šaraba?

Stavljam na izjašnjavaње Amandman gospodina Šarabe.

Tko je „za“? Jedan.

Tko je „protiv“? Pet, šest, sedam, osam, devet. Devet.

Ima li „suzdržanih“? Dva.

Jedanaest, jesam dobro konstatirao?

Dakle, Amandman je odbijen.

Sada prelazimo na odlučivanje o Prijedlogu amandmana I. na Ustav BiH.

Tko je „za“ ovaj amandman? Četrnaest, rekao bih.

Tko je „protiv“?

„Suzdržan“? I, jedan „suzdržan“.

I konstatiram da smo, s 14 glasova „za“ i s jednim „suzdržanim“ glasom, prihvatili Amandman I. na Ustav BiH.

/APLAUZ/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Mislim da ovo zavređuje jedan pljesak jer je praktično započela ustavna promjena Aneksa IV Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Prijedlog je Kolegija da damo jednu stanku. Ta stanka, koliko bi trajala? Petnaestak minuta, ali molim vas da budemo za 15 minuta ovdje. Da, tako je, možda da budem precizan, točno u 13,00 sati nastavljamo raditi.

/PAUZA/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Šaraba, hoćete li zauzeti svoje mjesto, molim Vas. Predsjedniče Kluba Bošnjaka, gdje su ljudi u 13,00 sati, mislim, stvarno se ne držimo dogovorenog. Vi ste vrlo odgovorni za sastav vašeg kluba. Vi ste svijetla točka Kluba. Molim oporbu iz manjeg entiteta da zauzmu svoja mjesta. Nastavit ćemo raditi.

Preći ćemo na točku 4.

Ad. 4. Prijedlog odluke o pristupanju izmjenama Ustava BiH, predlagatelj: Kolegij Doma naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Mi smo se dogovorili u Kolegiju da kraće uvodne napomene o ovoj točki dnevnog reda podnese gospodin Tihić.

Molim gospodina Tihića da uzme riječ.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dame i gospodo, evo, u ime Kolegija želim dati kratko obrazloženje za Prijedlog odluke o pristupanju izmjenama Ustava BiH. Negdje na početku sjednice postavilo se pitanje zašto baš sada i zašto na ovakav način. Povod da danas uvrstimo ovo pitanje na dnevni red jeste, u prvom redu, evo, ova prethodna tačka o kojoj smo govorili, o Amandmanu za Distrikt Brčko, a drugi razlog jeste i sinošnja sjednica Upravnog odbora PIC-a koja je dala podršku politici dijaloga, dogovora i kompromisa o svim pitanjima, pa evo i o ovom jednom važnom pitanju. Vidjeli ste i izjavu komesara Rena da on očekuje da BiH, prije nego što postane kandidat za članstvo, mora pokazati spremnost da preuzme odgovornost, domaći političari da rješavaju važna pitanja, kako zakonskih tako i ustavnih rješenja.

Pitanje ustavne reforme, to je, da tako kažem, aktuelna tema od usvajanja Dejtonskog sporazuma i nema, čini mi se, vremena kada se to pitanje Ustava, izmjena, dopuna, novog ustava nije pokretalo na ovaj ili onaj način, sa većim ili manjim intenzitetom. Od toga da treba praviti novi ustav do toga da treba raditi amandmane na Ustav, ne znam ti, iako i kad pravimo novi ustav, to isto jeste amandman na Ustav, pa da li bio jedan amandman ili dva amandmana, jer Ustav BiH može se mijenjati samo amandmanski. I kad se novi donosi onda je to Amandman I. kao što je i Aneks IV bio Amandman I. na Ustav Republike BiH.

U odluci koju ste vi dobili u materijalu rečeno je da se pristupa izmjenama Ustava i da se to odnosi na pitanja usklađivanje Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama i dodatnim protokolima. To je naša ustavna obaveza. Znači, kad smo usvojili Aneks IV, odnosno prihvatili Dejtonski sporazum, rekli smo da to moramo učiniti. I kad smo primljeni u Vijeće Evrope, isto tako jedan od postprijemnih uvjeta je bio da uskladimo Ustav BiH s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama, i tad je, ne znam ti, rečeno da se tu radi da su diskriminatorne odredbe kad je u pitanju izbor članova Predsjedništva, Doma naroda, neravnopravnost nacionalnih manjina itd., sad da ne ulazim u tu analitiku koje odredbe treba sve usaglasiti sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i dodatnih protokola.

Drugo pitanje: nadležnost države, središnjih nivoa i lokalnih nivoa? Vi znate da i mi ovdje u Parlamentu veoma često nemamo prolaznost nekih zakona, nekih odluka zbog različitog tumačenja pitanja da li je za neko pitanje nadležan entitet ili ... je nadležna država, ili se radi o nekoj vrsti podijeljene nadležnosti, tako da je ovo pitanje materija koja treba da se nađe i iz toga jednoga praktičnog razloga na dnevnom redu gdje bi jasnije postavili pitanje nadležnosti države, središnjih i lokalnih nivoa vlasti, funkcionalnije institucije BiH.

Svi koji pristaju na reformu Ustava BiH slažu se da je cilj reforme efikasnija i jeftinija struktura, ustavna struktura. Znamo da institucije BiH imaju dosta određenih nedorečenosti, izložene su komplikovanim procedurama, raznoraznim mogućnostima blokada bez instrumenata deblokada i bitno je, potrebno je da imamo, u svakom slučaju, jasnija pravila o načinu rada i funkcionisanja institucija BiH, jer i Ustav, kad je pravljen i u vrijeme kad je pravljen, ... kakve su bile prilike, sigurno nije mogao do kraja neke stvari razraditi kad su u pitanju funkcionalnije institucije. Da imamo jednu efikasniju i funkcionalniju vlast koja nam je posebno sada potrebna kad je u pitanju put BiH ka EU i NATO, kad moramo daleko brže da radimo, daleko brže da usvajamo neke zakone, nego što nam to dozvoljavaju postojeće parlamentarne procedure.

Pitanje teritorijalne organizacije BiH i središnjih nivoa vlasti, to je možda jedan od najtežih dijelova razgovora o Ustavu i najmanje sam optimista da tu možemo postići neke rezultate. Ali na ovaj način želimo da kažemo da ne postoji tabu tema, da o svemu možemo razgovarati, pa i o ovako teškim pitanjima. Hoćemo li se dogovoriti, nećemo, isto će biti kao i sa preostalim pitanjima koja jesu sadržaj ustavne reforme.

I, isto tako stavili smo pod e) ostala ustavna pitanja. Znači, pored svega ovoga što je naprijed navedeno u toku rasprave, na ovaj ili na onaj način, mogu se pojaviti i druga pitanja.

Možda je ovo preambiciozno, neko će kazati da je malo, da treba praviti novi ustav, neko će kazati da je ovo previše. Mi kao političari moramo se kretati u okviru realnih mogućnosti. O onome o čemu se dogovorimo, to će biti usvojeno na oba doma Parlamentarne skupštine BiH, bez obzira da li nekome ovo bilo malo ili bilo puno.

I, ja bih iskoristio priliku da pozovem stvarno sve političke stranke da svu svoju snagu, sve svoje sposobnosti iskoriste u pravcu traženja dogovora i kompromisa, a ne u pravcu isključivosti, i da neko kaže, e, mi to nećemo zato što je ... ovo predložila ova ili ona stranka, ovaj ili onaj klub. Zamolio bih stvarno da preuzmemo svi odgovornost u tome. Nije ovo sada, neko će kazati da je to pitanje ... dokumenata prudske trojke itd. Pazite, kad su u pitanju lideri prudske trojke, mi smo još u decembru rekli da ova pitanja trebaju da dođu u Parlament. I nema

tih lidera, da li trojke da li šestorke ili bilo koga drugoga koji može na sebe preuzeti odgovornost da vodi ustavnu reformu i da odgovara za rješenja.

Normalno, ovo zahtijeva izjašnjavanje i diskusiju i dogovor i napor i pozicije, ali isto tako i opozicije. I zbog toga je važno, evo, želim da iskoristim priliku da pozovem stvarno sve političke stranke da se uključe u proces izmjene Ustava BiH i da sve ono svoje znanje, svu svoju pamet iskoriste u pravcu postizanja što boljih dogovora i kompromisa, a ne svađa i isključivosti i razlika, ili će biti ovako ili neće biti nikako, znate, ili ako ... uklonimo ili dodamo neku tačku i tako. Ovo daje dovoljno prostora svima, i onima koji su za amandmansku promjenu Ustava, djelimičnu promjenu Ustava, a isto tako daje prostora i onima koji su za novi ustav, jer kad bi gledali po sadržaju tema koje jesu ovdje nabrojane: to je 80% Ustava, ljudi. Normalno, koliko ćemo se mi dogovoriti, možda će to na kraju ispasti 10%, ali sve ove teme jesu na dnevnom redu, nema tabu tema, razgovarat ćemo o svemu. O onome o čemu se dogovorimo, to će biti usvojeno. I ne treba a priori odbacivati ni zato što je malo ni zato što je puno. Treba da pokažemo ovdje jednu odgovornost i da promijenimo redoslijed stvari, da nas više radi na određenim projektima, dogovorima, a manje onih koji sjede sa strane i kritikuju nas, to je najvažnije. Najlakše je sjediti i pričati svoju priču kako bi po njemu bilo idealno rješenje. Idealna rješenja su u Bosni realna rješenja, ona o kojima se mi možemo dogovoriti, znate. To su idealna rješenja, a sve drugo su samo puste želje. I ovo je jedan dobar test da se pokaže odgovornost svih političara, svih političkih stranaka o spremnosti da zajedno gradimo BiH, zajedno radimo, evo, ovaj naš ustav BiH.

Nama će možda nekada u nekim situacijama ili nekim fazama možda pomoći i međunarodna zajednica, nekakvim savjetima, nekakvim medijacijama. Možda i neće, znate, ali niko za nas sigurno neće raditi ovaj posao. Ovo mi mora da radimo i da preuzmemo odgovornost.

Zato, evo još jedanput, posebno ovaj dom pozivam da donesemo odluku o pristupanju izmjenama Ustava BiH. Da pristupamo, pa to će biti jedan proces u koji će se uključiti ne samo ovi domovi nego razne vladine, nevladine organizacije, eksperti, i jedni, i drugi, i treći, ali mi moramo u prvome redu da definišemo političku volju. Ekspertima i, ne znam ti, stručnjacima možemo dati da rade Ustav u onim fazama ... kada imamo jasnu političku volju šta želimo. A za političku volju treba imati napora, dogovora, spremnosti za kompromise.

I evo, ja još jedanput pozivam i vas ovdje, pozivam i sve druge političke stranke da ovo danas bude naš zajednički posao.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Tihću.

Prije nego što otvorim raspravu, ja bih pozdravio i ministra Novića koji se priključio našem današnjem radu. Hvala lijepa što ste došli.

Za riječ se javila gospođa Majkić, iza toga Mladen, pa Šaraba, gospodin Rajić i vidjet ćemo za ostale.

Izvolite, gospođu Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Hvala lijepa.

Dakle, u skladu sa onim od maloprije, dobro je nastaviti na slične teme, pa onda bi najbolje bilo poći od toga šta je u stvari bio razlog zbog čega je uopšte Kolegij predložio ovakvu odluku.

Znamo da ustavne promjene nisu preduslov za evropske integracije. Ali isto tako znamo da u ovoj zemlji umjesto nesporazuma trebali bi da počnemo da sjedimo, da se dogovaramo i sporazumijevamo. I šta znači prijedlog ove odluke? Taj prijedlog prvenstveno znači poziv svim političkim partijama i svim narodima unutar Parlamentarne skupštine da pokušaju da se okupe i da nađu zajednički dogovor o pitanjima vezano za ustavne promjene.

Dakle, niko ne može biti pojedinačno vlasnik ove ideje. I svi zajedno možemo biti vlasnici, jer ovo je poziv i apel da se sve političke partije uključe u ove procese.

Šta je u stvari suština samog prijedloga koji je danas pred delegatima Doma naroda Parlamentarne skupštine? To je prvenstveno pokušaj da se priča i rasprava o ustavnim promjenama sa različitih mjesta konačno vrati u ovaj najviši zakonodavni akt jedne zemlje i da ona bude preduslov za debate i pokušaj dolaska do dogovora o ključnim stvarima vezanim za ustavne promjene koje nas očekuju. Dakle, ovdje na ovom mjestu od strane svakog od nas.

Druga stvar je, rekla sam, dakle otvorenost, ne tri, ne pet političkih partija ili njihovih lidera, dakle svih nas koji ovdje sjedimo. Svako sa svojim idejama.

I treće, da se zaista nakon svega, nakon svih rasprava, a sve ideje su dobre onoliko koliko su ostvarive, jer možemo imati ko zna kako dobre ideje, a da one nemaju partnera koji će to prihvatiti, da to bude pokušaj u pogledu dogovora za minimum onoga što može da bude konsenzus između nas. Za svaki drugi dogovor trebaju partneri, i oni koji to predlažu moraće razmišljati o tome ko su im partneri. Možemo razmišljati na temu promjene Ustava skroz, sasvim novog ustava, do donošenja novog ustava, ali ko su vam partneri za to? Dakle, ako tu ideju ne može niko podržati, ko su nam partneri?

Ja vjerujem da ćemo prihvatanjem i usvajanjem ove odluke poslati jasnu poruku građanima BiH da su političke partije u BiH spremne na dogovor i da ćemo koristiti usluge međunarodne zajednice samo ako nam to zatreba. Dakle, smatram da je definitivno prošlo vrijeme kada će se ovako važne odluke donositi i nametati od strane međunarodnih faktora. Mislim da je to nepovratno prošlo vrijeme i često razmišljam, kamo sreće, da smo ranije počeli da se dogovaramo i sporazumijevamo, vjerovatno bi BiH odmakla mnogo dalje na putu i prema evropskim integracijama i sređivanju stanja u ovoj zemlji.

Dakle, smatram da, iz političke partije iz koje ja dolazim, iz naroda iz kojeg ja dolazim, da treba podržati ovu odluku i, u tom smislu, ja se nadam da će i ostale kolege na takav način tumačiti ovu odluku.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Majkić.
Doktor Ivanić.

MLADEN IVANIĆ.

Kolegice i kolege, ja moram na početku reći da sam protiv ove odluke. Zašto? Mi smo imali jedan pokušaj svojevremeno promjene Ustava koji je dobio naziv Aprilski paket. Isti učesnici. Kao rezultat cijelog tog napora, dobili smo pad Aprilskog paketa i jednu izrazito negativnu klimu u BiH. Ovakvu inicijativu u ovom trenutku tumačim kao još jedan nepripremljen eksperiment. Zašto to govorim? Zato što u ovom dokumentu koji imamo pred sobom stoji šta će se raditi. I ono što bih ja mogao podržati je samo tačka a), jer oko nje mislim da možemo postići dogovor.

Mi imamo inicijativu koju su praktično napravila tri lidera koji imaju potpuno tri različita pogleda na tačku b), na tačku c), na tačku d), a pod ostala ustavna pitanja vjerovatno niko ne zna ni šta se misli. Kad govorim o nadležnosti države, imamo zahtjeve partija iz RS-a, posebno partije koja stoji iza ove inicijative da se nadležnosti vrate na entitete. Imamo stav drugog učesnika, predsjednika SDA, koji kaže da to ne dolazi u obzir. Njihov stav je da trebaju nove nadležnosti, a stav lidera iz SNSD-a, odnosno partije iz RS-a, SNSD-a da nema novih nadležnosti. Ta tema je stavljena. Neko od tih ljudi ili neće ispoštovati svoj stav ili već danas znamo da dogovora nema i da onda bez smisla pokrećemo ovu inicijativu.

Teritorijalna organizacija je pitanje oko koga, po mom uvjerenju, ni minimalnih šansi nema da se dogovori, a ova tema se otvara. Čemu će ona poslužiti narednih mjeseci? Zabavljanju naroda, iznošenju sopstvenih političkih stavova, tvrdoći u kojoj svako brani svoj politički pogled i, kao krajnji rezultat, potpuno negativan politički ambijent u kome će se djelovati.

Iskreno mislim ... da je obaveza lidera da sjede i da se dogovaraju. I ja u tome ne vidim ništa loše. I, svi koji kažu da Ustav treba vratiti u Parlament, slažem se. Ali pogledajte istoriju svih zemalja koje su imale određene promjene. Prvo su politički lideri postizali dogovor i nosili teret i odgovornost na svojim leđima kad postignu dogovor, pa onda stavljali stvari u Parlament. Ja imam osjećaj da se sad, na ovaj način, praktično gura inicijativa sa jasnim stavom da od toga nema ništa, a proizvešće vrlo negativan ambijent u kome će se onda tražiti ko je kriv što nema ništa. I biće odgovornost na drugoj strani. Bojim se da ovako nepripremljena inicijativa će imati jako negativne posljedice.

Ovdje se sve otvara, ali bukvalno sve. Ovom inicijativom, kako je definisano tačkama a), b), c), d) i e), otvara se Dejtonski sporazum. Nemoj da se sakrivamo iza činjenice. Dakle, upitna je nadležnost, upitna je teritorijalna organizacija i usvajanjem ove odluke, ja sad govorim kao političar iz RS-a, dobija se legitimitet da se cijeli Dejtonski sporazum otvara. Ne vidim nijedan razlog za to, a pogotovo kad ništa nije pripremljeno. I znajući logiku, uvjeren sam da će ova odluka, ako se ovako donese, služiti u budućim godinama za stalno pozivanje i relativizaciju postojanja Dejtonskog sporazuma. A ova generacija političara nema uslove da ga mijenja. Kao što lično mislim da nema uslova da niko nikog prevvari, i da je daleko poštenije bilo, ako se već ide u promjenu Ustavu, ili ne spominjati šta se mijenja ili, ako se spominje, šta se mijenja i koje

teme će se razgovarati, zadržati se samo na onome oko čega postoje mogućnosti da se postigne saglasnost. Sve drugo je puka politička manipulacija ili bježanje lidera od odgovornosti za ono što rade, a oni to pravo nemaju. I, bacanje toga tobože u Parlament, pa da se u Parlamentu o tome razgovara.

Zato sam izrazio protiv. Volio bih da griješim, ali sam uvjeren da ako se ova inicijativa prihvati i ako se ova odluka donese da će ona proizvesti vrlo negativne posljedice i da ćemo umjesto bavljenja krizom, ekonomijom, stvarnim stvarima oko kojih i u ovom okviru možemo nešto napraviti, dobiti jednu temu koja će se vući do idućih izbora i koja će služiti na idućim izborima ponovo za pobjedu ili veću političku podršku pojedinih struktura. A da osnovni cilj uopšte nije onaj koji bi trebao biti, a to je da se Ustav promijeni tamo gdje smo saglasni.

Zašto otvarati ustavnu temu ako nema saglasnosti? Koji je smisao toga? Red je da ključne političke partije koje imaju većinu, prvo, postignu saglasnost, barem, načelno. E, druga je stvar ako postoji načelna saglasnost o drugačijoj teritorijalnoj organizaciji, druga je stvar ako postoji načelna saglasnost o nadležnostima države, srednjih nivoa vlasti i svega ostalog. Ali onda treba nama reći. Ako nema saglasnosti, nemojte da te teme otvaramo, jer će one samo biti manipulacija javnošću i stvaranje vrlo negativne klime u BiH, što ja smatram svojom obavezom da na to upozorim. Zato ovu odluku neću podržati.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Gospodin Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, ova odluka kada sam je ugledao predstavljala je za mene veliko iznenađenje, mada u politici nema potrebe za nekim velikim iznenađenjima i u politici ne bi trebala da se dešavaju, bar nama, neka iznenađenja.

Naime, mastilo na onoj odluci koju smo jutros usvojili nije se ni osušilo, a već imamo odluku o krupnim ustavnim promjenama. Naime, dva su osnovna razloga zašto sam ja protiv ove odluke. Prva je što, po mom mišljenju, predlagač nije imao osnova da se pozove na član 143. Poslovnika i da nam predloži ovu odluku, budući da je ova odluka prvo trebala da se razmatra u nadležnoj komisiji, u Ustavnoj komisiji Doma naroda, jer je u članu 26. tačka b) rečeno da Ustavna komisija razmatra značajna pitanja za ustavni poredak BiH.

Dakle, ovaj član 143. na koje se pozvao predlagač gdje Dom naroda donosi odluke, mislim da se apsolutno ne misli na ovakav tip i ovakvu vrstu odluke i odluku ovakve težine. Misli se na one odluke: tačka 20. dnevnog reda gdje se jedan član Doma naroda zamjenjuje drugim članom, dakle, ali ta moja primjedba je manje važnosti od ove druge primjedbe.

Naime, Narodna skupština RS-a sinoć je usvojila jedan izuzetno važan i značajan dokument, tako su rekli zvaničnici u RS-u, i ja ih upotpunosti podržavam, tako je rekla i pozicija i opozicija. ... o Deklaraciji o osnovima za razgovore o eventualnim promjenama Ustava BiH i o

zaštiti interesa RS-a. I ova odluka koju ja imam ispred sebe je u suprotnosti sa ovom deklaracijom, sa članom 2. tačka 2., 3. i 4. (nisam imao puno vremena s obzirom da sam je maloprije dobio da iščitam do kraja) ali sigurno bih našao više mjesta gdje je ova odluka u suprotnosti sa ovom deklaracijom koju je usvojila Narodna skupština RS-a.

Međutim, ključni razlog zašto sam ja protiv ove odluke je tačka d), mada i tačke b) i c) zaslužuju potpunu pažnju i potpunu negaciju, ali tačka ... gdje se govori o teritorijalnoj organizaciji i središnjim nivoima vlasti je potpuna potvrda Prudskog dogovora i Prudskog sporazuma gdje se vrši organizacija RS-a na četiri teritorijalne jedinice, dakle promjena ustavnog uređenja BiH protiv kojeg sam apsolutno. I, odmah na početku kažem da u bilo kakvim promjenama i u bilo kakvim razgovorima ove vrste ja i politička partija kojoj pripadam ne želimo da učestvujemo.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

... i neka se pripremi gospodin Jović i replika gospođe Majkić. Znači, dvije replike. Prvu je tražila gospođa Majkić, pa gospođa Čolo.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Ja bih zaista razumjela sve ove diskusije ispravno kad bi ovdje stajalo da je to razgovor na temu i obavezno izmjena Ustava u tom segmentu. Otvaramo priču i voljela bih da ovi koji smatraju da odluku ne treba usvojiti da mi kažu koja je to tema u ovoj zemlji koju ne treba otvoriti na Parlamentu. Postoji li i jedna tema oko koje ne treba razgovarati? Dakle, ko bi mogao biti protiv toga da se sve političke partije nađu i kažu svoje mišljenje o ovim temama? Ili šta onda, kakvih obaveza, ovo su teme za razgovor?! Šta to znači i čime se krši bilo koja odluka, čak i ova odluka Narodna skupštine RS-a o kojoj gospodin Šaraba govori? Hoću da imam pravo da govorim o svemu. I mislim da bi tako svako od nas trebao da ima mogućnost i pravo da govori o svemu.

Ovo je jedna dobra inicijativa, jedan prijedlog da se okupimo konačno i da nas ne okupljaju stranci, koji bi trebali da im je jasnije šta ovo znači za nas, nego mi sami ovdje. Kakav će biti rezultat ovoga? To zavisi od toga o čemu ćemo se i kako dogovoriti. Hoćemo li se uopšte dogovoriti? Ali zašto ne govoriti? Da nije bilo razgovora ovih o kojima sad pričamo za ostale stvari, nikad ne bi bio donesen Amandman za Brčko. Dakle, jesmo li pogriješili što smo govorili? Evo, danas smatramo to kao ključnim uspjehom ove zemlje. Argumenti koje navode, evo, oni protivnici ovakve odluke, oni su protiv toga da se otvara bilo kakvo pitanje na temu o kojoj je danas riječ. Ne prihvatam i ne mogu zaista prihvatiti da je bilo koja tema zabranjena za ovaj dom.

Zato zaista sugerišem, sve to što imate kao ideju, kao prijedlog, bilo bi dobro da se uključite i da ne bude to dogovor trojke, nego da bude dogovor svih političkih partija koji će se uspjeti dogovoriti i naći onaj minimum koji će omogućiti da ova zemlja ide naprijed.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Majkić.
Dakle, druga replika je gospođa.

SLOBODAN ŠARABA:

Replika na diskusiju gospođe Majkić.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Čut ćemo prvo repliku gospođe Čolo, a onda ćete Vi replicirati na repliku.

ALMA ČOLO:

Ja bih željela da repliciram na ono što je gospodin Šaraba rekao: da ova odluka Doma naroda nije usaglašena sa Deklaracijom Narodne skupštine RS-a koja je jučer izglasana na sjednici Narodne skupštine RS-a. Ja nikad nisam čula da akti Parlamentarne skupštine BiH trebaju da se usaglašavaju sa aktima entiteta. Odluka Parlamentarne skupštine BiH, ukoliko bude donesena danas, ima veću pravnu snagu od akata entiteta. Prema tome, ne postoji obaveza da se akt Parlamentarne skupštine usaglašava sa aktom niže organizacione jedinice. To je jedan pravni nonsens.

A druga je stvar pitanje suštine akta. Deklaracija je više politički akt. U toj deklaraciji ste vi iznijeli svoje želje i kako će se vaši predstavnici ponašati u procesu ustavnih reformi i mislim da je ova deklaracija iznijela niz netačnost, ali ja ne bih sad, ova deklaracija nije predmet današnje rasprave, niz netačnosti kada je u pitanju pozicija BiH sa aspekta Dejtonskog ustava i sa aspekta pozicije entiteta u tom Ustavu. Ali to je drugo pitanje. Nego bih vam željela reći, znači, deklaracija je više politički akt, a odluka je normativni akt, i u tom pravcu ne postoji obaveza usklađivanja normativnog akta više pravne snage sa političkim aktom organizacione jedinice koja je na nižem pravnom nivou. A to Vi dobro znate, gospodine Šaraba.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Mislim da je sad kolega Šaraba obnovio pravnu materiju, ali dajem mu repliku na repliku.
Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, očito da se nismo razumjeli, gospođu Čolo, ali dobro, ima vremena, biće ovo priča koja će se dugo pričati.

Dakle, gospođu Majkić, tema koju ne treba otvoriti je tema promjene Ustava na ovakav način i ja sam protiv pristupanja promjene Ustava na ovakav način. Dakle, preko noći smo dobili odluku sa krupnim idejama i sa krupnim prijedlozima šta treba uraditi. E, to se ne može uraditi na ovakav način. Nisam ja protiv toga da Vi, dakle, govorite jedno, ali mi danas usvajamo ovu

odluku u kojoj ćemo jasno utvrditi šta treba da promijenimo. Dakle, govoriti ili ne govoriti, to je uredu. I ja poštujem to da govorimo. Ali mi danas usvajamo jedan akt kojim ćemo jasno reći šta je cilj tih budućih promjena i u kom pravcu će se te promjene odvijati. E, to je krupna razlika između onoga što ste Vi rekli i ovoga što govorim ja. Dakle, govoriti *da* o promjenama Ustava, ali u neke deklarativne akte i usvajanje akata ući tek onda kada se postigne potpuna saglasnost. Očito je da mi nemamo ovdje saglasnosti.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim vas, odvući će nas u beskraj replike na replike. Tražio je repliku na repliku još gospodin Koprivica i neću više dati nikome pravo repliku na repličinu repliku, dakle to je.

Izvolite, gospodine Koprivica.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Ja ću kratko.

ILIJA FILIPOVIĆ:

I držat ćemo se naravno točke dnevnog reda: Prijedlog odluke.

ZORAN KOPRIVICA:

Podržavajući ono što smo čuli u uvodnom izlaganju od gospodina Tihića, od gospođe Majkić, te ovaj komentar gospođe Čolo, želim replicirati gospodinu Šarabi. Samo ću pročitati jedan dio tačke 2. Deklaracije Narodne skupštine RS-a na koju se on poziva, a koja glasi: 'RS je spremna da učestvuje u razgovorima o ustavnim promjenama u BiH, u skladu sa ovom platformom. Ustavne promjene kao složen i dugotrajan proces moraju biti rezultat konsenzusa i kompromisa, jer je i sama BiH rezultat kompromisa. U procesu izgradnje ustavne demokratije u BiH, promjene Ustava BiH treba da predstavljaju izraz univerzalnih demokratskih principa, sa uvažavanjem političkog okvira datog Dejtonskim mirovnim sporazumom za funkcionisanje parlamentarne demoraktije u savremenoj državi i društvu.'

Ja pitam i sebe i vas, a i gospodina Šarabu prije svega, da li ova tačka 2. daje puni osnov za usvajanje i donošenje odluke koja je predmet današnje rasprave? Prema tome, predlažem da u tom smislu nastavimo.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Koprivica.

Dakle, da ne ulazimo više u rasprave, molim vas, o aktima koji nisu na dnevnom redu. Mi nećemo sada raspravljati o aktima entiteta, bez obzira o kojim aktima je riječ.

Dakle, prelazimo na raspravu i dajem riječ gospodinu Joviću, a neka se pripremi gospodin Rajić.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Potaknut diskusijama, malo drugojačije ću se danas obratiti prema vama, poštovane kolege, iz razloga što imam osjećaj da o jednoj tako važnoj materiji nemamo sučeljena ili suprotstavljena mišljenja, nego jednostavno imamo neke određene sujete. Pa, zar nam trebaju sujete nakon 14 godina donošenja Ustava, što se zove Aneks IV Dejtonsko–Pariškog mirovnog ugovora i gdje mi 14 godina živimo kao zatočnici, svi građani, svi narodi i ova zemlja, nečega što se zove nefunkcionalno, skupo i nepravedno. Zato pozdravljam one koji su promislili da je vrijeme otvoriti ovakve vrste rasprave, i zahvaljujem Bogu da je to barem danas došlo nakon 14 godina, da mi možemo, kao ljudi koji žele i hoće, poštivati svoju zemlju i poštivati ono što se zove postignuće civilizacije, razgovarati u institucijama i tijelima vlasti, a ne da se donose odluke koje su važne za budućnost pokoljenja koja će ovdje živjeti na nekim drugim mjestima.

Kada i gdje da se politika dogovori, o čemu je maloprije bilo govora, i kako da se dogovore ukoliko to nije pravo mjesto Parlament? Zato je dobro da političari koji promišljaju na način kako je i ovdje maloprije rečeno: da BiH kao tako koncipirana zemlja sa svim svojim bogatstvom, ja ne bih rekao siromaštvom, i naroda i kultura nužno treba vizionare i političare koji će poticati da se riječima u konsezzusu i u kompromisu nađe adekvatno mjesto kod donošenja osnovnog akta u zemlji što se Ustav zove.

Nitko ne može reći da od danas ima neko rješenje. Ovo je samo pružanje šanse. Pružimo šansu sebi, biračima, građanima, narodima i političarima da se dogovorimo. To će biti proces, to ne može biti ni za jedan dan, ni jedan tjedan, bit će pred nama mjeseci, ali je jako važno da smo sebi stavili zadaću. U ovih 14 godina nismo imali ni takvu zadaću. Sjetite se da je bilo bogohulno i spomenuti bilo kakvu promjenu, pa je bilo i kažnjavanja ljudi koji su promišljali možda i zdravije za budućnost, jer su se koristile neke ovlasti, a naprosto ljudi su dolazili pred zid koji je onemogućavao funkcioniranje, bilo kakvo funkcioniranje sustava.

Zato pozivam, apeliram i molim, porazmislimo danas kad podignemo ruku da ovu odluku podržimo, da kažemo da smo sposobni, kao ljudi u 21. stoljeću, razgovarati na temu dobrih ljudskih odnosa i sama naznaka da ljudska prava i zemlju u kojoj živimo želimo vidjeti među europskim narodima. A da bi ona doista bila, onda sve ono što vrijedi, što je bogatstvo EU, na planu i najmanjeg segmenta življenja, a ne samo ljudskih prava, omogućimo to i ovoj zemlji. Onda ćemo biti odgovorni, onda ćemo biti za prosperitet i budućnost i pokazati želju da mi, a ne međunarodna zajednica, možemo međusobno dogovoriti kako ćemo živjeti.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću.

Gospodin Rajić i neka se pripremi gospodin Ljubičić.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Dakle, uvažavajući činjenicu da ova točka nužno mora izazvati i rasprave i replike i repliku na repliku, ja ću se pokušati koncentrirati na samu bit sadržaja ove točke dnevnoga reda.

Dakle, nekoliko sati kasnije, pametniji sam za nekoliko informacija koje sam čuo od gospodina Tihića. Bilo bi mi drago da sam ih čuo na početku kad smo govorili o dnevnom redu, ali sam suštinski ostao na istoj poziciji na kojoj sam bio prije nekoliko sati. Dakle, držim ono što sam govorio i prije i pridružujem se mišljenju gospodina Šarabe da je u poslovničkom smislu ova točka nametnuta protuposlovnički. Osobito da je nametnuta na način da dođe u poretku prije točke koja je prošla kao obvezujuća točka sve procedure, da bi na taj način anulirala i stavila je u gotovo smiješnu poziciju.

No, ja sam, koliko god smo mi svi došli iz jednog društva koje nije znalo šta je tolerancija i sloboda i demokracija, naučio sam pravila demokracije da je to najnemilosrdniji oblik izražavanja moći brojeva i uvažavam tu činjenicu, ali mi niko ne može držati pravo da mislim da to što mislim u ovome domu i na drugim mjestima gdje imam prilike govoriti i govorim.

Dakle, ja sam zahvalan gospodinu Tihiću što je u svom obrazloženju naveo barem dva razloga koje ja da sam ih znao prije respektirao bih u smislu da barem bi onda razumio više razloge zašto se predlaže ova točka da se uvrsti u dnevni red, a ne bih nikada prihvatio i razumio da to budu razlozi da ona bude stavljena na četvrto mjesto, ali bih uvažio razloge za uvrštavanje te točke. Dakle, jedan od razloga koje je on naveo jeste da je Vijeće za provedbu mira, o kojoj je gospodin Tihić kao i neki drugi prvaci stranački sudjelovao, da je ono dalo neke impulse, da bi dalo izreku neke filtrike, dalo neke smjerokaze koje se treba držati, i to je dobar razlog koji bi trebalo u ovom parlamentu uvažavati.

Drugi razlog, koji sam također čuo od gospodina Tihića, je da smo mi započeli jedan proces i da bi to trebalo biti taj produženi korak, poslije ovoga što smo danas uradili oko Brčkog, da idemo dalje. Dakle, u tom smislu, kažem, opet se vraćam na to, znam više nego što sam znao na početku, ali suštinski ostajem na tome da je ova točka nametnuta sa namjerom da anulira točku koju smo mi predložili.

Što se tiče sadržaja same odluke, ciljevi su definirani tako kako jesu, mada mi se čini da se točka b) i c) preklapaju. Ako u točki b) u članku 1. kažemo da su nadležnosti države i središnjih lokalnih nivoa vlasti, onda funkcionalnost institucija BiH se podrazumijeva. No, ako je ovo još jedan dodatni izričaj više da pojača tu poziciju, onda mogu prihvatiti tako.

Mi ćemo, uz ispriku mom kolegi i prijatelju Filipoviću, sad ću govoriti politički kao pripadnik stranke: mi ćemo iz HDZ 1990. biti protiv ove odluke iz dva razloga. Jedan je principijelne naravi, a drugi je suštinske.

Principijelni razlog je što nam nije dopušteno da naša inicijativa, koja je starija vremenski, koja je proceduralno prošla sve procedure, dobije očitovanje u ovome domu i da prođe onako kako ja znam unaprijed da će proći. Dakle, to je naš razlog da se protivimo ovoj odluci, ne ulazeći u njenu suštinu, ne gledajući toj odluci u zube. Kad ne bi bilo ove činjenice, onda bismo vjerojatno razmišljali na neki drugi način, bar na principijelnoj razini. Ali ćemo zbog toga biti protiv da dokažemo da imamo svoje političko i ljudsko dostojanstvo koje na ovaj način želimo izraziti.

Drugo, mi ćemo biti suštinski protiv ove odluke, jer smo se, naša stranka, kolega Rudo Vidović i ja i naše kolege u Zastupničkom domu oduvijek zalagali za izradu potpuno novog ustava jer smatramo da se ovaj Ustav ne može popraviti amandmanima do mjere da bi uspostavio funkcionalnu, pravednu i prosperitetnu i europsku BiH. Dakle, to je suštinski razlog zbog čega ćemo biti protiv ove odluke, ali to ne znači, da se odmah očitujem i o tome, to ne znači – jer ja znam da postoji u ovome domu kao i u Zastupničkom domu da postoji kvalitetna parlamentarna većina koja može donijeti odgovarajuću odluku, Vi ćete ovo usvojiti, tu nema dvojbe – to ne znači da ćemo rad toga tijela koje bude oformljeno i njegove rezultate a priori odbaciti.

Dakle, ono što bude konstruktivno, ono što bude išlo u prilog stvaranju funkcionalnije države BiH, u prilog jednakog položaja konstitutivnih naroda, u prilog ljudskih prava i sloboda, u prilog europske perspektive BiH, mi ćemo to podržavati neovisno od toga što se ne slažemo ni sa principima ni sa sadržajem ove odluke. Ali to ne znači da ćemo odbijati ono što bude pozitivno u radu tog povjerenstva, ako Bog da, ako zaživi, ako bude na nešto ...

Ali, uz neskrivenu dozu gorčine što nam je oduzeto pravo da svoju legitimnu i legalnu inicijativu danas obrazložimo ovdje, a nećemo od toga odustati, ... točki kada dođe na dnevni red, govorit ćemo i o njoj, ja moram izraziti svoje osobno zadovoljstvo što smo ipak uspjeli u dvije nakane. Prva je, koliko god gospođa Majkić kaže da se u ovom parlamentu ne može naći ništa, ne može se zabraniti da se bilo što kandidira. Ja samo pitam što ste čekali toliko, pola godine? Mogli ste i ranije ovo dovesti u Parlament i ja bih vam bio zbog toga zahvalan, ali evo. Dakle, uspjeli smo mi našom inicijativom pritisnuti stranke koje su vodile razgovore na različitim mjestima, uspjeli smo ih pritisnuti da se potrude da nas preteknu i da dođu sa ovom inicijativom ovdje, to je naš uspjeh. Mi se time, na neki način, možemo zakriti.

I, s druge strane, zadovoljni smo i zbog toga, jer smo uvjerali na ovaj način i bosansko-hercegovačku javnost i druge koji prate izvan BiH da je jedino legitimno mjesto za donošenje tako krupnih odluka kao što je ustavna reforma Parlament, što ne isključuje mogućnost političkih subjekata, stranaka i njihovih pojedinaca i zastupnika da svoje ideje plasiraju ... Ne mora svaki put gospodin Tihić i Čović govoriti u ovome parlamentu ili, ne znam, Dodik da dođe ovdje. Imaju oni svoje zastupnike ovdje koji će te ideje prenijeti.

I, osvrnut ću se samo kratko na dvije-tri konstatacije, nisam htio replicirati jer nema potrebe, ovo nije replika, ovo je jednostavno gledanje na ovo. Gospodin Ivanić je s razlogom ukazao na bojazan da se priča o ustavnoj reformi, na ovakav način koncipirana, poslije pretvori u stvaranje negativne energije. Ja se s tom bojazni mogu složiti. Dakle, vrlo lako se može pretvoriti priča o ustavnoj reformi u priču o narastanju negativnih energija koje će poslužiti nekome u predizborne svrhe. Dakle, taj strah treba respektirati.

Međutim, što će se desiti ako odustanemo od ovog, od bilo kakvog procesa ovakvog ili sličnog, da uđemo u ustavne reforme. Hoće li BiH, kao državi, biti bolje, hoće li njeni entiteti, kao sastavnice, biti kvalitetnije organizirani i vođeni, hoće li građanima, hoće li stanovništvu BiH biti bolje? Ja mislim da neće, da će biti gore. I to je razlog da dam prevagu nad strahom od narastanja negativne političke energije, da dam prevagu pokušaju razgovora, makar i na ovakav način plasiranom.

Drugo što sam primijetio, gospodin Ivaniću, nadam se da mi nećete zamjeriti, ali ja ću to reći danas ovdje, i reći ću da je to odraz političke stvarnosti u BiH. Našalio sam se danas kad je kolega Filipović govorio nešto da sam rekao. Ja to nisam uočio zbog godina ili što niste razumjeli, dugo pamtim, dugo živim, i sjećam se da je 20 godina prije rata u ovoj zemlji slika o BiH bila plasirana kroz humorističku emisiju u priči o Momi i Uzeiru. To je bila paradigma. U to vrijeme se nama poručivalo u BiH da postoji bipolarni odnos. Nažalost, i u raspravi gospodina Ivanića, ja sam vidio taj bipolarni odnos. Slika o BiH svodi se na odnose Bošnjaka i Srba. Nažalost, ni u Vašem izlaganju nema treće strane, Vi govorite o predstavnicima Bošnjaka i predstavnicima Srba u ovome domu, odnosno Parlamentu, iako ja nemam razloga ni ... niti kuditi gospodina Čovića, ali bilo je valjda korektno da se nađe mjesto i za Čovića kao predstavnika Hrvata ... Njega nema, i to me zabrinjava.

Dakle, meni se ta bikularna slika, slikovito humoristički izvedena iz priče o Momi i Uzeiru, prenijela se danas na bipolarni odnos Banja Luke i Sarajeva u kojima Hrvatima nema mjesta. Jer Hrvatima u ustavnom poretku BiH danas je očajno, vrlo teško. I zato mi nemamo, gospodine Ivaniću, vremena za čekanje. Ako neko ima vremena za čekanje u ovoj zemlji, ja to mogu razumjeti, ali vas uvjeravam: Hrvati, kao konstitutivni narod u BiH, nemaju vremena za čekanje za neka blagotvorna vremena koja će doći. Nama se žuri da izađemo iz haotične situacije u koju smo gurnuti, ne svojom krivnjom, ili bar ne većom krivnjom nego što su krivi drugi.

U tom smislu, ja bih želio i nadam se da će gospodin Ivanić ovo shvatiti kao dobronamjerno zapažanje, dakle nije ovo njegov izum, on je samo u jednoj matrici razmišljanja možda preuzeo formulu o kojoj se govori o BiH kroz, evo, opet ću se vratiti na tu humorističku sliku Mome i Uzeira.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Rajiću.
Doktor Ivanić, replika.

MLADEN IVANIĆ:

Ma ja jako poštujem ovo o čemu je gospodin Rajić govorio, jer ima u tome istine. Da se razumijemo, uticaj političkih prilika je bio da je u posljednjem periodu odnos BiH sve više postajao srpsko-bošnjački odnos, odnosno odnos RS-a i Federacije, u Federaciji dominantno zbog njenog karaktera, eto tako ispada.

Dakle, nisam ja protiv trećeg učesnika u ovim razgovorima, naprotiv. Da sam pokrenuo pitanje teritorijalne organizacije BiH, vjerovatno bih tada rekao da je najveći dobitnik do sada gospodin Čović, sad da budem iskren, od njih trojica, jer je pokrenuo i legitimisao jedno pitanje koje do prije tri-četiri godine nije uopšte smjelo da se spomene, zbog koga se smjenjivao. Ovom inicijativom pitanje teritorijalne organizacije se potpuno legalizuje. Sve moguće opcije su otvorene. I sa tog stanovišta, bez obzira što znam da gospodin Čović ne pripada vašoj političkoj opciji, smatram da je ovdje napravio rezultat. Legitimisao nešto zašto se do juče smjenjivao od strane visokih predstavnika.

Ali ono što hoću još da kažem, jesam za svaku vrstu razgovora, jesam i za ovo o čemu gospođa Majkić govori, ali u pripremi Parlamenta. A na Parlamentu nisam za eksperimente, nisam za avanture. Pazite, ljudi, ovo je najozbiljnija inicijativa do sada za promjenu Ustava od Dejtonskog sporazuma do danas. Tri najveće partije stoje iza nje. Neće ona ostati bez posljedica. Ove teme su postale potpuno legitimne teme, vjerovatno u prvom krugu neće biti postignuta saglasnost, ali one ostaju za budućnost, a igranje sa Dejtonskim sporazumom, za mene, ja ovo više govorim o RS-u, igranje s Dejtonskim sporazumom ... nepotreban je eksperiment, jer ovdje je sve suštinski otvoreno.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ivaniću, ovo nije replika, ovo nije replika, dosad je to bila druga diskusija, ali daj da čujemo repliku.

MLADEN IVANIĆ:

Pa objasnio sam stvari gospodinu Rajiću.

ILIJA FILIPOVIĆ:

To je bila podrška diskusiji gospodina Rajića, nije bilo replike.

MLADEN IVANIĆ:

Pa odgovorio sam mu šta sam mislio, zato što se pozvao na mene.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Je li završeno?

MLADEN IVANIĆ:

Pa jeste. Je li to znači da Vi meni?

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ne, ne, ako je to kraj replike, onda smo razumjeli.

MLADEN IVANIĆ:

Objasnio sam gospođi Majkić na šta mislim kad je rekla da sam protiv bilo kakve rasprave. Nisam. Ali sam protiv nepripremljenih rasprava. I imam namjeru, možete se ljutiti ili ne, replicirati kad god neko nešto kaže s čime se ja ne slažem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Nema ljutnje.

MLADEN IVANIĆ:

Jer mislim da je to u skladu sa Poslovníkom.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ali neka bude replika kad se javite za repliku.

MLADEN IVANIĆ:

Pa, druga je stvar ako Vi očekujete da ću ja nekog pljuvati. Neću.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ne, ne, ne mislim na to.

MLADEN IVANIĆ:

Naprotiv, ja ću samo reći, pojasniti ili reći ono s čime se ne slažem, to su bile dvije replike.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ako ste završili s replikom, ja bih dao riječ gospodinu Ljubičiću, i neka se pripremi gospodin Zrno.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Gospodine predsjedavajući, hvala vam. Kolegice i kolege delegati Doma, članovi Savjeta ministara, uvaženi gosti, predstavnici sredstava informisanja, predstavnici međunarodne zajednice, sve vas pozdravljam.

Nadam se, predsjedavajući, da nije kasno da vam čestitam preuzimanje pozicije predsjedavajućeg ovoga doma

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

DRAGO LJUBIČIĆ:

i želim Vam da u Vašem poslu i Vašem vođenju sjednica imate što manje problema.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ni ovo danas nisu problemi.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Dozvolite mi sada da se vratim na ovu tačku dnevnog reda. Slažem se sa svim do sada diskutantima koji su komentarisali sve ove tačke koje su predložene u ovoj odluci koja se odnosi na pristupanje izmjene Ustava BiH. Slažem se u onom dijelu da se ovdje radi o vrlo teškim, teškim pitanjima o kojima će se vjerovatno razgovori, kako i gospodin Tihić reče, ići vrlo teško, a mi to svi znamo iz dosadašnjeg iskustva. Ima pitanja ovdje, vjerovatno, o kojima će se lakše dogovarati.

Gospodin Ivanić izađe, želio sam samo malo prokomentarisati i njegovu diskusiju. U dijelu se slažem, znači prihvatam i pokušavam da razumijem, na jedan određen način, i komentar i diskusiju gospodina Ivanića kao jednog iskusnog političara, kao čovjeka koji je obavljao mnoge i značajne funkcije u BiH, znači i čovjeka koji je učestvovao u mnogim, do sada, razgovorima o mnogim pitanjima, pa evo i ovim pitanjima, ali ostaje rezerva na sve ovo.

Međutim, ja ću se sada vratiti dijelom i na diskusiju gospodina Tihića. Mislim da je Vaša diskusija, gospodine Tihiću, vrlo ili, bolje rečeno, dovoljno tolerantna, mislim da je primjerena upravo BiH ovakva kakva jeste i mislim da ste Vi, kao prvi čovjek SDA, našli sa vašom diskusijom sagovornike u još ova dva čovjeka sa kojima ste do sada razgovarali, u gospodinu Čoviću i gospodinu Dodiku. I mislim da te razgovore treba nastaviti. Ja se nadam da će upravo vaši razgovori, znači vaši dogovori, znači rezultirati da se vašim razgovorima priključe i drugi ljudi, znači iz drugih partija, iz drugih stranaka, jer imali smo prilike i danas evo da razgovaramo kada smo govorili i usvojili ovaj amandman koji se odnosi na izmjenu Ustava, znači vezano za Distrikt Brčko, da je to pravi put, znači kako treba raditi, kako treba razgovarati i kako treba dogovarati u BiH.

Zato, znači sa ovom mojom diskusijom, ja dajem podršku vašem obraćanju danas. Znači dajem podršku na takav način i gospodinu Čoviću, znači kao lideru i prvom čovjeku HDZ BiH, svakako i mom predsjedniku, znači predsjedniku SNSD-a gospodinu Dodiku. Treba nastaviti sa ovim razgovorima. U potpunosti se slažem da kroz ove razgovore, vjerovatno, ćemo mi uspjeti dio ovoga da riješimo, razumio sam znači i dio tog obraćanja. Doći ćemo vjerovatno do određenih pitanja na kojima se nećemo uspjeti možda sada dogovoriti, ali prihvatam da sva ova pitanja budu otvorena i nema razloga, znači takođe evo dajem svoj nekakav komentar ... nema pitanja u BiH o kojima mi ne treba da razgovaramo.

Što to do sada nije rađeno, to je već prošlo vrijeme, ali i to je jedno iskustvo, znači evo da smo trebali razgovarati možda i ranije, možda nije bilo i dovoljno uslova da razgovaramo o tome. Vrijeme je učinilo svoje da smo sada u situaciji, u poziciji da možemo razgovarati i o svim pitanjima, i o onim laganim, pa i onim vrlo teškim pitanjima, a sva su ona bitna za BiH.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Ljubičić.
Gospodin Zrno. Izvolite.

BRANKO ZRNO:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Meni je teško inače prihvatiti u Parlamentu bilo koji stav koji je a priori utvrđen, zbog toga što mislim da svako a priori mišljenje podrazumijeva betonski zid za sve. Ja pokušavam promišljati inicijativu koja je formalno ovdje određena formom odluke, a podrazumijeva proces na tragu traženja rješenja za novu ustavnu konfiguraciju BiH. Ja apsolutno prihvaćam stav kolege Rajića o našoj političkoj stvarnosti, proširujem ga na našu društvenu stvarnost, na našu ekonomsku stvarnost, a suprotno i na naše političke potrebe, na naše društvene potrebe i na naše ekonomske potrebe. I u kontekstu toga jasno se postavlja pitanje, mislim da je generalan odgovor da nešto treba mijenjati i da se nešto treba mijenjati.

A priori ovdje nije rečeno koliko će jedan proces trajati, šta će on izroditi, hoće li išta izroditi, šta će rađati, na koji način će se odvijati. Ali inicijativa kao inicijativa, koja donošenjem i usvajanjem ove odluke postaje jednostavno sadržaj, uistinu ja bih bio protiv nje kada bi

isključila bilo koga i bilo što, kada bi isključila bilo čije i bilo kakvo mišljenje, kada bi isključila bilo čiji i bilo kakav prijedlog. Prema tome, nemojmo a priori iz procesa koji slijedi isključivati ili umjesto onih koje već pokušavamo isključiti kao što su lideri politički, iako ja ne volim ovu riječ politički lider, ali eto ustalila se, pa tu je ovaj proces i ovo što će se ovdje dešavati ne smije amnestirati i ne smije isključiti, ali ja ne mislim na trojicu, ja mislim na sve političke lidere u ovoj zemlji, ili na one političke lidere koji hoće to biti. Ako hoće to biti, onda moraju preuzeti i odgovornost za to što jesu, jer samo se na taj način može biti politički lider, a ne političkom igrankom koja ne znači ništa, znači preuzimanje odgovornosti.

Prema tome, kad govorimo o procesu, o početku procesa gdje ćemo mi odluku prenijeti na parlamentarno radno tijelo, a ono će utvrditi, shodno vlastitom kapacitetu, kako će proces teći dalje. Koliko ono bude u kapacitetu odgovoriti na izazove koji su ovdje postavljeni i koji su ovdje, hajde, u jednom dijelu dijagnosticirani, shodno znači toj dijagnozi u proces će biti uključen svatko ko želi pomoći tome procesu. Da ne spominjem eksperte, da ne spominjem nevladinu i vladinu organizaciju, da ne spomenem sve dobronamjerne ali prije svega stručne, obrazovane i profesionalne... ljude da sudjeluju u ovome procesu.

I, nemojmo napadati ovo što ovdje jeste. Ovo je jednostavno predložak onoga što objektivno jeste problem i jeste smetnja u ustavnom uređenju, ako o njemu možemo uopće govoriti u ovom trenutku, ustavnom uređenju ove zemlje. I, zbog tog jesam za proces, jesam da se s mrtve točke pokrene ne prejudicirajući ništa, pokrene temeljno pitanje u ovoj zemlji, a to je pitanje Ustava, jer ono definitivno mora odgovoriti i na pitanja koja smo ovdje postavili i na probleme koje svi osjećamo.

Hvala vam lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Zrno.

Gospodin Vidović, pa neka se pripremi gospodin Neimarlija.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Ja ću se dijelom nadovezati na diskusiju predsjednika Kluba hrvatskog naroda u ovom domu, gospodina Zrne, i dijelom na ono što je rekla supredsjedateljica gospođa Majkić, kad su rekli da je ovo dobra inicijativa i da se evo trebaju sve političke stranke okupiti oko ove inicijative. Ja koliko vidim, ovo je odluka, a nije inicijativa. Mi smo predložili ovu inicijativu i ovo je vrlo važna i teška odluka na način na koji je ja iščitavam. Dakle, složit ću se i sa konstatacijom da je odluka normativni akt, međutim, sadržajno šta ona regulira u sebi i koju težinu nosi, ja mislim da trebamo svi biti svjesni šta zapravo ona sadrži u sebi i zapravo šta je namjera predlagatelja na ovakav način, dakle, i definirati točku dnevnog reda i bez konsenzusa, šireg konsezusa, dakle političkih stranaka kakav je bio potreban za Amandman I. za Distrikt Brčko ući u proceduru i, evo, prostom većinom, kako se donose odluke, definirati na neki način načela Ustava.

Ne bih se složio da sadržajno ova odluka daje prostora za one koji su i za novi ustav i za one koji su za amandmanske promjene. Možda, ja nisam pravnik, možda pravnici to drugačije

iščitavaju, ali ono što principijelno ja kao zastupnik iz reda hrvatskog naroda, o čemu je gospodin Rajić govorio, sam protiv ove odluke, zapravo iz dva razloga.

Prvi razlog je zaista s ciljem da i mi damo svoj doprinos, dakle da za ovakvu odluku ovakvog tipa treba uraditi širi konsenzus, dakle, a o tome neću puno govoriti, on je izostao. Dakle, u ovoj situaciji izostao, dakle to je prvi razlog što sam protiv.

Drugi razlog je, što ćete se svi složiti, da je isforsirana odluka i stavljena na dnevni red i evo da se pozivamo svi da je podržimo ovakvu kakvu je, a ona sadržajno ima potrebe da se pojasni, dakle i između predstavnika političkih stranaka, a posebice u nadležnim povjerenstvima koja bi trebali ovu materiju tretirati prije nego što dođe na odluku u Dom, dakle mislim na Ustavnopravno povjerenstvo. I, ovaj članak, da prokomentiram članak 2. ove odluke, da je, na neki način, evo kompatibilan sa prijedlogom naše inicijative da ustavnopravna povjerenstva i Kolegij Doma bi trebali, je li, na neki način, utvrditi prijedlog za radnu skupinu za izradu Ustava BiH i dostaviti domovima na usvajanje. To bi bio prvi korak. I ta radna skupina (naravno, koji će predstavnici političkih stranaka) će sigurno u tom vremenu, u tom periodu imati dovoljno prostora da se konsultiraju sa političkim liderima koji bi trebali, na neki način, je li, dati svoj doprinos sličan kako je to bilo za Amandman I. vezano za Distrikt Brčko.

Idealna rješenja su realna rješenja, ja se slažem, ali realno, realno je da se evo počelo razgovarati i zato sudjelujem u raspravi, ali da se prvi put u Domu naroda na ovakav način ne dovodimo u situaciju da jedna odluka *uzmi ili ostavi*, evo, može na neki način isključiti i zapravo isključila bi sigurno širi konsenzus koji je potreban za razgovore ovakvog tipa.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Vidoviću.
Profesor Naimarlija. Izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

Jedino načelo koje osigurava napredak načelo da je da je sve moguće, odnosno da ništa nije nemoguće. Dakle, mislim da se ono može u određenoj mjeri primijeniti i na društveni život, pa i na politički život i dakle ja držim da je i u našim prilikama moguće i mnogo toga što nam u ovom trenutku ne izgleda baš tako mogućim. Držim da ima smisla i ona, budimo realni, zahtijevajmo nemoguće. I, u tom smislu, htio bih samo da kažem nekoliko riječi povodom ove inicijative uz kasnije priključivanje jednog razloga usljed kojeg ću biti suzdržan u izjašnjavanju, ne želeći ponavljati raspravu vezanu za dnevni red.

Naime, držim ... na Ustavnopravnoj komisiji sam podržao ovu inicijativu kolega Rajića i Vidovića kao i uslovno iznesenu najavu ove inicijative od kolege Tihica, zato što sam a priori za svu rezervu prema apriorizmima svake vrste, za svaku vrstu tematiziranja ustavne problematike unutar Parlamenta. Pri tome ne mislim na Parlament samo kao najviše zakonodavno tijelo, nego mislim na Parlament kao najviše predstavničko tijelo, odnosno na tijelo koje faktički predstavlja reprezentativnu demokratiju, kao najznačajniju instituciju reprezentativne demokratije, a ne fiktivne, ne simulirane demokratije.

Kako smo, na kraju krajeva, i mi imali i koja je imala određenih uspjeha ali koja je propala, između ostalog, jedan od važnih razloga je zato što su njezini zastupnici jednostavno zanemarivali, negirali i osporavali vrijednost drugog i drugačijeg mišljenja, čak kad je taj drugi, koji zastupa drugčije mišljenje, u krivom. Postoji vrijednost i krivog mišljenja i sve ovo iznosim kao razloge koji opredjeljuju moju podršku svakoj inicijativi za raspravljanje ustavne problematike kod nas i njezino uvođenje u Parlament, pri čemu jako respektiram većinu diskusija koje su se ovdje čule i koje obavezuje na jedan razlozan oprez.

Međutim, imam u vidu, zapravo, upravo kompleksnost te problematike i potrebu da mi u Parlamentu počnemo da negujemo čak i nešto što se na prvi pogled podrazumijeva, a to je elementarna ustavna kultura. Nama nedostaje ustavne kulture, nama nedostaje, i to je jedan od razloga zašto imamo jako puno ovih problema, nedostaje nam i na način, između ostalog, koji svjedoči i sadržaj ovog predloška koji je meni potvrdio samom svojom diskusijom odmah na početku i kolega Ivanić, kada je, sasvim razumljivo meni, razlučio prvu tačku a) i ostale tačke b), c), d) i e) u smislu prihvatljivosti prve i spornosti ovih drugih tačaka.

Ove druge tačke govore o nečemu što je naša potreba ili, rekao bih prije toga, naše pravo, pravo građana BiH, pravo političkih stranaka, pravo ovog parlamenta. Dakle, pravo na donošenje i mijenjanje Ustava ili donošenje novog ustava. Koliko je to potreba, o tome se da razgovarati. E sad, treće je koliko je ta mogućnost realna ili koliko nismo u mogućnosti da mijenjamo Ustav i da ga donosimo, i o tome se da razgovarati. Međutim, tačke b), c), d) i e) pripadaju tom području mogućnosti i volje, odnosno usuglašavanja jako puno političkih volja. Pri tome ne mislim samo na tri, koje mi ovdje legalno i legitimno predstavljamo, mislim i na još neke volje, volju građana BiH, volju međunarodne zajednice i još tih političkih volja, koje bi trebalo harmonizirati za donošenje ili promjenu, ozbiljniju i radikalniju, Ustava.

Međutim, što se tiče prve tačke, ona nije stvar političke volje, ona nije stvar političkog dogovora, ona nije ni potreba, ni mogućnosti, ona pripada zapravo polju naših obaveza. To je bila ustavna obaveza. Petnaesta godina kako mi nismo izvršili ustavnu obavezu. I ja, evo, izražavam, recimo sa svoje strane, sugestiju da se kakva god bila sudbina prijedloga ove odluke sa svom ovom njezinom potencijalnom i otvorenošću i potencijalnom mogućnošću da ih se razumijeva određeno na način već zadanih okvira za neka moguća rješenja da se na neki način podvrgne ovom jako važnom razlikovanju. Čak, ja bih rekao, bitnom razlikovanju. Jer ovdje se radi o poštivanju Ustava, odnosno poštivanju najvišeg zakonodavnog akta, pri čemu ja imam u vidu činjenicu da je konstitucija BiH, ne Aneks IV Dejtonskog ustava nego Dejtonski mirovni sporazum u cjelini. I držim da Dejtonski mirovni sporazum jeste jedan dinamičan tekst čiji svi i ustavnopravni, čak, zapravo ustavnopravne mogućnosti nisu do kraja iskorištene, upravo u smislu činjenice da Dejtonski sporazum nije do kraja implementiran.

I stoga, recimo, držim da treba pokrenuti proces, treba naći odgovarajuću formu za taj proces tematiziranja ustavne problematike kod nas, koji bi, evo po meni, mogao krenuti upravo sa tematiziranjem problema ustavne kulture građana BiH, ali pri tom doista treba imati u vidu činjenicu da bi svakoj raspravi o novom ustavu ili novim važnim radikalnim rješenjima ustavnim trebalo da predhodi naše izvršavanje ustavne obaveze koju smo preuzeli i koja je preuzeta prije 14 godina.

I završit ću, sa iskustvom koje držim primjerenim i ovoj današnjoj raspravi i onome što sam htio da kažem o stvarima koje su kako kompleksne i o kojima bi se dalo itekako mnogo govoriti, nažalost, bio sam spriječen da prisustvujem sarajevskoj raspravi o amandmanu za Brčko, bio sam u Mostaru i zajedno sa kolegama iz obje, zapravo, iz naše komisije i iz komisije Predstavničkog doma, uvjerio sam se da je vrlo jednostavno u javnim raspravama i dakle na ovakvim forumima jako jednostavno, ako postoji dobra volja, razgraničiti politikantski, politički i naučnostručni pristup ovoj problematici.

Ja vjerujem u mogućnost našeg ovdje usaglašavanja oko ciljeva i usaglašavanja naše zajedničke volje i oko ciljeva, a i oko temeljnih sredstava koja će uključivati s vremenom, danas ne možda, ali za neko vrijeme barem jasno razgraničavanje šta je politikanstvo u bavljenju ovom tematikom i što prijeti onda i kada nam prijeti politiziranje ovako važnih pitanja, što je političko i šta je strukovno naučno. Ne moram, naravno, isticati važnost ovog stručnonaučnog, između ostalog, pominjem ga i zbog činjenice da stvar našeg Ustava ipak nije zapravo samo naša stvar, da to podrazumijeva poštivnje i nekih drugih i političkih volja, ali i međunarodnih, evo recimo, ustavnopravnih standarda.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa profesoru Neimarliji.

Kod mene je iscrpljena lista prijavljenih za diskusiju. Pitam: želi li još netko riječ? Nitko. Zaključujem raspravu.

Pristupit ćemo izjašnjavanju o predloženoj odluci.

Pitam: tko je za predloženu odluku?

To je devet „za“, s potrebnom entitetskom većinom.

Tko je „protiv“? Četiri.

Ima li „suzdržanih“? Dva.

Konstatiram da je prihvaćena Odluka o pristupanju izmjenama Ustava BiH.

Preći ćemo na točku 5., to je:

Ad. 5. Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju postizanja suglasnosti o Prijedlogu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

ILIJA FILIPOVIĆ:

Prijedlog zakona je u prvom čitanju. Sjećate se da prošli put nismo imali potrebnu entitetsku većinu. Molim, izjašnjavat ćemo se, nemojte sada napuštati dvoranu. Sačekat ćemo povratak ove dvojice zastupnika, pa ćemo nastaviti raditi. Ne, nećemo napuštati, ja ću prekinuti sjednicu za danas ako ćemo se igrati. Molim vas da ne izlazimo. Joviću, nemojte izlaziti, vratit će se vrlo brzo Tihić. Nisam dao stanku.

(?)

Stariji čovjek ima potrebe.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Nisam dao stanku, budimo disciplinirani kad radimo. Mi imamo kvorum i mi bismo mogli nastaviti raditi, ali bi bilo dobro da smo svi tu. Nastavit ćemo raditi, imamo kvorum.

Dakle, vi ste dobili Izvješće Povjerenstva Kolegija. Kolegij nije postigao suglasnost, jer nismo imali entitetsku većinu odlučujući o ovom prijedlogu akta. Zastupnički dom je usvojio Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći u predloženom tekstu. Mi moramo pristupiti odlučivanju na način da se odluke donose većinom glasova onih koji su nazočni i koji glasuju, pod uvjetom da glasovi „protiv“ ne smiju sadržavati dvije trećine ili više glasova izaslanika izabranih iz jednog, odnosno iz drugog entiteta.

Ja vas molim da se izjasnimo o ovom prijedlogu zakona u drugom krugu. Tko je „za“?

Dakle, devet je „za“.

Tko je „protiv“?

Nemamo entitetsku većinu i ovaj zakon u prvom čitanju nije prošao.

Dakle, „protiv“ je pet. Konstatiram da je „protiv“ pet zastupnika iz RS-a.

Prelazimo na točku 6., to je:

Ad. 6. Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju postizanja suglasnosti o imenovanju predsjedatelja, zamjenika i članova Neovisnog odbora i Odbora za žalbe građana, kao neovisnih tijela policijske strukture BiH (Prijedlog Ad hoc zajedničkog povjerenstva za provođenje procedure imenovanja Neovisnog odbora i Odbora za žalbe građana)

ILIJA FILIPOVIĆ:

Također ste dobili Izvješće. Prošli put nismo imali entitetsku većinu i moramo odlučivati na isti način u drugom krugu danas kao što smo odlučivali i o prijedlogu akta maloprije.

Dakle, odluke donosimo većinom glasova pod uvjetom da oni koji su nazočni i koji glasuju i ... da glasovi „protiv“ ne smiju sadržavati dvije trećine ili više glasova izaslanika izabranih iz svakog entiteta.

Glasujemo o prijedlogu Ad hoc zajedničkog povjerenstva.

Tko je „za“? „Za“, koliko je ukupno? Deset je „za“.

Ima li netko „protiv“? „Protiv“ je četiri.

Dakle nismo, to je dovoljan broj, četiri glasa iz RS-a nisu podržala prijedlog Neovisnog odbora i nemamo, dakle, niti ovaj prijedlog prihvaćen.

Prelazimo, samo malo, mi smo glasovali o prijedlogu Neovisnog odbora. Upozorava me gospodin tajnik da sada dakle moramo odvojeno odlučiti i o Odboru za žalbe.

Molim vas da se izjasnimo. Dakle, isti je prijedlog neovisnog Ad hoc povjerenstva. Tko je „za“ Odbor za žalbe?

Ukupno 10 „za“.

Tko je „protiv“? Jedan, dva, tri, četiri iz RS-a.

Dakle, nije prošao niti Odbor za žalbe.

Prelazimo na točku 7., to je:

Ad. 7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (drugo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

U drugom čitanju vodi se raspava o amandmanima. Dobili ste Izvješće. Zastupnički dom je usvojio ovaj zakon s dva amandmana.

Otvaram raspravu. Tko želi riječ?

Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme.

Tko je „za“?

Ima li netko „protiv“?

„Suzdržan“?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili Zakon koji se nalazi pod rednim brojem točke 7. dnevnog reda.

Točka osam je:

Ad. 8. Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme (prvo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste ovaj prijedlog. Zastupnički dom je usvojio Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Otvaram raspravu.

Šaraba je, čini mi se, prije tražio riječ. Izvolite, gospodine Šaraba.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, evo ispred nas je danas jedan zakonski projekat koji je veoma dugo u proceduri za usvajanje u ovome parlamentu i nakon dugog razmatranja, na relaciji nadležna komisija – Savjet ministara, našao se u parlamentarnoj proceduri i danas ga mi razmatramo ovdje u prvom čitanju.

Ja ću dati podršku ovome zakonu za njegovo usvajanje u ovoj fazi zato što je u pitanju nadležnost koju sada ima EUFOR. Dakle, usvajanjem ovog zakonskog propisa, sigurno nakon amandmanske faze u kojoj će, pretpostavljam, biti jako puno amandmana, BiH će preuzeti jednu od nadležnosti koju do sada obavlja EUFOR i time ćemo stvoriti uslove da jedna međunarodna institucija koja se nalazi u BiH ostane bespotrebna, jer je ovo zadnja nadležnost koju EUFOR ima u ovome trenutku. To je osnovni razlog i principijelni stav zašto ću ja dati podršku ovome zakonu. Ja smatram i vjerujem da on ima jako puno nedostataka, jer je to jedan od glavnih razloga zašto se on ovako dugo razmatrao pred nadležnom komisijom ovog doma, odnosno pred nadležnom Zajedničkom komisijom za odbranu i bezbjednost.

Dakle, podržavam zakon u ovoj fazi. Ponoviću još jednom, očekujem da nakon amandmanske faze i velikog broja amandmana, kojih sigurno treba da bi se ispravili određeni nedostaci koji postoje u ovome zakonu, da se usvoji ovaj zakon i time stvore uslovi da preuzmемо onu nadležnost koju sada obavljaju međunarodne snage u BiH.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Šaraba.
Gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, ovo je zakon koji kao traka se povlači već dugo vremena. Dakle, stigao je u parlamentarnu proceduru 9. 4. 2008. godine, danas je 26. 3., jel'. Nekoliko puta, mislim da je pet ili šest puta vraćen sa Predstavničkog doma i da ne govorim zašto je zadnji put prošao. Ali evo, sama ću vam iznijeti razloge, pa sami sudite da li treba ili ne treba podržati ovakav jedan zakon.

Osnovna verzija ovog prijedloga zakona koje je dostavilo Ministarstvo bezbjednosti, ta osnovna verzija sadrži 21 član. Na taj 21 član predloženog zakona su četiri međunarodne organizacije, EUFOR, OHR, OSCE, UNDP, u želji da poprave jedan loš zakon, dostavili 13 amandmana, dakle u vrijeme kada mi treba da raspravljamo o principima, direktno na Komisiju, znači ne Ministarstvo bezbjednosti nego direktno na Komisiju dostavljaju 13 amandmana čime mijenjaju gotovo 50% predloženog zakona u pokušaju da ga poprave.

Tada, kada se to dogodilo, predlagali smo Ministarstvu da povuče zakon, da te amandmane koje su dostavili ove četiri međunarodne organizacije involvira u predloženi tekst, da pristupi usaglašavanju onako kako to neki ministri u Savjetu ministara usaglašavaju, pa da onda dolazi na Parlament bez problema i bez pokušaja da se ti zakoni obore i nismo uspjeli, jer nismo imali razumijevanje Ministarstva bezbjednosti za takav čin.

Dakle, onda smo počeli da vozamo zakon od Predstavničkog doma ponovo do Komisiju, ko zna koliko, pet ili šest puta. I činjenica je da je ovo što kaže gospodin Šaraba, pokušaj da se izvrši prenos nadležnost s EUFOR-a na domaće organe vlasti, ali je nevolja u tome što je Ministarstvo bezbjednosti shvatilo da je to prilika da se izvorna nadležnost entiteta, dakle MUP-a RS-a, prenese na nivo BiH. U tome je jedina ta ..., gospodine Šaraba, dakle da se izvorna nadležnost entiteta prenese na nivo BiH, zašto mi nemamo saglasnost.

I da objasnim šta je suština ovog problema. Član 10. ovog zakona, koji imate ispred sebe, kaže da 'Ministarstvo bezbjednosti samostalno' i, kaže, 'ili na prijedlog entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova', ali ovo 'samostalno' je ključna riječ, 'može zabraniti cjelokupno kretanje naoružanja u određeno vrijeme, i to na cjelokupnom ili na određenom prostoru BiH.' Dakle, nema prometa naoružanja ni za potrebe MUP-a RS-a. Kad kaže Ministarstvo bezbjednosti, on, i tačka. To znači da se ta izvorna nadležnost sa MUP-a RS-a treba prenijeti na Ministarstvo bezbjednosti, i to u pogledu službenog oružja koje se koristi za potrebe MUP-a RS-a, što sa naše strane ne može biti prihvaćeno.

Drugi problem koji je evidentan ovdje: Streljački savez BiH traži izuzeće za sportsko oružje i podsjetio bih da direktivom 91/477 EU od 18. 6. 1991. godine Evropska komisija je izuzela sportsko oružje iz odredbi koje se odnose na vojno naoružanje i opremu i omogućila kretanje svog sportskog oružja unutar zemalja članica bez ikakvih administrativnih barijera. Dakle, i to je nešto što su tražili ljudi, nemojte da nas maltretirate pa da ne znam kakve sve saglasnosti tražimo da bismo došli do toga.

Da bi mi mogli prihvatiti ovakav prijedlog zakona, znači od kojih su mnogi članovi direktno u suprotnosti sa osnovnim principima na kojim zakon počiva, tražimo da se još jednom izvrše ovakva usaglašavanja i da ... naročito da se postigne usaglašenje u pogledu člana 10. i člana 15. koji govore o nadležnostima MUP-a RS-a. Dakle, pozivam vas da ovaj loš zakon ne podržite i da prisilimo Ministarstvo bezbjednosti da se uozbilji kad su u pitanju većina zakona koji dolaze iz ovog ministarstva i koji po pravilu ovdje ne možemo usvojiti, jer nemaju potreban kvalitet, a to govore i prijedlozi međunarodnih organizacija koje u zadnjem momentu pokušavaju da spasu stvar i da ovaj zakon usvojimo.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospođo Majkić.

Želi li još netko riječ?

Replika, Šaraba, pa gospodin Zrno iz nadležnog povjerenstva.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, ja se slažem sa gospođom Majkić u većem dijelu njene diskusije u kojoj se govori o tekstu ovoga zakona, ali šta da radimo. Dakle, imamo za ovu godinu dana, koju je spomenula gospođa Majkić, zakon je bio stalno na relaciji Predstavnički dom – Komisija – Ministarstvo, i ništa. Znači, kako ga promijeniti? Jedino u amandmanskoj fazi. Evo, ja ću dići i jednu i drugu ruku za ove izmjene o kojima ste vi govorili, ali ne možemo bez amandmanske faze. E, to je ono što nam treba. Dakle, promijeniti dvije trećine ovog zakona i više, ali na kraju stvoriti uslove da ode EUFOR, jer treba da ode, jer je ovo njegova nadležnost. I ljudi nam u EUFOR-u sami kažu: Ne možemo otići dok vi ne izvršite prenos ove nadležnosti i dok nas ne oslobodite ovoga posla i preuzmete ga vi.

Ja se slažem sa ovim dijelom da se u ovom zakonu nalazi dio koji oduzima entitetsku nadležnost. I, glasaću za to i jednom i drugom rukom, ali ne možemo to bez izmjena zakona koje

treba izvršiti i bez amandmanske faze. A ovako, čekajući dok neko ne promijeni zakon, očito Ministarstvo sigurnosti neće, evo ministra nema ovdje.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
 Jesu li ovo diskusije koje tražite, diskusije?
 Prije se toga javio gospodin Zrno, dakle, pa onda Koprivica, pa onda replika ... gospodin Koprivica.

ZORAN KOPRIVICA:

Evo, ja ću kratko replicirati ponovo gospodinu Šarabi vezano za ovaj njegov komentar u smislu da će podržati eventualne amandmanske promjene postojećeg teksta zakona ako je riječ o izmjenama dvije trećine zakona koji je u proceduri po Jedinostvenim pravilima za izradu zakonskih propisa. Jasno je da se treba pristupiti izradi novog akta a o takvim amandmanskim promjenama mislim da ne možemo na taj način razgovarati.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
 Drugi put replika, gospodin Šaraba. I zaboravite, na točku više replika nema.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, evo gospodin Koprivica stalno, malo, malo pa hoće da replicira sa mnom preko gospođe Majkić.

Gospodine Koprivica, dakle ne može se izvršiti promjena ako ljudi neće. Šta da radimo? Evo, ljudi iz Ministarstva bezbjednosti godinu dana čekaju, i čakamo ih svi zajedno u Komisiji. Evo, gospodina Zrnu, pet puta smo čekali, vraćali, znači ljudi neće, pa neće. Šta da radimo? Jedini način je dakle uzeti, promijeniti, ubaciti amandmane i glasati za njih.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Razumjeli smo. Hvala Vam lijepa, gospodine Šaraba.
 Gospodin Zrno. Izvolite.

BRANKO ZRNO:

Dobro, ja bih htio samo nekoliko riječi. Ovaj zakon, odnosno, prijedlog zakona nas je stvarno sve umorio. Šest, sedam puta je bio na odgovarajućem povjerenstvu i uistinu je bilo prebacivanje ovih nekoliko listova papira iz Zastupničkog doma Komisiji i u obratnom smjeru. Ja bih želio samo naglasiti da ovdje ustinu jeste riječ o zadnjoj nadležnosti, evo znači, kada preuzmemo nadležnost nad kontrolom prijevoza oružja i vojne opreme, mi smo preuzeli i zadnju nadležnost. Ne ulazim sada u meritum ovlasti ni nadležnosti, ali ustinu mislim, bez obzira na

silni broj papira koji se veže uz ovaj zakon, da evo skoro dvije trećine izmjena, ali ne doslovno dvije trećine izmjena, ovdje je riječ o tri-četiri, odnosno dvije-tri suštinske izmjene. Ostalo su uglavnom tehnički popravci ovoga zakona.

Ja isto mislim ... da jednostavno vraćajući, u ovoj situaciji vraćajući ovo Vijeću ministara, a indirektno vraćajući ovo Ministarstvu sigurnosti, mi problem uistinu nećemo još dugo riješiti. Ali zato uistinu mislim, ono što je i kolega Šaraba rekao, da mi ovaj problem možemo riješiti sami u drugoj amandmanskoj fazi. A nikada nije kasno, nikada nije kasno zaustaviti, jer postoji mogućnost, ljudi moji, ovaj zakon zaustaviti i u drugoj fazi. Ono što kolega Šaraba predlaže, on samo predlaže da damo šansu, da uradimo ono zbog čega jesmo ovdje, da preuzmemo odgovornost od EUFOR-a i da oslobodimo EUFOR njegove zadnje službene zadaće u BiH.

Zato vas ja molim, prihvatimo u prvom čitanju ovo, otvorimo amandmansku fazu i mijenjajmo ono što treba mijenjati. A ako ćete, ako želite srušiti ovaj zakon, srušit ćemo ga u drugom čitanju, kao da to jeste problem. Jedino to nije problem. Ovo sada, temeljem onoga maloprije što sam govorio, a priori, nemojmo ništa a priori odbijati.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Zrno.
Gospodin Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Dakle, s obzirom da se radi o zakonu .../nije uključen mikrofon/... o principima ovog zakona, potpuno je u pravu kolega Šaraba kada kaže da ova nadležnost je u skladu sa Aneksom I a) Sporazuma o vojnim aspektima – i to član 6. tačka 9. pod c) – koji govori i propisuje da je ova nadležnost, je li, u rukama, u vrijeme potpisivanja sporazuma, IFOR-a, pa onda SFOR-a, pa evo EUFOR-a po jednoj vrsti pravnog slijeda. I ovdje se ne radi o prenosu nadležnosti sa entiteta na državu, nego o prenosu nadležnosti sa međunarodnih vojnih snaga na institucije BiH.

Kada su u pitanju određena ograničenja o kojima su govorili kolege a koja se odnose na Oružane snage ili policijska tijela u BiH, ja pozivam sve kolege da pogledaju član 2. ovog zakona koji propisuje da odredbe ovog zakona ne odnose se na kretanje naoružanja unutar Oružanih snaga BiH i policijskih organa u BiH, kao i na fizička lica kojima su izdate isprave o oružju. O tome koja će vrsta oružja i municije biti tretirana ovim zakonom govori se i u članu 3. i kasnije kada se govori o definicijama, gdje se propisuje i govori da naoružanje je oružje, municija i dijelovi oružja i municije sa liste naoružanja i vojne opreme iz člana 4. stav (2) u kome se propisuje obaveza da se tek ta lista sačini. Dakle, za redovan rad i aktivnosti Oružanih snaga BiH i policijskih tijela u BiH ovaj zakon neće biti prepreka niti smetnja.

Evo, toliko, hvala. Podržat ćemo naravno ovaj zakon.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rančiću.
Gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Kada smo pokušali da usaglasimo principe da bi ovaj zakon dobio prolaznost, ostala su ključna dva amandmana koja ustvari zadiru u samu suštinu zakona. Prvi amandman koji nije se mogao usaglasiti, znači za koji Ministarstvo nije moglo nikada vam dati saglasnost, je da Ministarstvo bezbjednosti, kaže: 'Na prijedlog entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova, odnosno policije Distrikta Brčko', kaže, znači 'i samostalno može zabraniti kretanje naoružanja u određeno vrijeme na cjelokupnom području BiH.' To znači i kretanje policijskih snaga i uz nabavku policijskog naoružanja zabrana kretanja, nema ništa kada to odluči Ministarstvo bezbjednosti. To do sada nije trebalo i to je prenos nadležnosti.

Druga stvar, kaže: 'Ministarstvo bezbjednosti organizuje i usaglašava aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i policije Brčko Distrikta na ostvarivanju i provođenju ovog zakona i ono je nadležno.' Dakle, Ministarstvo bezbjednosti odlučuje o ovom zakonu kako će se postupati. Znači, automatski MUP RS-a nema nikakvu nadležnost više o ovome. Dakle, ono će odlučiti kada će na koji teritorij i kakvu će odluku donijeti. To ne može biti prihvaćeno s naše strane, ta odredba.

Dakle, svako glasa prema onome kakva je njegova savjest i kako može. Dakle, da se ne ubjeđujemo oko toga. Za nas su dovoljni ta dva amandmana koja nismo uspjeli da dogovorimo, dakle da se prihvati, a oni zadiru u samu ... dovoljno da mi ne podržimo ovaj zakon, principe ovog zakona.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Gospodin Zrno.

BRANKO ZRNO:

Ovo, gospođo Dušanka, Vi što ste sada govorili, ovo je priča za drugu fazu. I, ne možemo otvarati priču o amandmanima u fazi kada imamo prvo čitanje u Parlamentu BiH. Znači, nije odbačeno to što Vi podrazumijevate, hajde, recimo fiktivno pod amandmanima, to će doći nakon današnjeg glasanja o amandmanima. E, onda ćemo se odrediti prema tom. I, ako to ne prođe, onda legitimno to obrazložite i onda će zakon pasti. Neće jednostavno imati entitetsku većinu. Znači, jednostavno. Ja zato kažem: ovdje je riječ o šansi da ga dovedemo makar u drugu fazu. Pa ako ne može proći, hvala Bogu, ne može proći, onda ćemo ga, onda će i tako i tako, i s nama i bez vas, bez nas otići tamo odakle nam je došao, otići će u Vijeće ministara. To je to.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Iskoristili ste dvije replike, gospodine Šaraba.
Ima li još netko potrebu za diskusiju? Ne želi nitko više raspravu? Zaključujem raspravu.

Prelazimo na izjašnjavanje. Dakle, mi se izjašnjavamo o ... načelima i riječ je o prvom čitanju.

Tko je „za“ ovaj prijedlog zakona?

Ima li netko „protiv“? Četiri.

Dakle, ovaj zakon nije prošao, pao je na načelima.

Idemo na točku 9.

Ad. 9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu (prvo čitanje), predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste ovaj prijedlog, dobili ste Izvješće Zajedničkog povjerenstva koje je prihvatilo načela.

Upozorava me tajnik da sam trebao drugi put. Mi smo u prvom glasovanju imali četiri, dvotrećinsku većinu protiv. Prema tome, ne moramo ponavljati drugi krug. Ako mislite da treba, recite. Dakle, završili smo tu točku. Zakon je pao u prvom čitanju, prethodni.

Dobili ste dakle i Izvješće mjerodavnog povjerenstva koje je prihvatilo načela. Zastupnički dom je usvojio Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Ja otvaram raspravu.

Gospodin Ljubičić.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Zahvaljujem se i ministru Noviću koji je evo izdržao da bude sa nama na ovoj sjednici i da sačeka i dočeka ovu tačku dnevnog reda koja je u nadležnosti ovog ministarstva kome je on na čelu.

Svima je poznato da je pitanje državljanstva u BiH dugo otvoreno pitanje. I, nažalost, na to pitanje, evo ja govorim u svoje ime, čini mi se da do sada niko nije dao baš pravi odgovor. Pitanje revizije državljanstva na osnovu Odluka o naturalizaciji je osjetljivo pitanje. Pitanje o kome se u javnosti dosta govorilo i govori na razne načine i mogli smo i imali smo prilike da čujemo i slušamo raznorazne priče o kojima ja ne bih danas ovdje otvarao bilo kakvu raspravu, ali želim samo da to spomenem. To je za mene i takođe vrlo odgovoran posao koji se na odgovoran način mora dovršiti, jer je to sigurno jedan teret BiH u procesu daljih evroatlantskih integracija. Mislim da nam je to svima jasno.

Poznato nam je takođe da je do sada ovaj posao radila Komisija i želim i ovom prilikom da napomenem moje lično mišljenje i mislim da je ova komisija, ovo što je do sada uradila, uradila profesionalno, ali ne možemo pobjeći od jednog podatka da je ovdje ostalo još prilično puno i mnogo ovih predmeta koji podliježu procesu revizije. Iz ovog materijala vidimo da se radi

o negdje 23 hiljade i 440 i još jedan predmet, što znači da je to još uvijek vrlo velik i obiman posao, znači koji treba da uradimo.

I, lično podržavam predložene ove izmjene da ovaj posao dalje radi se u okviru Ministarstva civilnih poslova. Pošto se radi o vrlo velikom poslu, evo reći ću i svoje jedno razmišljanje, a evo ovdje je i ministar, znači, ako ima potrebe, više sam spreman da se da podrška ministru i ovom ministarstvu u smislu kapacitiranja dopunskog ili stvaranja dopunskih potrebnih uslova da se ovaj posao dovrši u što kraćem roku. U ime kluba mogu da kažem da ćemo mi predložene ove izmjene podržati.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Želi li još netko riječ?

Gospodin Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ja imam prijedlog i potrebu a i obvezu da kao dopredsjedatelj Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljništvo, izbjeglice, azil i etiku Parlamentarne skupštine iznesem da smo uz usvajanje i donošenje odluke – dostavljeno je svim izaslanicima Mišljenje u kojem smo sa devet glasova „za“ i jednim glasom „protiv“ – prihvatili načela predloženog zakona. Ali sastavni dio tog mišljenja jesu i dva zaključka. Naime, ovim zaključcima se obvezuje Vijeće ministara ispoštovati zaključke Parlamentarne skupštine (znači, jednog i drugog doma, na odvojenim sjednicama od 22.10. i 14.12. prošle godine) u kojima se inzistira da se članovima Državnog povjerenstva za reviziju odluka o naturalizaciji stranih državljana u BiH i Tajništvu Povjerenstva isplati novčana naknada u iznosu utvrđenom Odlukom Vijeća ministara.

Drugi naš zaključak je da se u članku 3. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH ugradi odredbu kojom se obvezuje Ministarstvo ... poslova da najmanje jedanput godišnje Parlamentarnoj skupštini BiH dostavlja izvješće o radu, odnosno o obavljenoj reviziji.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ima li još netko potrebu za riječ?

Gospodin Rančić, pa Koprivica. Izvolite, gospodine Rančiću.

HAZIM RANČIĆ:

.../nije uključen mikroskop/... Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Dakle, s obzirom da se radi o zakonu u prvom čitanju, ja podržavam principe ovog zakona ... i podržavam ... od strane resornog ministarstva s obzirom da je ... podržavam i ovo ...

šire gledano, inače, obavezu ministarstva, dakle o cjelovitom svom radu ... kao segment koji se odnosi na ove izmjene i dopune zakona a vezano za reviziju ... prvostepenom odlukom protiv koje nije dozvoljena žalba, a protiv koje se može voditi upravni spor.

Želim pitati sve nas i razjasniti, ovo je vrijeme, ovo je čitanje zakona, prvo čitanje zakona: da li je to intencija da se sa prvostepenom odlukom oduzima državljanstvo bez davanja prava žalbe stranci, što je inače pravilo u primjeni zakona i u zaštiti ljudskih prava i sloboda. Dakle, u svakom postupku, što je osnovno pravilo, građanin ima pravo žalbe. Dakle, taj drugostepeni postupak je pravilo, a ovo je izuzetak koji se eventualno može primijeniti i znam da ima takvih slučajeva. Dakle, evo da razmislimo o tome, da dobijemo odgovor, pa ćemo naravno znati se ponašati i nakon usvajanja u prvom čitanju radi eventualne amandmanske faze.

Evo, toliko, hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Želi li još netko riječ?

Gospodin Koprivica. Izvolite.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Naravno, i ja podržavam principe ovog zakona, predloženog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH i sve ono što smo čuli od prethodnika, s tim da bih samo kratko prokomentarisao ovaj prvi zaključak koji je donijela Komisija, odnosno koji stoji u Izvještaju Komisije za ljudska prava, jer sam i ja član ove komisije i, naravno, učestvovao sam u donošenju jednog takvog zaključka.

Mi smo, ako se sjećate, negdje krajem prošle godine imali jednu plenarnu sjednicu oba doma Parlamentarne skupštine BiH na kojoj sam ja postavio pitanje Vijeću ministara upravo u tom dijelu: 'Kada će se i na koji način izvršiti isplata naknade članovima Komisije za reviziju dodijeljenih državljanstava stranim državljanima u BiH?', te smo na toj sjednici dobili odgovor od predsjedavajućeg Vijeća ministara da je to posao koji su članovi ove komisije obavljali u svom redovnom radnom vremenu, te da nema niti jednog jedinog razloga zbog čega bi se donosila posebna odluka i isplaćivala sredstva mimo, znači, jer su svi poslovi koji su rađeni rađeni u okviru njihovih redovnih poslova, odnosno radnog vremena. Tako da, znajući znači na jednoj strani za ovu odluku Komisije, a znajući za to obrazloženje od Vijeća ministara, pitam se sada kako ćemo i na koji način u ovoj situaciji i kakav zaključak ustvari donijeti o tom pitanju, kada je riječ o plaćanju članova Komisije, s obzirom na takvo obrazloženje od Vijeća ministara.

To sam htio samo kratko komentarisati, nemam ništa više. Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Mi u tom smislu imamo prijedlog. Dakle, dva zaključka. Jedan od njih se odnosi na plaćanje a odnosi se na Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava.

Ima potrebu i traži riječ ministar Nović. Izvolite.

SREDOJE NOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, uvaženi delegati, u vezi naknade, upravo danas je na Savjetu ministara razmatran spektar jedan svih dakle komisija i tijela koja su formirana pri Savjetu ministara i zaključak je da se do iduće sjednice Savjeta ministara dodatno doradi, ne odluka već kriteriji za svaku od komisija. I, ja očekujem da će narednih 10 do 15 dana to pitanje biti jedinstveno riješeno, s obzirom da su različiti pristupi pojedinaca i pojedinih komisija, pa se neopravdano neke od komisija plaćaju po broju predmeta, neke od komisija mjesečno, neke po završenom poslu itd., a Savjet ministara želi da to na jedinstven način riješi i mi očekujemo da će narednih sedam do deset dana, bar, očekujemo da će to biti pitanje završeno.

Ja vjerujem da će u amandmanskoj fazi, ukoliko bude nekih prijedloga, da ćemo imati priliku da razgovaramo i usaglašavamo ovaj zakon.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Dake, iz ovoga izvire da ćemo se odlučiti o ovim naknadama za njihov rad kasnije. Hvala lijepa.

Ima li potrebe još netko?

Gospodin Rančić. Izvolite. Recite točno na koju odredbu i zbog čega.

HAZIM RANČIĆ:

Precizirat ću, ne moram citirati, ne radi se o replici. Dakle, smatram da se trebamo držati tačke dnevnog reda, a ona glasi: 'Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH (prvo čitanje).' Smatram da je van tačke dnevnog reda odlučivanje o nadoknadama Komisiji koja je ovo radila, kojoj je istekao mandat, i da se o tome ne trebamo izjašnjavati. Ako i kada dođe kompletan izvještaj ove komisije o njihovom radu, pa se i to dotakne, a prije nego eventualno Vijeće ministara odluči, možda tada o tome, a sada molim evo da se izjasnimo o zakonu u prvom čitanju.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Dakle, moram ispravak ovog navedenog navoda. Mi smo dobili i Mišljenje koje je nama dalo Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava ..., jer sve drugo su ljudska prava i mi smo skratili, dakle i naziv tog povjerenstva, zvat će se samo Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava, koje je kao mjerodavno zajedničko povjerenstvo raspravljalo o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu o načelima. Raspravljajući o načelima, dakle prihvatili su načela, i istodobno dva zaključka. Jedan se odnosi na naknadu neisplaćenu ljudima koji su radili na ovom poslu, a drugi se odnosi na to da se redovito od resornog ministarstva upućuje u parlamentarnu proceduru izvješće o njihovom radu.

Kako smo sada čuli ovo o čemu je raspravljalo Vijeće ministara od uvaženog ministra Novića, dakle mi ne moramo žuriti sa odlučivanjem o prijedlogu o ovoj točki za naknadu,

sačekat ćemo da se to razriješi u Vijeću ministara, ali je sasvim opravdano gospodin Koprivica potaknuo to pitanje jer je to sadržano u Mišljenju Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava koje je dužno obavijestiti i ovaj dom i Zastupnički dom. I to su učinili ovim aktom. Zbog toga mislim da nije povrijeđen Poslovnik.

Želi li još netko riječ?
Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, ja sam samo predložio, na šta imam pravo, ja znam da je došao Izvještaj Komisije, evo komentarisali smo i kolega do mene i ja, i nisam to sporio. Predložio sam da se izjasnimo o zakonu, a ne o ta dva zaključka.

I malo da se našalim, kazali ste Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava samo će se tako zvati. Mi smo jučer zajedno radili i mi smo se složili da to bude možda Zajednički odbor.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Da, dakle o tome smo se još i to u našem ad hoc povjerenstvu, pa ćemo o tome imati raspravu na ovom našem domu kao i na Zastupničkom domu. Ja nisam ništa drugo rekao nego nakon, ako može, što je gospodin Nović rekao to što je rekao, ja sam shvatio njegovu poruku da se mi danas ne izjašnjavamo o tim naknadama i nisam ni imao nakanu staviti to na izjašnjanje.

Dakle, ako više nitko ne želi o načelima raspravu, zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjanje Prijedlog zakona u prvom čitanju.
Tko je „za“? Konstatiram jednoglasno. „Protiv“ nema, „suzdržanih“ nema.
Hvala lijepa.

Prelazimo na točku 10.

Ad. 10. Izjašnjenje Doma o Inicijativi izaslanika Bože Rajića i Rude Vidovića za formiranje radne skupine za izradu teksta novog ustava BiH.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Vi ste dobili Inicijativu. Budite strpljivi, gospodine Rajiću, dobit ćete riječ. Dobili ste Inicijativu dvojice naših zastupnika za formiranje radne skupine za izradu teksta novog ustava BiH.

Kolegij Doma naroda je razmatrao Inicijativu koja je pristigla prvo Domu naroda, Kolegiju Doma naroda, poslao je sukladno Poslovniku mjerodavnom povjerenstvu, Ustavnom pravnom povjerenstvu koje je imalo raspravu i odlučilo: bez odluke proslijediti to Domu na izjašnjanje.

Ja sada otvaram raspravu i evo dajem riječ gospodinu Rajiću koji se prvi javio za riječ.

Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja, kada bih znao model kako relaksirati ovu situaciju, pogotovo na relaciji između nas dvojice, ja bih to učinio, ali ne znam, priznajem da ne znam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

To ćemo nas dvojica riješiti.

BOŽO RAJIĆ:

Dobro. Vas ali i kolege i kolegice koji me slušaju i ostale zamolio bih za strpljenje u ovoj točki, u ostalima me nećete čuti više, a ovu sam dužan. Prvo zato što sam jedan od predlagatelja Inicijative, drugo što imam potrebu objasniti onima koje to bude zanimalo koji su motivi bili kada smo se mi opredijelili na pokretanje ove inicijative.

No, prije toga moram reći da je profesor Neimarlija u svojoj raspravi na jedan briljantan način sistematizirao tri razloga zašto mi uopće trebamo razgovarati o ovoj tematici, dakle o ustavnim promjenama i on je to krasno podijelio u tri grupe. I mi smo ih imali, nismo ih baš tako zvali, ... kao što je on rekao. Jedan je znači obveza, drugi je potreba i treći je procjena mogućnosti, ako ne probamo ne znamo možemo li. Dakle, profesore Neimarlija, hvala, evo poticajno je bilo ovo Vaše govorenje o tome.

Da na neki način uobličim što je nas motiviralo da pokrenemo ovu inicijativu. Dakle, mi smo kao pokretači Inicijative, zastupnici HDZ 1990. u oba doma, duboko uvjereni da je sadašnji ustavni poredak BiH glavni izvor svih nevolja u ovoj zemlji. On je, dakle nefunkcionalan, nepravedan, asimetričan, preskup, presložen, opterećen blokadama. Mi smo uvjereni da sa takvim ustavnim poretkom nema intervencije koja će ovu zemlju pokrenuti naprijed. I, zato smo se zalagali, dakle u tom našem uvjerenju stoji podloga na kojoj mi zahtijevamo donošenje novog ustava, cjelovitog ustava, jer mislimo da se nikakvim kozmetičkim intervencijama i parcijalnim zadiranjima u ustavnu reformu BiH ne može bitno promijeniti situaciju. Dakle, to je bio temeljni motiv.

I drugi motiv je bio, jer mi ne samo da to govorimo, ne samo da mislimo, mi tvrdimo, a ovdje sada govorim kao zastupnik u Klubu hrvatskog naroda BiH, mi tvrdimo da je hrvatski narod u potpunosti u neravnopravnom ustavnim položaju u odnosu na druga dva naroda u BiH i mi nemamo vremena, kao narod, za neka duga čekanja i eksperiment. To je drugi razlog.

Nažalost, naša inicijativa je dobro relativizirana u procesima koji su se odvijali na današnjoj sjednici, neću se na njih više vraćati, ali bih želio podsjetiti da je Zastupnički dom jučer, razmatrajući ovu inicijativu naših kolega u Zastupničkom domu, objelodanio jednu istinu koju mi znamo, a koju mnogi u ovoj zemlji ne žele priznati. I vratit ću se sada na nešto što će biti podsjećanje, marksističko razglabanje, raščlanjivanje kvantiteta i kvaliteta. Dakle, mi kao narod, Hrvati u BiH, niti imamo kvantitet, niti imamo kvalitet kojim možemo se izboriti za jednaku poziciju sa druga dva naroda. Druga dva naroda su brojnija i imaju kvantitet. Ustavnim rješenjima preko entitetskog glasovanja osigurali su sebi i kvalitet, gdje onda više nije ni broj toliko bitan. I onda smo imali jučer situaciju koja vrlo elastično pokazuje što znači nepravedno

rješenje. Imate više od dvije trećine zastupnika u Zastupničkom domu koji podržavaju ovu inicijativu, ali postoji instrument entitetskog glasovanja koji predstavlja instrument efektivnog veta koji kaže *ne*. Sad zamislite, sva rješenja o ustavnoj reformi bilo koje zemlje pa i naše polaze od toga da je dvotrećinska većina dovoljna u Zastupničkom domu da se to pitanje apsolvira, u našem slučaju se pokazalo da ni tri četvrtine, pa čak ni četiri petine neće biti dovoljne da prođe, jer postoji instrument veta. Dakle, to je jedan treći razlog zašto smo mi mislili da mora se ići na cjelovitu ustavnu reformu i da bez nje bilo kakve kozmetičke intervencije, zagovaranje ekonomskog rasta, zagovaranje ekonomskih reformi, zapravo je ... očiju onima ko je obespravljen. No, dobro. Ne padne snijeg da pomori svijet nego da svaka zvijer pokaže svoj trag.

I ova priča o našoj inicijativi je pokazala neke istine, pokazat će i dalje. Mi tvrdimo da je Parlament jedino mjesto odlučivanja o ovako bitnim pitanjima za ustrojstvo države, za njenu unutrašnju strukturu, za položaj naroda i položaj građana. Svako drugo mjesto je improvizacija i mi smo se protivili i Prudu, ne zbog toga što smo sujetni, što smo tašti, što nas nema i zavidi se nekome, već zato što smatramo da nije mjesto o ozbiljnim temama u kafanama. Mislili smo da treba vratiti u Parlament. I, rekao sam, danas možda smo doprinijeli da i ova odluka, koja je danas napravljena sa svim svojim proturječima koja sadrži u sebi – povratak u Parlament. Mi također mislimo, ja osobno mislim, da smo mi previše postali ... i ovisni o međunarodnim faktorima ovdje, kojima ja izražavam zahvalnost za sve što su učinili dobro, ali zaista mislim da oni ne moraju nas više dalje voditi kao djecu za ruke. Mislim da se trebamo vratiti domaćoj pameti i domaćoj odgovornosti. Nismo mi narod koji je pao s grane, mi smo narod koji živi u civilizaciji, u europskom okruženju od svog postanka, odnosno do dolaska na ove prostore. I, u nekim posebnim okolnostima vremena rata, tragedije koju smo imali, svaka pomoć koju nam je svijet dao zaslužuje naše poštovanje i zahvalnost ali zaslužuje i naše samopoštovanje da se vratimo konačno sebi. I u tom smislu smo zagovarali da se treba osloniti na vlastitu pamet, ali i na vlastitu odgovornost.

Mi mislimo da se samoodrživost BiH o kojoj svi govorimo, njen ekonomski prosperitet, jednakopravnost građana i naroda u BiH ne može ostvariti u ovome ustavnom poretku na njegovim krpljenjim amandmanima. Preduboko smo u to uvjereni da bez novog ustava, novog pristupa, koji će biti pravedan, europski, koji će biti moderan ustav ne može biti rješenje. No, drugi misle drugačije, pokazaće se i to. Mi ovdje zastupamo hrvatski narod, i tu sad više nema razlike između mene i gospodina Filipovića, koja je danas možda umjetno stvorena. Mi zastupamo isti interes, mi smo duboko svjesni da naš narod ne može na duži rok trpiti ovaku nepravdu koja mu je uspostavljena u ustavnom poretku BiH, koja se onda apsolutno reflektirala na svako područje. Hrvati su nažalost najmalobrojniji, najraseljeniji, najmanje su se vratili i najviše odlaze. Kad bi nekoga zanimalo ove istine, kad bi neko bio zaista zabrinut za sudbinu BiH, onda bi morao se pozabaviti ovim podacima. Zato se nama žuri koliko god se nekima čeka.

Mi ćemo vjerojatno i kroz ove postupke – dakle, ovaj neće proći, mi to znamo, ova inicijativa će završiti na našem govorenju, ići će u proceduru ova koja je usvojena prije, ali će i jedan i drugi postupak – i ovaj da je prošao kao što nije i onaj koji je prošao da će pokazati, otkriti će nam neke istine o nama samima koje mi znamo, ali se bojimo ih priznati. Pokazat će se možemo li mi napraviti iskorak u smjeru da uspostavimo poštnu državu BiH, da u toj državi svima bude jednako tijesno ili jednako komotno. Ako se pokaže da ne možemo, ja vas uvjeravam, neka se ne zavaravaju oni koji misle da će čekanjem sve to riješiti, neko iz međunarodne zajednice ko je sponzor ovoga projekta, ko je moralni dužnik da ovo izvede do

konca, do kraja, morat će reagovati. Ja bih želio da svi oni koji sumnjaju u ove riječi zapamte ovo što sam rekao danas. Nakon što se pokaže da mi ne možemo napraviti iskorak prema poštenom europskom modernom ustroju BiH i njenoj perspektivi, budite sigurni neko će naći načina da intervenira ovdje, da nas privede razumu.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rajić.
Gospodin Vidović.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Da bi proceduralno doveli ovu našu inicijativu do kraja, evo gospodin Rajić je puno o tome govorio, ja osjećam potrebu, kao jedan od supredlagatelja ove inicijative, također kazati par riječi, ne ponavljajući ovo što je gospodin Rajić govorio, a rekao bih pozdravljajući proceduralno ispravan put. Dakle, mi smo bili zagovornici ideje i realizirali smo je sukladno poslovničkoj odredbi da se počinje otvoreno razgovarati o ustavnim promjenama, s ciljem da je pravo mjesto u Parlamentu, ne osporavajući razgovore izvan ovog parlamenata, ali u konačnici ovdje će se donositi odluke. Puno toga što se tiče motiva gospodin Rajić je govorio, ali ono što proceduralno pozdravljam kao ispravan put, dakle nakon našeg upućivanja Inicijative prema Kolegiju Doma i rasprave u Kolegiju Doma, Inicijativa je predložena i raspravljana na Ustavnom povjerenstvu i danas je pred Domom na izjašnjavaњу. Ja se nadam da će naša inicijativa dobiti podršku. Zašto? Zato što mislim i uvjeren sam da je ovo zapravo pravi put da se, pardon, da se okupimo, da se okupimo i pozicija i opozicija, pa i nevladin sektor, pa i eksperti, o čemu je govorio profesor Neimarlija, koji su govorili svoje mišljenje na javnim raspravama kad smo razgovarali samo o izmjeni jednog članka Ustava BiH, a vjerujući da bi ovo okupilo i zainteresiralo te eksperte, je li, kad bi bili predloženi i izglasovani u radnu skupinu da bi dali svoj doprinos.

I u tom smislu, evo, dakle ja smatram da je na ovaj način dovoljno prostora da se naša inicijativa podrži i da se okupimo i naravno pozivam, je li, i kolegice i kolege, bez obzira na ovu odluku od maloprije, odluku o pristupaњу izmjena Ustava BiH, jer ona se, na neki način, može kompatibilno podrazumijevati pod točkom 2. ove odluke, jer maloprijašnje izglasovana odluka podrazumijeva također formiranje radnog povjerenstva, pa evo u tom smislu ja očekujem naravno i podršku.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Vidoviću.
Gospodin Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, kao i u ovom prethodnom slučaju, odnosno tački dnevnog reda pod brojem 4. koja je govorila o donošenju odluke o pristupanju izmjenama Ustava, reći ću svoje mišljenje i o ovoj inicijativi uvaženih kolega koja se tiče izrade novog ustava.

Tri su osnovna razloga zašto ja ne mogu prihvatiti ovu inicijativu i biću veoma kratak. Dakle, mislim da ova inicijativa nema smisla se razmatrati u ovome domu zato što je ta inicijativa odbijena u Predstavničkom domu. Dakle, ono što je odbijeno u Predstavničkom domu, nakon neprihvatanja, nema smisla se razmatrati u ovome domu, i to je jedan od razloga.

Drugi razlog je što se ovdje govori o izradi novog ustava. Ja sam apsolutno protiv toga da se ne treba raditi novi ustav, nego da se treba izvršiti promjena postojećeg Ustava kroz amandmansku fazu, i to postepeno. Od onih rješenja, kao što je govorio uvaženi kolega Neimarlija, koja su zaista bezbolna i koja smo trebali uraditi i prije nekog vremena do sigurno krupnih rješenja koja će se naći.

I treći razlog je to što je način kako je ovo predloženo protivno ovoj deklaraciji koju je usvojila Narodna skupština, jer ovaj papir je, uvažena gospodo, za mene obavezujući.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Šaraba.

Želi li još netko riječ?

Gospodin Neimarlija. Izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

Moram priznati da se nerado javljam, ali imam zaista potrebu da reagiram na ponovno pominjanje Deklaracije Narodne skupštine RS-a od strane kolege Šarabe. Jer i Deklaracija, ili ne znam dovoljno Deklaraciju da bih sudio o njoj, ali ono što je prethodilo Deklaraciji i njezino medijsko tumačenje koje je i danas ovdje potvrđeno u diskusiji nekog od kolega govori u prilog tome kako kod nas se zapravo ne radi samo o potrebi mijenjanja Ustava, nego prije toga o potrebi poštivanja Ustava. Inicijativi ili za donošenje ove deklaracije u Narodnoj skupštini RS-a prethodio je, koliko ja znam, sastanak inicijalni kod predsjednika RS-a, na kojem su učestvovali lideri, e sad pazite, volio bih da mi se objasni kojih stranaka!? Učestvovali su lideri stranaka za koje nikako ne možemo formalno odrediti, a da ne pristanemo na kršenje Ustava BiH. Bili su pozvani lideri stranaka koje pretendiraju na glasove Srba u RS-u, a rečeno je da su to čelnici parlamentarnih stranaka. Među tim čelnicima nisu bili čelnici ni SDA, ni Stranke za BiH, koliko ja znam, ni SDP-a.

Druga stvar, sinoćnjim komentarima u medijima i danas je to ponovljeno. Nažalost, ja bih volio ako sam pogriješio da me se ispravi, kao što bih volio da me se ispravi iako sam pogriješio što se tiče prvog ovog uvodnog dijela, rečeno je da su i pozicija i opozicija saglasni sa ovom deklaracijom. Pri tom se mislilo opet na poziciju, kako sam ja shvatio, u koju ne ulaze ni SDA, ni

SDP, ni Stranka za BiH. Njih se ne tretira kao što ih se nije tretiralo na prvom sastanku kod predsjednika RS-a kao parlamentarne stranke, tako ih se ovdje nije tretiralo ni kao poziciju, ni kao opoziciju. Mislilo se na opoziciju, kako sam ja shvatio, radikalne stranke i onih koji nisu u vlasti u RS-u, a SDA i Stranka za BiH, jer su oni vrlo odlučno reagirali, koliko ja znam, protiv karaktera Deklaracije. I danas je ovdje, ja evo nisam pratio, evo neka mi se na zamjeri ako sam pogriješio, ali neko je danas kazao da su saglasni i pozicija i opozicija. Drugim riječima pozicija i opozicija su stranke koje pretendiraju na glasove Srba u RS-u, a SDP, Stranka za BiH i SDA se ne tretiraju uopće kao dakle parlamentarne stranke. I ovo je, evo po meni, također zapravo potvrda nečega što sam u prvom javljanju govorio, govoreći o tome kako možda će se krivo razumjeti, bojim se da će se krivo razumjeti u smislu postupnog puta, ali ja sam htio da naznačim samo da postoje obaveze. Ministarstvo pravde je recimo trebalo nama da samo ispostavi rješenja o usklađivanju Ustava sa evropskim poveljama i deklaracijama i da ih mi samo izglasamo ovdje. To nije stvar rasprave, to nije stvar političkih volja, recimo. Mi smo ustavno obavezani, konstitutivnost naroda je ustavna odrednica.

I, s te strane ja, evo, samo iznova potenciram važnost uopće ove rasprave i nužnost naravno njezinog vođenja u Parlamentu, vođenja dobronamjerno, otvoreno, pošteno, bez straha od tabua, ne znam, elemenata ili momenata, ali i na način da izbjegnemo, naravno, koliko je to moguće, i politikantska i svaka druga manipuliranja ovom temom. Ako sam, evo ja iznova moram da kažem, ako sam pogriješio oko razumijevanja sinoćnjih reakcija na Deklaraciju i ako sam pogriješio, imam u vidu izvještaj u „Nezavisnim novinama“ i u „Oslobođenju“, povodom sastanka, koji je bio kod predsjednika i najavljen i informacije o održavanju, na kojem su bili čelnici šest stranaka iz RS-a, bez predstavnika SDA, Stranke za BiH i SDP-a.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala profesoru Neimarliji koji je dobro izletio iz dnevnog reda.

Želi još netko riječ?

Doktor Ivanić. Izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Kao i u slučaju ove prve inicijative, ja ću i u ovom drugom slučaju biti protiv, iako mogu razumjeti i razloge i pokretanje, ali jednako kao što sam mislio i za onu prvu tako i za ovu mislim da inicijative na ovu temu nisu dobre bez neke početne saglasnosti. I to je stav koji imam i uvjeren sam da će sve ovo što smo danas radili imati vrlo negativne posljedice u budućnosti i posebno sam uvjeren na to da će imati negativne posljedice zbog toga što mislim da će pasti i da onda ni ono što smo trebali promijeniti, a to je tačka a) iz one prve inicijative, nažalost, neće biti definisana.

Ja razumijem i zaista već godinama sam u zajedničkoj instituciji, razumijem određenu vrstu nezadovoljstva kod predstavnika hrvatskog naroda pozicijom u okviru BiH. Mislim da ima za to i nekih argumenata. Mislim da je to manje rezultat bio političke volje nekih drugih, nego više rezultat političke volje nekih lidera u prošlosti koji su sebi dali za pravo da onda oni odlučuju u ime hrvatskog naroda, posebno u ime hrvatskog naroda u BiH. Razumijem zahtjev jednog naroda da popravi svoju poziciju, to je potpuno legitiman, racionalan pristup, ali jednako

tako ta vrsta inicijative onda proizvodi strah kod nekog drugog da li će njegova pozicija biti pogoršana. E tu, u tom dijelu u cjelini, uz sve priče o ustavnim promjenama od ranije i od sada, postoji vrlo iskreno neka vrsta moje rezerve, straha da u svemu tome može se desiti da pozicija naroda koji ja predstavljam bude pogoršana. A to, kao racionalno političko biće, teško mogu dozvoliti. Ja nisam altruista, nisam humanista, nisam, niti je to, kako bih vam rekao, moja misija ili uloga nas većine političara, mi smo ipak ljudi koji razmišljaju o svojoj izbornoj bazi, o poziciji iz koje dolaze i ono čega zastupaju. I ja jesam spreman, u maksimalnom smislu, da se potrudim da se poboljša pozicija nekog drugog u BiH, ali sve do onog momenta dok to ne ide na teret grupacije koju ja predstavljam. Ja mislim da je pošteno to reći, a ne prosipati velike riječi, prazne riječi, a ne uraditi ništa konkretno. I ovo je neki politički okvir u kome se ja krećem i zato zbog tog mog osjećaja – kao što nisam bio ni za prvu inicijativu, tako, odnosno za onu odluku, u pravu ste tamo je već bila odluka, ovdje je bila inicijativa, razgovor – ne mogu podržati ni ovu inicijativu.

Nije moje, niti ja to hoću da branim predsjednika Republike. Predsjednik Republike je sazivao, ja sam dobio poziv na kome su pozvane partije sa sjedištem u Banja Luci. Formalno-pravno nema, prvo, jedan suštinski, vjerovatno su u pitanju partije ovako kako ste Vi razumjeli, ali formalno-pravno mislim da je predsjednik Republike postupio formalno-pravno posmatrajući: sazvaio je partije sa sjedištem u Banja Luci. I ko ima sjedište u Banja Luci, bio je pozvan. Nisam ja advokat predsjednika, najmanje imam namjeru da to radim, ali evo samo da pojasnim formulaciju koja je bila upotrijebljena kod sazivanja tog sastanka.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Ivaniću.
 Ima li potrebe još netko za riječ?
 Izvolite, gospođo Čolo, replika.

ALMA ČOLO:

Gospodine Ivaniću, sinoć sam Vas slušala na „Temi dana“ i pomenuli ste ponovo zajedničke institucije i danas i sinoć. A ja želim da Vam ukažem da takav termin ne postoji u Ustavu BiH. Mi nemamo nikakve zajedničke institucije, mi imamo institucije BiH. I mi ovo ponavljamo od 1995. do danas i Vi uporno i Vi i drugi političari iz RS-a te institucije nazivate zajedničkim.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Gospođo Čolo, riječ je o Inicijativi uvaženih kolega Rajića i Vidovića.

ALMA ČOLO:

Imam pravo da repliciram na ono što je izneseno.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ne, ali to je izvan točke dnevnog reda. Ispričavam se, izvan točke dnevnog reda. Zadržao sam si pravo oduzeti riječ gospođi Čolo, jer je izletila izvan točke dnevnog reda.

ALMA ČOLO:

Molim Vas ...

ILIJA FILIPOVIĆ:

A onda bi bilo smiješno replicirati na nešto što nije točka dnevnog reda.

ALMA ČOLO:

Molim Vas.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Izvolite, gospođa Čolo, dat ćemo riječ svakom, ali neka bude o Inicijativi riječ.

ALMA ČOLO:

To je krivi navod u izlaganju gospodina Ivanića. Ja imam pravo da taj krivi navod ispravim, jer smatram da nije u duhu Dejtonskog mirovnog sporazuma na koji se svi ovdje pozivamo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Moram dati sad riječ i gospodinu Ivaniću. Izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Ja ću se truditi da mi sljedeći put mozak ide sporije od jezika, iako mislim da pojam 'zajednički' je nešto ljepši nego institucije BiH. Meni to djeluje malo daleko, a zajedničke institucije djeluje nešto što je i moje. A ovako, ali evo, ja ću se truditi da mi ubuduće jezik ide, odnosno mozak ide ...

ILIJA FILIPOVIĆ:

Vrlo dobro relaksirano stanje, evo to je. Gospođo Čolo, jeste prihvatili ovo. Ovo mi liči na ispriku, prihvatite to.

MLADEN IVANIĆ:

Gospodine Filipoviću, ja se nisam ispričavao.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ne, ne, ispričavam se. Dakle, mislio sam relaksirati malo atmosferu, napeli smo je, nije dobro to, nije dobro.

Gospodin Zrno je posljednji koji traži riječ. Nije, ja se ispričavam. Ja sam mislio da je gospodin Zrno tražio. Dakle, zaključujem raspravu, nema više prijavljenih.

I, stavljam na izjašnjavanje Inicijativu koja je pod točkom 10.
Tko je „za“? Dva.

Tko je „protiv“? Pet.

I „suzdržan“?

Dakle, oni koji su već prihvatili onu odluku, suzdržali su se ovdje.

Dakle, „suzdržanih“ osam ili sedam, pet je „protiv“, sedam je „suzdržanih“ i „za“ je dva. Nemamo prolaz ove inicijative.

Prelazimo na točku 11.

Ad. 11. Prijedlog usuglašanih zbirnih i pojedinačnih zaključaka Povjerenstva za financije i proračun Zastupničkog doma i Povjerenstva za financije i proračun Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH o razmatranim revizorskim izvješćima financijskog poslovanja institucija BiH za 2007. godinu

ILIJA FILIPOVIĆ:

Podsjećam vas da smo na 11. zajedničkoj sjednici oba doma, održanoj 28. siječnja ove godine, razmatrali zbirna izvješća Povjerenstva za financije i proračun obaju domova o izvještajima o reviziji financijskog poslovanja institucija BiH za 2007. godinu. Nakon rasprave usvojen je zaključak da se prijedlozi zaključaka sadržani u zbirnim izvješćima obaju povjerenstava upute ovim povjerenstvima zajedno sa zaključcima predloženim na zajedničkoj sjednici i transkriptom sjednice, te da ih povjerenstva na zajedničkoj sjednici razmotre i domovima Parlamentarne skupštine dostave na odlučivanje konzistentan prijedlog zaključaka.

Sukladno ovim zaključcima, povjerenstava za financije i proračun obaju domova sprovela su usuglašavanja nakon čega smo mi od Povjerenstva za financije i proračun Doma naroda, 25. veljače 2009. godine, dobili Prijedlog usuglašanih zbirnih zaključaka.

Ja otvaram raspravu i pitam tko želi riječ?

Gospođa Majkić. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Evo, kao predsjedavajuća Komisije za finansije i budžet imam obavezu da kažem nekoliko riječi vezano za ovaj izvještaj. Prvi put smo završili jedan veliki posao u skladu sa smjernicama ... koje su nas vodile praktično do ovog izvještaja. Ja ću zamoliti Klub delegata srpskog naroda da debatu ostavi poslije sjednice.

Šta su osnovne vrijednosti ovog izvještaja? Dobili smo zbirne i pojedinačne zaključke za svaku instituciju. Šta su to ključni zbirni zaključci? Vidjeli ste u materijalu koji ste dobili da je ovih 11 institucija koji su dobili pozitivan izvještaj pohvaljeno, a da su usvojeni predloženi zaključci za 45 institucija, koje su dobile mišljenje s rezervom, i oni su u sastavu ovog izvještaja. Koje to posebne zaključke, koji se odnose na popravljavanje stanja u ovoj oblasti, koje bi trebalo uraditi po preporukama koje nam je ... dostavio? Dakle, vidjeli ste da domovi – dakle ovo je izvještaj koji razmatraju oba doma, jedinstven izvještaj – da Dom traži od Savjeta ministara, ovdje kaže 'do kraja prvog kvartala razmotri Revizorski izvještaj za 2007.' S obzirom da je evo

kasno održana ova sjednica, ja predlažem odmah da se do kraja maja ove godine razmotre revizorski izvještaji za 2007. od strane Savjeta ministara.

Sljedeća je da se uvede u praksu redovno razmatranje revizorskih izvještaja i ključnih preporuka revizije koji su u njihovoj nadležnosti. Dakle, Savjet ministara mora uvesti praksu razmatranja revizorskih izvještaja, jer nemamo ništa oko toga ako to briljantno uradi, urade nadležne komisije, a potom od tih zaključaka ne bude ništa. Dakle, Savjet ministara mora da ozbiljno prihvati se ovog dijela posla koji je vezan za revizorske izvještaje.

Takođe, veoma važna stvar, da ustanovi obavezu utvrđivanja disciplinske odgovornosti u institucijama BiH za ponavljanje nalaza revizije. Podsjećam vas da imamo institucija koje tri, četiri godine zaredom imaju iste preporuke revizije i to poprilično liči na ono: *baš me briga kakvi su revizorski nalazi, ja nemam, niko me ne sankcioniše i ne moram da se ponašam u skladu sa pravilima igre*. To ponašanje mora biti sankcionisano. Dakle, moraju biti propisane mjere disciplinske odgovornosti unutar institucija BiH.

Sljedeća važna stvar. Vidjeli smo da nedostaje mnogo obuke. Da bi Savjet ministara morao organizovati obuku na nekim ključnim stvarima koje su gotovo po pravilu sadržani u većini revizorskih izvještaja pa, recimo, planiranje budžeta, nadzor nad izvršenjem budžeta, institucije ne znaju da planiraju budžet. Zato imamo veliki broj budžetskih korisnika koji ima loše izvršenje budžeta, a, na drugoj strani, institucije koje traže novac i ne mogu da ga dobiju. Dakle, jedni loše planiraju i zauzimaju sredstva, a drugi ne realizuju to, imaju veliko neizvršenje budžeta i očito pokazuju da ne znaju taj posao uraditi.

Primjena propisa iz oblasti javnih nabavki? Pa, dakle, evo duboko se nadam da će zakon koji je sad u parlamentarnoj proceduri vezan za javne nabavke da ćemo konačno taj posao okončati i dobiti zakon kakav bi trebalo da ima jedna zemlja koja se priprema evo za ove evropske integracije.

Donošenje i primjena pravilnika o sistemu internih kontrola, izgradnja sistema internih kontrola? Pa, dakle, imamo cijeli niz institucija koji uopšte nije uradio nikakve ... pravilnike, to je jedan problem. A na drugoj strani imate institucije koje su uradile pravilnike, ali ih nisu implementirali. Dakle, 90% institucija se muči sa tim problemom. Dakle, Savjet ministara ima obavezu da izvrši obuku, da organizuje obuku da se institucije obuče šta znači kvalitetno planiranje i implementacija sistema internih kontrola.

Obavljanje popisa imovine i sredstava, izbora sredstava i obaveza? Pa zamislite ... kakva neodgovornost se konstatuje kad imovina koja je evidentna u ministarstvu nije popisana nego se prisjećaju, ne postoje specifikacije koje govore o tome.

I, na kraju, jačanje nadzora i kontrolnih postupaka u kategorijama rashoda gdje nedostaju sistemska interna pravila potrošnje.

Dakle, to je nekih šest stvari ... gdje bi trebalo da se obuke održe, odnosno Komisija predlaže da se u toj oblasti preporuče obuke.

Pitanje zajedničkih javnih nabavki? Dakle, da se ne događa da svaka institucija nabavlja gorivo, da svaka institucija nabavlja računarsku opremu, papir ili ko zna šta sve. Čak smo išli dotle da smo naveli brojeve konta da ne bi institucije mogle da nam kažu kako nismo bili dovoljno precizni. Veoma smo precizni jer smo rekli za koje stvari bi se trebalo organizovati zajedničke nabavke.

Značajan zaključak je Zaključak 4. gdje domovi nalažu Savjetu ministara da obaveže Ministarstvo finansija i trezora da u roku od 90 dana od prijema ovog zaključka sačini program kreiranja propisa i instrukcija za budžetske korisnike, s ciljem otklanjanja uzroka koji utiču na pojavu i ponavljanje brojnih revizorskih nalaza.

Dakle, kad Ministarstvo finansija ne napiše neku preporuku, ono nije napravilo samo grešku unutar svoje kuće nego je napravilo grešku puta 65 institucija. Dakle, veoma je važno da Ministarstvo finansija i trezora propiše pravila ponašanja.

Dalje, domovi traže informaciju od Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva o preduzetim aktivnostima radi utvrđivanja prekršajne ili krivične odgovornosti nadležnih lica u vezi sa revizorskim izvještajima. Zamislite, 45 izvještaja s rezervom i tako godinama i nikada, dakle Kancelarija za reviziju redovno dostavlja Tužilaštvu, i nikad nijedne informacije prema Parlamentu da li je neko sankcionisan zbog toga što se neodgovorno ponaša u raspolaganju s javnim novcem. Dakle, nijedne informacije. Znači, mi tražimo informaciju i iz SIPA-e i od Tužilaštva.

Jedan od zaključaka je da je potrebno da institucije BiH dosljedno realizuju komisijske zaključke iz pojedinačnih izvještaja usvojenih u domovima za 2007. godinu, jer će Komisija u narednom periodu insistirati na primjeni člana 16. tačka 4. Zakona o reviziji. Šta to znači? Za svaku instituciju BiH postoje konkretni prijedlozi šta treba uraditi u skladu sa preporukama revizije. Oni koji to ne rade, dakle bili smo ovog puta veoma korektni i nismo htjeli da vršimo prisilu na institucije, ali iduće godine, kad dođu revizorski izvještaji za 2008., ići ćemo na ono što nam omogućava Zakon o reviziji, dakle član 16. tačka 4., ići ćemo u onom segmentu koji je institucijama najdraži, a to je umanjivanje reprezentacije, kupovine automobila, troškova telefonskih računa i tako, onaj segment koji instituciji najviše odgovara. Dakle, nećemo, mislili smo da idemo na segment koji se zove umanjivanje plata jer smatramo da bi time kaznili sve. Ovo su mjere, znači, koje će se preduzeti za sve institucije koje budu dozvolile da im se ponavljaju revizorski izvještaji, i ne učine ništa na preporukama koje je revizija dala.

Takođe, nalaže se Ministarstvu finansija i trezora da u roku od 90 dana od prijema ovog zaključka izradi sve podzakonske akte utvrđene Zakonom o platama i naknadama u institucijama BiH. Pa molim vas, zakon donesen, još nisu završena sva podzakonska akta, ljudi s pravom protestuju. Dakle, u najkraćem roku mora se završiti i taj posao.

Domovi nalažu Savjetu ministara da predloži način rješavanja kolektivnog osiguranja zaposlenih u institucijama BiH. Pa svaka zemljoradnička zadruga je naučila da napravi kolektivno osiguranje, a zamislite, u institucijama BiH čak nema ni ono kolektivno obavezno koje par maraka košta, čak da mi plaćamo. Ljudi su praktično neosigurani, mnogo ljudi u institucijama BiH putuje. Dakle, ne mogu da računaju, ne daj Bože da se nešto dogodi, ni na šta. To je jedno veliko pitanje s kojim se Savjet ministara mora pozabaviti.

Bez namjere da ulazimo u nezavisnost rada Kancelarije za reviziju, Komisija traži od Kancelarije da upozna članove Komisije za finansije i budžet oba doma sa internim pravilima i kriterijumima za izražavanje mišljenja revizora. Molim vas, ustanovili smo da su neke institucije za 2,5 hiljade maraka dobili mišljenje s rezervom. Smatramo to nedopustivim i neopravdanim. Dakle, mnogo ćemo se više pozabaviti i mišljenjem revizije i opravdanosti kvalifikacije koju oni daju za to. Kako neka institucija koja je uredno poslovala zbog 2,5 hiljade maraka osiguranja, koje je smatrala da treba riješiti za radnike, dobije mišljenje s rezervom? Neopravdano i nedopustivo!

Takođe, domovi traže od Savjeta ministara da preduzme sve mjere kako bi se riješilo pitanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u Komisiji za razmatranje žalbi BiH, kao jedne od institucija zadužene za procedure javnih nabavki i da se konačno riješi pitanje imenovanja dva člana. Evo, mislim da je jedna od tačaka pri kraju ovog dnevnog reda, da se završi procedura za izbor dva člana iz reda srpskog i hrvatskog naroda koji nedostaju u Kancelariji za razmatranje žalbi.

I, na kraju, da u planiranje budžeta institucija BiH uključi kolegije komisije za finansije i budžet oba doma. Dakle, to su neki opšti; zaboravila sam još jedan važan, a to je: Da domovi zadužuju Savjet ministara da pokrene pitanje izmjene roka zastarjelosti Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti državnih službenika u institucijama BiH. Dakle, ako šest mjeseci prođe, pao je, ... i nemate mogućnost da ga kaznite. Tražimo da se to promijeni. Dakle, odgovornost državnih službenika u ovim procesima revizorskih izvještaja ... tamo u slučajevima gdje je njihova odgovornost evidentna.

Evo, to su bili neki zbirni zaključci za sve institucije, a pojedinačni su vam u prilogu za svaku od 45 institucija koje su poslovale s rezervom. Ovim se završava prvi put, znači, da smo ispoštovali procedure koje je propisao ..., zahvalni smo mu na tome. I nadamo se da će prilikom razmatranja revizorskih izvještaja za 2008. godinu broj problema i broj preporuka Kancelarije za reviziju biti znatno manji.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospođo Majkić.

Tko želi riječ?

Objedinili smo raspravu o pojedinačnim i o zbirnim ovim izvješćima i zaključcima.

Zaključujem raspravu i kako je to urađeno i prihvaćeno u paketu i u Zastupničkom domu usuglašeni zbirni i pojedinačni zaključci su nam i točka dnevnog reda.

Dakle, stavljam na izjašnjavanje usuglašene zbirne i pojedinačne zaključke.

Tko je „za“?

Konstatiram da smo to jednoglasno prihvatili.

Hvala lijepa.

Prelazimo na točku 11., točku 12., ispričavam se, točka 12.

Ad. 12. Konačno izvješće o provođenju mjera iz Akcijskog plana Srednjoročne razvojne strategije BiH za razdoblje 2004.-2007. godine (PRSP) i Ekonomski trendovi, Godišnje izvješće za 2007. godinu Direkcije za ekonomsko planiranje BiH

ILIJA FILIPOVIĆ:

Možda bi bilo dobro da čujemo izvjestitelja o ovoj točki, gospodina Ljubičića. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:
Izjestitelj mjerodavnog povjerenstva.

DUŠANKA MAJKIĆ
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:
Ako prihvati izvjestitelj, izvolite.

DRAGO LJUBIČIĆ:
Zahvaljujem se gospodinu.

ILIJA FILIPOVIĆ:
Gospođa Dušanka moli riječ prije Vas, gospodine Ljubičiću.

DRAGO LJUBIČIĆ:
Može, može.

ILIJA FILIPOVIĆ:
Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, nemam namjeru da govorim o ovom izvještaju, imam namjeru da govorim o proceduri. Dakle, podsjećam vas da u materijalu koji ste dobili, nadam se da ste dobili, imate jedan obiman dokument koji je naslovljen na Parlamentarnu skupštinu BiH, Predstavnički dom, na gospodina Niku Lozančića, Beriza Belkića i Milorada Živkovića. Dakle, ovaj dokument nije naslovljen na Dom naroda. Podsjećam vas takođe da Komisija, vjerovatno, evo to je greška, podsjećam sekretara koji nije vodio računa da je razmatrala znači dokument koji je naslovljen na Predstavnički dom. Imamo dvije mogućnosti. Da raspravljamo o ovom dokumentu, iako nije naslovljen na nas, i da uz to predložimo zaključak koji bi podsjetio Direkciju za ekonomsko planiranje da se Parlamentarna skupština BiH sastoji od dva doma i da kad dostavljaju izvještaje imaju obavezu da ih dostavljaju na dva doma. Dakle, imamo tu mogućnost da ili raspravljamo ili

ne raspravljamo. Uglavnom, moj stav je da o ovom materijalu ne bi trebalo raspravljati, s obzirom da nije naslovljen na Dom naroda Parlamentarne skupštine.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Čuli smo prijedlog gospođe Majkić. Zajedničko povjerenstvo je dostavilo Izvješće i Domu naroda a Zajedničko povjerenstvo je povjerenstvo oba doma Parlamentarne skupštine. Ovo nije prvi put da neki akt dođe s naslovom samo prema Zastupničkom domu, jer percepcija nekih ljudi, pa čak i u našim institucijama, je da je Zastupnički dom jednako Parlamentarna skupština BiH, što u biti nije tako.

Pođimo od toga i prihvatimo činjenicu da mnogi ne znaju, i koji rade u institucijama BiH, kako izgleda složeni i komplicirani državno-pravni ustroj i kako izgleda, eto, i taj Aneks IV sa tih 12 članaka. Nažalost, ima mnogo ljudi koji to nisu ni pročitali. Meni to ne bi bila zapreka da mi poslije ovako mukotrpnog rada poslije toga kada je to prošlo Zastupnički dom, kada je Zajedničko povjerenstvo dakle razmotrilo to i kada je napravilo Mišljenje i uputilo prema ovom domu, ja bih prevladao taj problem što to nije naslovljeno, dakle iz Direkcije za ekonomsko planiranje i prema Domu naroda i upućeno na Kolegij Doma naroda, ali možemo zaključkom jednim obavijestiti, nakon provedene rasprave, u ime Doma obavijestiti Direkciju i reći ima, postoji jedan ravnopravan dom koji se zove Dom naroda, koji je to razmatrao, prihvatio, ali da to više neće činiti ukoliko ne dobije materijal. Dakle, materijal, kada dođe u jedan dom, on je došao, ako je mjerodavno Zajedničko povjerenstvo, u to povjerenstvo, i, samim tim, mi praktično dobivamo to, bez obzira što materijal nije poslat nama. Bilo bi dobro da smo ga dobili.

Predlažem da ipak vodimo raspravu, gospođu Majkić, da poslušamo dakle izvjestitelja, dakle predsjedatelja Zajedničkog povjerenstva, gospodina Ljubičića, da vodimo raspravu o tome i da eventualno donesemo ovakav zaključak kojim ćemo upozoriti Direkciju da ubuduće ne čini takvu pogrešku.

Je li možemo to prihvatiti? Hvala lijepa.

Ja molim gospodina Ljubičića da uzme riječ. Izvolite.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Evo, ja ću poći od ovoga što je gospođa Dušanka rekla. Radi se ovdje o poprilično obimnom materijalu koji je dosta sadržajan, dosta toga je obuhvaćeno u ovom materijalu koji nam je ponuđen za raspravu. Prihvatam ovaj propust kao predsjedavajući ove komisije koja je raspravljala o ovome što je gospođa Dušanka rekla i slažem se sa Vašim konstatacijama kada je u pitanju odnos prema jednom i drugom domu, ponavlja se, i ja se pridružujem takvom razmišljanju da se ovaj dom ponekad od strane određenih službi i u našem parlamentu itd. tretira malo drugačije za razliku od Predstavničkog doma.

Ne bih se puno upuštao u analizu i diskusiju o ovom materijalu, mislim da se u svemu ovome, znači, zadržaću se samo na ovoj tački 5. u kojoj se nalaze i zaključci i o opštim razvojnim prioritetima. Mislim da je ovdje nabrojano baš nekoliko važnih oblasti, stavki. Na kraju, vratiću se na zaključke Zajedničke komisije koji su ovdje predloženi i sastavni su dio ovog materijala. Želim samo da napomenem da drugi zaključak još nije realizovan. Mi smo smatrali

na Komisiji da u saradnji sa Direkcijom za ekonomsko planiranje BiH treba organizovati *Okrugli sto* vezano za ovu problematiku i normalno da se u okviru takve jedne rasprave nešto više kaže o ovom materijalu koji zaslužuje sigurno odgovarajuću pažnju, znači posebno pažnju ljudi koji su stručniji u ovoj oblasti.

Ja nema ništa više da kažem. Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Ljubičiću.

Za raspravu se do sada javio gospodin Adem Ibrahimpašić. Izvolite.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

.../nije uključen mikrofoni/... po meni, valjda ... najvažnija stvar u ovoj zemlji. Dakle, ovaj materijal je dobro napravljen i njega ćemo, ja ne znam, ili primiti k znanju, ili prihvatiti, ili ga usvojiti. Šta god od toga bilo, zdušno sam za to da to prihvatimo, jer je on tačan, logičan i upozorava. Ja samo, mnogi sigurno ovo nisu pročitali, ja sam imao strpljenja i morao sam, pa ću samo kratko da prođem kroz ovaj dio koji se zove *Realni sektor*.

Dakle, kaže se: 'Direkcija za ekonomsko planiranje procjenjuje da je bruto društveni proizvod BiH u 2007.', to je zadnja godina tog perioda, 'porastao za 8,2 i na taj način dostigao vrijednost od 20,7 milijardi KM. Pri tome je ostvaren rast u stalnim cijenama po cijenama iz prethodne godine, znači realno je 5,69, a planirani je bio 6,69 koliko je ostvaren najmanji od onog ostvarenog u 2006. godini.' I sada kaže: 'Privatna potrošnja; Investicije su bile glavni faktor rasta bruto društvenog proizvoda sa rashodovne strane. Nasuprot njih saldo vanjske trgovine je u 2007. godine znatno pogoršan. Čak je stopa rasta uvoza, po prvi put nakon nekoliko godina, bila veća od rasta izvoza. Ovo je veoma opasan signal i nastavak sličnog trenda bi mogao ugroziti makroekonomsku stabilnost zemlje.' U 2008. je to gore. Znači da je za 2 milijarde povećan platni bilans ili pogoršan u odnosu na 2007. I, sad kaže, pazite: 'Industrijska proizvodnja; Industrijski rast BiH je u 2007. godini više nego prepolovljen u odnosu na prethodnu godinu. Naime, fizički obim bh. industrijske proizvodnje u 2007. godini povećao se za skromnih 5,6% u poređenju sa stopom rasta u 2006. godini.'

Pa, prerađivačka industrija. Porast prerađivačke industrije u oba bh. entiteta zajedno je 2007. godine iznosio 8,6% što je ukupno upola manja stopa u poređenju sa prethodnom godinom. Pa, npr. proizvodnja hrane, pića. Tu čak nemaju podataka, po svojoj prilici raslo usporeno, imajući u vidu ubrzan rast i blagi pad, raslo je nešto kao u Federaciji, u RS-u smanjeno. Ovdje čak nema podataka, to je poljoprivreda. Možete misliti kako tu stojimo gadno. Proizvodnja duhanskih proizvoda zabilježila je pad u oba entiteta tokom 2007. godine. Uprkos ekspanziji građevinskih radova, tokom 2007. godine, porast proizvodnje građevinskog materijala u okviru proizvodnje ostalih proizvoda od nemetalnih minerala je zabilježen usporen rast u oba entiteta. Proizvodnja tekstila je zabilježila povećan pad u Federaciji BiH, raslo je nešto u RS-u. Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira u 2007. godini zabilježila je pad u Federaciji 5,6 a nešto je poraslo u RS-u. Jedino što je bilo bolje nego u 2006. to je koks, čelik i građevinarstvo. I, sada nas iza toga stiže ovo što nas stiže, dakle urušavanje je počelo početkom 2007. godine, u 2008. se nastavilo, sada je u trku ovaj stampedo, je li, što mi zovemo recesijom i sada su najgore branše građevinarstvo, to što je bilo najbolje u 2007. godini. Pored toga, čelik i koks? Znači da se tamo već štrajkuje i da se priča o otkazima itd. Dakle, mi smo, naša ekonomija

je u totalnom rasulu. Mi smo pošli nizbrdo 2007. godine i Bog te pita gdje smo sada, kada ćemo mi sada imati podatke, je li, kada se o ovome bude razgovaralo.

Ja smatram da je ovo veoma važna stvar zbog toga što nam džaba ovo sve, nećemo sutra imati šta ni trošiti, je li tako. Nećeš ..., ljudi ostaju bez posla, firme strahovito padaju, potrošnja je užasno opala. Mi nemamo novaca kao što ima onaj u Americi pa iz budžeta vraća u potrošnju, i to kaže *kupovat ćeš američko*, ili onaj u Francuskoj itd., a mi te mogućnosti nemamo jer nemamo tih para. Mi jedino što imamo, čime ćemo se boriti protiv ovoga, koliko u tome uspijemo – to je taj ogromni uvoz. Moramo smanjiti uvoz. Sada će neko reći na koji način, pa će biti stotine čistunaca koji će kazati, e, ne možemo mi sada varati CEFTA-u, a nas svako vara. Ja sam spreman o tome da diskutujem, da stotine argumenata dam na koje sam samo ja, kao proizvođač, naletio. .../ništa se ne razumije/... o ovoj tači iza. I molim vas, što je najvažnije, mi nemamo domaćina u ovoj zemlji. Ne odnosi se ovo samo na državnu vladu i dijelom kroz Ministarstvo za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, uglavnom kroz entitetske vlade. Ja tvrdim da mi nemamo domaćina, niko ovo nije ni pročitao, a kamoli, svi znaju o čemu se radi, svi su u nekom drugom filmu. Zbog toga smo mi kao Komisija i tražili da se ovo iznese na Parlament BiH. Da ljudi vide gdje smo.

Ako bismo mi sada tražili nekakve zaključke, molim vas, dakle ovdje kaže: zašto je ... razvojnoj strategiji za četiri godine, zašto je ova razvojna strategija BiH 2004.-2007. završila ovako? Je li to zato što su mjere, kako se ovdje kaže, je li tako, koje su trebale ... da ta strategija donese boljitak, jer su one bile loše ili se nisu sprovodile? E, sada to je ..., pazite, to je sada davno prošlo vrijeme, lanjski snijeg. Šta se od toga desilo? Desilo se uglavnom posljedica, imamo je sada onakva kakva jeste, sada još k tome dolazi i ovo što nam dolazi i, ljudi moji, ja ne znam ko radi i zarađuje platu, budite sigurni da je svjestan debelo. Onaj ko platu obračunava, vjerovatno i nije, ali će doći jako brzo vrijeme kada će i oni koji obračunavaju plate doći u situaciju da kažu: čekaj, vidi šta se dešava. Nema PDV-a, on će se drastično smanjiti, nema doprinosa, radnici dobivaju otkaze, prema tome, nema zdravstvenog, nema penzionog, nema ovog, nema onog, a još je gora stvar sa PDV-om, jer je potrošnja drastično opala. Drastično, čak na proizvodima koji su dnevni kao što je kruh, ljudi peku kruh kod kuće, kao što je mlijeko, kao što je evo i pivo, dnevni proizvod, negdje na 15%, 20%. U razgovoru sa srednjim i malim trgovcima pad potrošnje u ovom ... što mi kažemo, je li, ove kućne potrepštine pao za 50% ova dva i po mjeseca koliko smo to računali. U građevinskog materijala za 50%, kod velikih ... u ta dva i po mjeseca.

Ja sam to pokušavao sebi tumačiti i ja sam tamo, ne znam ni ja, negdje sam 16%-17% slabiji nego lani, ali pokušao sebi istumačiti, znate, ljudi su skloni pa vjeruju zima gora, lani bilo ovako, ove godine onako, i to je tačno, ali znate 15%, 16%, 17% pada nečega je strahovito puno. I, još smo mi među takvim robama ... se lakše prevazilazi. Ko o ovome razmišlja? Da li uopšte razmišlja? U tome je problem što se ja bojim da ti naši domaćini – ministarstva, predsjednici vlada – da je to zadnja rupa, to je moj strah. Nije vrug da mi ne znamo ničemu odgovoriti. Znamo, imamo čime. Isto onako reciprocitet – gospodine, zaboravim ime, uvijek zaboravim, ono što nama čine zemlje u okruženju – to moramo i mi njima, a ne praviti se fina gospoda. A mi, eto nećemo brukati BiH, jer se uvode strahovito snažne i sveobuhvatne bescarinske barijere. Organizirali se ljudi besprijekorno, od ministarstava, privrednih komora, inspekcija, čak i laboratorija. Možemo o tome razgovarati s kim god, jednostavno bih želio, ja znam da ovo nije auditorij da ja sada u detalje idem ali, ljudi moji, to je tako.

Evo, ja ću na sljedećoj tački vam ispričati zašto ja ne mogu izvesti vodu u Hrvatsku. A mi smo krivi. Ja njima čestitam što su se organizovali, pa od nas prave to što prave, a mi – nema sagovornika za to. Pa, ja sam poslanik, ja nemam sagovornika za to, svako je nekom tamo lijevom, to je tako.

Ja nemam ništa ni predložiti, ja sam samo osjećao obavezu da vam kažem gdje smo, svidjelo se to kome ili se ne svidjelo, farbao to ko ovako ili onako, ali suočit ćemo se, dakle i oni koji obračunavaju plate suočit će se sa onim što danas doživljavaju oni koji prave čelik, oni koji prave koks, oni koji prave industrijske prerađevine itd., itd.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Za riječ se javio gospodin Vidović. Izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Pa, i ja sam jedan od onih koji sam ne u potpunosti ali djelimično pročitao dakle ovo izvješće, naročito u vrijeme kada je Zajedničko povjerenstvo raspravljalo o ovom izvješću. I to je bilo prije okruglih pet mjeseci, dakle prošle godine, više od pet mjeseci, dakle novoformirana Direkcija za ekonomsko planiranje BiH pod rukovodstvom bivše ministricu u Vijeću ministara nam je predočila evo i kroz Izvješće i kroz Obrazloženje, naravno, dovoljno svojih poteškoća i problema sa svim statističkim pokazateljima i upozoravajućim ..., o čemu je kolega Ibrahimpašić govorio. I uvažavajući ove primjedbe u samom naslovljavanju dokumenta, dakle bila je tu pogreška, ali ja smatram da Izvješće o Konačnom izvješću Zajedničkog povjerenstva treba prihvatiti zajedno sa ovim zaključcima koje je ovo povjerenstvo iskazalo i očekujući da će se uobziriti ovaj drugi zaključak da se organizira okrugli stol, dakle, ne samo sa predstavnicima ove Direkcije za ekonomsko planiranje nego i sa drugim predstavnicima institucija kojih se tiče ovo planiranje, a oni su tu pobrojani u ovom izvješću, i na taj način smo mi, evo, i bili zamoljeni od predstavnika Direkcije naročito da obratimo pozornost o ovom zaključku da se organizira takav jedan okrugli stol.

Dakle, naravno da podržavam ovo izvješće, evo očekujem da će i ostali. Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Gospođa Majkić.

Mladene, ispričavam se, nakon gospođe Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Ja zaista želim da s vama podijelim jednu dilemu koja je evidentna. Pred nama se nalaze dva materijala, i to evo konstatovali smo koliko ovdje ima. Prvi materijal je Konačni izvještaj

implementacije mjera iz Akcionog plana Srednjoročne razvojne strategije BiH 2004.-2007. godina (PRSP) 2004.-2007.

Drugi je materijal Ekonomski trendovi i Godišnji izvještaj za 2007. godinu. 2007. godina, mi raspravljamo, evo počinje drugi kvartal 2009. godine? I još gore, osvrćem se sad: znači, Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj je 24. 11. 2008. raspravljala o tome. A sljedeća stvar zaključci, kažu: 'Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj pozitivno se izjasnila o materijalu Direkcije za ekonomsko planiranje ... i oba ova materijala.' Jeste, ali oni sad nisu aktuelni.

S obzirom na to kakvo je stanje i koliko nam se brzo približava i vihor recesije, ovaj materijal apsolutno ne može da služi kao materijal na osnovu koga će se organizovati javna rasprava. To je: Savjet ministara mora da donese nove prijedloge dok Direkcija za ekonomsko planiranje kao upravna organizacija u sastavu ne donese obavezno novi materijal na osnovu kojeg će se ta javna rasprava voditi. Pa nemojte, valjda, nećemo valjda očekivati da ćemo pozvati javnost da učestvuje u raspravi o materijalu iz 2007. godine koji je baziran negdje za 2007. godinu.

Predlažem da se materijal primi k znanju i da se traži da se dostavi novi materijal, aktuelni, gdje bi se moglo tačno vidjeti gdje se BiH nalazi sa aspekta nadolazeće recesije.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospođo Majkić.
Doktor Ivanić.

MLADEN IVANIĆ:

Prvo, ja se pridružujem onima koji stvarno kažu da Direkcija treba da jednako tretira oba doma, jer je to elementarno, što bi rekla gospođa Čolo, ustavna kategorija. Nije ona tu, ali ja bih isto tako ubuduće volio da kolege kad ovdje govore ne govore više o državnoj vladi nego da govore o Savjetu ministara, jer to je ustavna kategorija, pa da na isti način se tu držimo.

Drugo, oko dokumenta, moram dati pohvalu, mislim da je dokument Ekonomski trendovi u BiH lijepo napravljen, vrlo precizan, rekao bih, bez unošenja političkih ideologizacija, nego jedan vrlo koristan pregled ekonomskih stvari. Mogli smo mi o njima raspravljati prije pet mjeseci, to je naša greška nije njihova, i ne mogu ni oni napraviti izvještaj prije, jer društveni proizvod se ne može napraviti i izračunati barem šest mjeseci poslije završetka ove godine, i to, ako se napravi za šest mjeseci, dobro su, brzi su i efikasni su.

Dakle, jedan dobar i, kao što vidite, iako je pisan davno, već upozovajući dokument za stanje u fondu, u kom pravcu ide privreda. Već vrlo upozovajuće, sa dosta pozitivnih, ali upozoravajući negativni efekti. Ja mislim da je ovo materijal koji treba primiti k znanju, prihvatam tu formulaciju, da je koristan svim nosiocima vlasti i da bi stvarno trebali da ga pročitaju, ako ništa drugo, edukativnan je.

A ovaj drugi dokument koji govori o implementaciji gdje se nalazimo. Kad se onako gleda, implementira se, ... kontinuirano se implementira, djeluje da je dosta dobro, ali ako pročitate dijelove koji se ne sprovode, vidjećete ... par vrlo ozbiljnih stvari koje je trebalo uraditi: nema reforme penzionog sistema, nema reforme sistema finansiranja ni zdravstva, ni reforme finansiranja obrazovanja i čitavog niza suštinskih reformi. Ima dosta toga što je urađeno, ali ipak samo zagrebano po površini.

Dakle, moj prijedlog za ovu kritiku zašto se nismo tretirali na isti način, uz pohvalu o preglednosti cijelog dokumenta: prijedlog da se ovo prihvati samo k znanju, da se ne odlučuje o nečem drugom i moja sugestija lična, ne mislim da treba biti zaključak, ovaj dokument bi zaista trebali pročitati svi nosioci vlasti, svi ministri koji se ovim poslom bave, jer je vrlo, vrlo instruktivan.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Replika, gospodin Adem Ibrahimpašić.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

.../mikrofon nije uključen/... Danas se sve pravda recesijom, došla iz Amerike, sve nam je neko kriv izvana. Nije to tačno. To urušavanje je počelo davno prije nego što je ta recesija, što se za njih saznalo, o tome je riječ. Jest da je bajato, jest, ja sam rekao ne mogu ponuditi ni zaključak, šta ću sada kad je to lanjski snijeg; 2008., osjećam ja, gora bila u odnosu na 2007., a sad dibidus. Dakle, hoću da se zna da nije naša nesreća počela svjetskom ekonomskom krizom, nego smo se mi počeli urušavati sami od sebe zbog svog nerada, neznanja, itd., itd.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Evo, imamo prijavljenog gospodina Koprivicu. Izvolite.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Ja neću komentarisati niti jedan niti drugi materijal, niti treći koji smo takođe dobili, vezano za ekonomske trendove u BiH za januar – septembar 2008. Vidimo iz ovih materijala kakvo je stanje u privredi. Mislim da ovu informaciju možemo primiti k znanju i ovaj zaključak koji je Komisija predložila.

Ali ja bih ovom prilikom, kad već govorimo o ovoj temi, predložio jednu tačku dnevnog reda za narednu sjednicu ovog doma, a to je da se zaduži Direkcija za evropske integracije da nam jednu detaljnu informaciju o mogućnostima korištenja pretpristupnih fondova, tzv. IPA fondova u BiH, prezentira, s obzirom da BiH kao potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju ima mogućnosti korištenja dvije linije finansiranja, i to liniju za jačanje institucija BiH i liniju tzv. prekogranične saradnje. Mislim da o tome se vrlo malo zna i u javnosti i u ovom parlamentu, osim onih koji su članovi Komisije za evropske integracije koji djelimično imaju tu

informaciju. Mislim da vrlo malo koristimo te fondove i da bi u tom smislu se jedan konkretan potez morao i mogao učiniti, a da inicijativa potekne od ovog doma.

Toliko, gospodine predsjedavajući.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Koprivici.

Ima li potrebe još netko za riječ? Zaključujem raspravu.

Mi smo u Izvješću od mjerodavnog povjerenstva gospodina Ljubičića dobili sugestiju, jer su oni prihvatili, dakle, to tako što su primili k znanju Izvješće, pa ćemo i mi primiti k znanju, nema ništa novo, dakle već imamo sugestiju da primimo to k znanju. Istodobno kad primimo ovo k znanju, predložiti ću i ove zaključke.

Molim da se samo izjasnimo o tome da primamo k znanju Konačno izvješće.

Jednoglasno smo to primili.

Ja vas molim sada da prihvatimo i ovaj zaključak da obavijestimo Direkciju za ekonomsko planiranje da ubuduće poštuje dvodomnost ovog parlamenta i da izvješća koja dostavlja Parlamentarnoj skupštini BiH dolaze na jedan i drugi dom, po mogućnosti što pravodobnije.

Možemo li to prihvatiti kao zaključak.

Tko je za ovakav prijedlog zaključka?

Dakle, jednoglasno.

Nema glasova „protiv“ i „suzdržanih“.

Imamo prijedlog gospodina Koprivice da zatražimo od Direkcije za ekonomsko planiranje da nam dostavi informaciju o (je li ova direkcije ili za evropske integracije) načinu korištenja pretpristupnih fondova.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Nije u kontekstu ove tačke.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Mislim da može biti u kontekstu ove tačke, s obzirom na sastav, sadržaj dokumenta koji nam je dostavljen. Meni ne iskače, ne znam što drugi misle.

Možemo li prihvatiti ovakav zaključak? Tko je „za“?

Konstatiram da smo i ovaj prijedlog zaključka prihvatili jednoglasno.

Prelazimo na točku 13., to je:

Ad. 13. Izvješće o realiziranju Akcijskog plana za provedbu Programa mjera u okviru CEFTA-e, s Analizom vanjskotrgovinske razmjene u BiH za 2008. godinu

ILIJA FILIPOVIĆ:

Izvješće ste dobili. Zastupnički dom je usvojio ovo Mišljenje o realizaciji Akcijskog plana.

Ja otvaram raspravu. Tko želi riječ? Tko želi riječ?

Gospodin Adem Ibrahimpašić. Izvolite.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

.../mikrofon nije uključen/... i onda se, već mi je ovoga preko glave, pravo da vam kažem, te nebrige naših rođenih vlasti za svoju rođenu privredu.

Dakle, onda se dovodi u sumnju to što je napisala Uprava za indirektno oporezivanje, jer nemaju oni ovoga što su trebali imati, i onda od toga nema ništa, razvodnjava se, i ja, pitanje koje sam postavio, i danas sam rekao da nisam zadovoljan radi toga što se to dalje odlaže, nema ni, nešto treba, ne znam ni ja šta. To direktno utiče na ovo o čemu pričam maloprije. Mi smo ušli u ovo sve šepavi, u ratu oštećeni, ovakvi, onakvi, bez ičega, i takmičimo se sa firmama koje su u trku uletile na ovo tržište, i mi, 1996. ništa vama nije falilo, ali ništa mi nismo proizvodili, i mi njih sad polako tjeramo sa svog tržišta i to traje Bog te pita koliko. To je jedna stvar.

Dakle, niste uradili nešto što bi mi mogli iskoristiti pa da dokažemo ko ljudi ovo da smo mi u pravu, a ne da nam vi kažete, ne kažete da lažemo, nego i niste uvozili pivo. Pazite, zato što je Banjalučka pivovara 10 šlepera, 10 kamiona prebacila u Italiju da bi prepakovali u konzervu, jer nema toga; eh, sad ti uvoziš pivo, a on je uradio izvoz radi uvoza. Ili što je pivovara u Grudama jedno vrijeme, a to je bilo do 1999., pravila Ožujsko pivo pa pakovala ga, uvozili ga gotovog. Evo, sad ta pivara gine, gotovo je, legla, traži već da joj kupimo kamione, ovo, ono. Dakle, to je ta briga o tom, pa ćete dobiti još 100 radnika na biro.

I drugo, da vas puno ne zamajavam, evo sad piše se isto spisak toga šta je trebalo uraditi Vijeće ministara, o tome se radi. Evo, ja ću se zadržati na ovome, veli: 'Propisi koji se trenutno rade u Agenciji čije donošenje se očekuje do kraja 2008. godine' (trenutno aktuelne aktivnosti). I pod 6. piše: 'Pravilnik o prirodnim mineralnim i prirodnim izvorskim vodama'. Vi se svi sjećate da sam ja prije mjesec ili dva dana postavio pitanje zašto mi taj pravilnik nemamo, a evo, sada znate istinu. 2007. godine ova struktura iz Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donosi taj pravilnik i u Vanjskotrgovinsku komoru saziva proizvođače da vide da li se slažu. I mi, prije toga je bilo jako puno razgovora, upućujemo primjedbu samo na jedan član, ne znam sada tačno koji je, jer nema reciprociteta.

Dakle, mi kažemo, u našem pravilniku stoji ovakva formulacija: 'Onaj ko hoće da izveze vodu, ili da troši vodu, da prodaje vodu u BiH, mora pribaviti certifikat ovlaštene institucije iz zemlje u kojoj voda izvire.' I mi njima kažemo, gospodo, ovo ne valja, jer u Hrvatskom pravilniku stoji da onaj ko hoće da prodaje vodu u Hrvatskoj mora pribaviti certifikat jedne ovlaštene institucije iz EU da je ta voda ok. i kažu ... i vi to napišite, 2007. Do dan-danas neće to

da napišu, ne smiju iznijeti jer ... sad sam i ja ovdje pa mogu to reći, nema tog reciprociteta i čitavo to vrijeme omogućavaju ovima koji izvana guraju ovamo vodu da prodaju što god hoće, jer mi nemamo regulativu. Mi možemo samo mikrobiološki kontrolirati vodu, jer to je stvar i jednog i drugog pravilnika. A to ima li unutra teških metala, ovog, onog, nemaš zašto, jer nemaš pravilnik. I zašto taj pravilnik, evo, hajde do 2008. sve sam čekao i postavio pitanje u februaru mjesecu, što mi to nemamo? U kojem je grmu zec, šta je?

I nemojte, molim vas, neću sad da upotrebljavam nikakve oštre riječi, ali strahovito me asocira tekst tog člana u hrvatskom pravilniku i našem, neću još tvrditi da je prepisano, da je samo tamo ministarstvo, jer je ono nadležno, a kod nas Agencija za hranu i onda kad se dođe do ovoga, institucije iz zemlje u kojoj voda izvire i onog drugog, institucija ... članice EU. Nije realno, a oni su nama kazali na tom sastanku, mi to nismo znali. Pazite, nije realno, pa mi svi znamo da se pola propisa konsultira, zašto ne, to je ok. Neka se konsultira, ali nemojte nam praviti, i onda zašto mi ne izvozimo vodu u Hrvatsku.

Ja sam ... prije tri mjeseca, četiri, i platio analizu u jednom Bečkom institutu, državnom institutu, i napravio mi analizu i poslao mi ovdje. I sad pita: dajte mi, molim vas, imate li potvrdu neku da je taj izvor izvor. A to u tom pravilniku stoji. Mora doći Agencija za hranu ... tamo da kaže jest, ovo je izvor, i da udari muhur. Kako mi nemamo pravilnika, on tu ne može doći. Kako ja nemam tog papira, neću sad dobiti ni taj certifikat. Zamolio sam te ljude iz ovog instituta da pokušaju, objasnio im situaciju da pokuša to ministarstvo u Beču sada obraditi da mi ipak da taj certifikat.

Mislim, sve ovo skupa neće nama uticati jako puno na rezultat ali, ljudi moji, mene je sramota kada ovo pričam i kad mi se ljudi smiju iza leđa i kažu koje su ovo budale. Ako neko kaže da ovo nije istina, molim, i ja hoću da dođe ovdje, pa da o tome razgovaramo.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Neke su mi formulacije potpuno nejasne iz ovih vaših rasprava, ali Vi imate pravo i na takve rasprave.

Želi li još netko riječ? Zaključujem raspravu i izvještavam vas da je Zastupnički dom primio k znanju ovo izvješće.

Predlažem da to učini i naš dom.

Tko je „za“ to?

Ima li tko „protiv“?

„Suzdržan“?

Jednoglasno smo primili k znanju Izvješće o realiziranju Akcijskog plana.

Prelazimo na točku 14.

Ad. 14. Izvješće o napretku BiH u 2008. godini i Strategija proširenja i ključnih izazova u 2008. i 2009. (materijal Direkcije za evropske integracije)

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste Mišljenje Zajedničkog povjerenstva.
Doktor Ivanić, izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Ja bih predložio jedno, da mi o ovome ne raspravljamo, jer je zaključak ove komisije da sjednemo zajedno, oba doma. Ako ćemo to prihvatiti, onda nema potrebe da raspravljamo više o ovome, nego da idemo zajedno. Oni nemaju drugog zaključka nego taj.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dakle, ja sam Vam dao riječ, ali ja sam mislio to i reći, to imam boldirano ovdje pred sobom, ali olakšali ste mi posao. Ja predlažem da prihvatimo zajedničku sjednicu oba doma, dakle i raspravu na ovu temu i da time prestanemo, dakle da ovo skinemo s dnevnog reda.

Tko je „za“ ovakav zaključak?

Hvala lijepa, jednoglasno.

Obavijestit ćemo Kolegij drugog doma na zajedničkoj sjednici oba kolegija 7. 4. da smo prihvatili zajedničku sjednicu s temom: rasprava o ovoj točki dnevnog reda.

_____ (?)
/mikrofon nije uključen/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim.

_____ (?)
Ima, stoji vrijeme, rekoh vrijeme, da ne bude otišlo se daleko.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dogovorit će to dva kolegija, dakle to je u vlasti dva kolegija da dogovore i odrede vrijeme za sjednicu. Vodit ćemo računa o tome kad tko putuje, kad tko dolazi, kad, dakle da imamo dovoljan kvorum za rad.

Hvala lijepa.

Idemo na sljedeću točku dnevnog reda, a to je točka 15.

Ad. 15. Izvješće o aktivnostima Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u 2008. godini

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste Mišljenje. Zastupnički dom je Mišljenje mjerodavnog povjerenstva prihvatio. Gospođa Alma Čolo je ispričala se, ona je napustila današnji rad, ima obiteljskih potreba, neće se vraćati na sjednicu, ali imamo ovdje gospodina Ivanića koji je stalni član u ... Delegaciji u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe.

Ja otvaram raspravu.

Javlja se gospodin Ivanić. Izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Vrlo kratko, neću dugo, mislim da ste po prvi put, ja mislim, dobili Izvještaj Delegacije BiH i mislim da je to jako značajno i dobro da Parlament vidi šta radi Delegacija i čime se bavi. Još ovdje nije sve urađeno. Ovdje je najveći naglasak dat na one diskusije koje su se odnosile na BiH, kad je ona bila tema. Naša delegacija je dosta aktivna i u nekim drugim oblastima, morala bi biti i više, jer nikad vaš autoritet u Savjetu Evrope ne može biti zastupljen ako budete govorili samo o sebi. Mi moramo se uključivati u neke šire rasprave, nažalost toga nema dovoljno, ali evo nadam se da će biti.

I ono što tražim od Parlamenta je: aktivnost u Savjetu Evrope podrazumijeva i dosta posla, ne samo sjedanje kad su sjednice Parlamentarne skupština nego i rad u komitetima. Ja moram reći da je Delegacija BiH bila kritikovana zato što malo učestvuje u tim komitetima. Ali zašto učestvuje malo? Jednim dijelom je i zbog ambijenta koji se stvorio da se tu puno novca troši na dnevnicu i na putovanja i čitav niz stvari i jedan dio ljudi, onda, kad već ne mora, ne bi ni išao. To je loše za BiH. I ja vas molim da samo (dakle nemam, ne predlažem zaključak) da imate na umu da je obaveza delegata u Parlamentarnoj skupštini da učestvuju barem u jednom komitetu, da ti komiteti imaju barem jednu, ako ne, i dvije sjednice između redovnih zasjedanja, da je obaveza članova Savjeta parlamentarne delegacije BiH da budu mjesec dana praktično u toku godine u Strazburu, plus da učestvuju na ovim sastancima komiteta. Ako ne budemo učestvovali u radu komiteta, naš autoritet, ugled i mogućnost da doprinesemo u pravom smislu riječi će biti loši.

Inače, kažem, mislim da je korektan izvještaj i da ste mogli steći pregled i ima još više aktivnosti mimo ovih, ali mislim da je dobro da smo počeli izvještavati ovaj dom i Parlamentarnu skupštinu o svom radu, a mislim isto tako da bi bilo dobro jednom godišnje neku malu informaciju o nekim temama koje se usvajaju u Savjetu Evrope, koje se ne odnose direktno na BiH, a mogu imati posebno jako velike uticaje, jako velike efekte.

Hvala lijepo.

DRUGI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
DUŠANKA MAJKIĆ:

Hvala lijepo gospodinu Ivaniću.
Ko se sljedeći javlja za riječ? Niko. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na glasanje. Samo da podsjetim prije glasanja da je i Predstavnički dom usvojio ovaj izvještaj i molim vas da se odredite.

Ko je „za“ ovaj izvještaj?
Jednoglasno.

Da li, gospodine Ivaniću, smatrate da treba ovo, kako ste rekli, da budu zaključci ili je to samo Vaša preporuka? Hvala. Znači ovo je jednoglasno.

Prelazimo na sljedeću 16. tačku dnevnog reda, koja glasi:

Ad. 16. Prijedlog državne strategije za nadzor nad opojnim drogama, sprečavanje i suzbijanje zlouporabe opojnih droga u BiH za priod 2009.-2013., predlađač: Savjet ministara

DUŠANKA MAJKIĆ:

Otvaram diskusiju o 16. tački dnevnog reda.
Ko se javlja za riječ?
Gospodin Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo, gospođo predsjedavajuća.

Dakle, ja neću puno duljiti vezano za ovu strategiju borbe protiv opojnih droga. Želim pohvaliti, bar ja sam tako doživio ovaj dokument, i mislim da bi bila odlična stvar ako se on provede u djelo. Dakle, naročito sam, je li, zadovoljan ovim dijelom koji govori o prevenciji, edukaciji, liječenju, dakle sveukupnom ovom dijelu, ali ono što me naročito interesuje i što smatram šta možda fali ovom dijelu jeste što nedostaje jedna vrsta razrade nakon ovoga i monitoringa, jedne vrste monitoringa ove strategije, u smislu ko će šta uraditi u prevenciji u oblasti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, sigurnosti, kazneno-popravnih sankcija, kao i vezano za edukaciju u zdravstvu, obrazovanju, liječenju itd.

Volio bih kada bismo vidjeli od svih ovih nivoa institucija, od općine, kantona, entiteta, države, ko je za šta nadležan, da se precizno to napravi, prati provođenje ovih mjera i na kraju, naravno, izvrši jedna evaluacija tih rezultata i ciljeva kojim bi eventualno postigli da to pratimo iz godine u godinu. Ovo je strašno zlo koje, nažalost je li, sve više uzima maha i u našem društvu i bez brzih i adekvatnih mjera svih nadležnih institucija bojim se da se nećemo uspješno oduprijeti ovom problemu.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rančić.
Želi li još netko riječ?
Gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Zaista ne bi bilo primjereno da se o ovako jednom značajnom dokumentu koji toliko dugo, toliko godina, već čekamo, a ne kaže nekoliko riječi.

Dakle, možemo milion primjedbi zašto nije ovo ili ono, ali najvažnije od svega je da smo prvi put dobili Strategiju nadzora nad opojnim drogama i sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga u BiH. Mislim da već četiri godine pokušavamo, zato što u prošlom mandatu su bile inicijative, ali evo sad smo dobili i ja zaista poštujem taj napor koji je uložio Savjet ministara i ovdje prisutni ministar civilnih poslova na pokušaju da se dođe do sveobuhvatnog dokumenta koji će pomoći da, na osnovu, poslije Akcionog plana riješimo pitanja koja su vezana za ovu pošast savremenog doba.

Vidimo da je na dokument 15 saglasnosti dato, sa državnog i sa entitetskih nivoa. Dakle, uključili su se svi koji trebaju. I uvijek su zakoni koji dolaze od strane Ministarstva civilnih poslova, dakle, u poziciji da angažuju najveći broj učesnika i da imaju priliku da kažu svi na tu temu. I ja zaista mislim da je to dobar način kako treba raditi u Savjetu ministara.

Koji će novi kvalitet BiH dobiti usvajanjem ove strategije? Prvo, mislim da je to važno da će dobiti Kancelariju za suzbijanje zloupotrebe droge. Dakle, nismo imali ko, do sada, da se time bavi. Donijeli smo Zakon, a nismo napravili mehanizme koji će se time baviti.

Druga stvar, da će ojačati institucionalne kapacitete i uključivanje bosansko-hercegovačkog društva u rješavanje ove pošasti. Dakle, i to je jedna od stvari koje su za respekt.

Treće, da će izgraditi mehanizme čime će se spriječiti dalje širenje zloupotrebe droge. Dakle, imaćemo mehanizme po kojima ćemo moći djelovati. Vidjeli smo npr. u Hrvatskoj koliko snage, energije, znanja i dobre volje je uloženo da bi se ovaj problem počeo rješavati.

I na kraju, ono što mislim da je najvažnije, da će biti unaprijeđena ta zakonodavna odgovornost ove zemlje za rješavanje ovako krupnog pitanja i da neće sve ostati samo na tome, nego da će se sve to i implementirati, dakle da BiH neće ostati čuvena po velikom broju donesenih zakona, pa i ovog, a da će to ostati mrtvo slovo na papiru. Dakle, bez obzira što neke nevladine organizacije iznose rezerve na pojedine dijelove ove strategije, smatram značajnim da će BiH usvajanjem ove strategije dobiti dokument koji će doprinijeti poboljšanju stanja u oblasti sprečavanja, suzbijanja i zloupotrebe opojnih droga i apelujem na sve da ovaj dokument usvoje.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Majkić.
Gospodin Zrno, prije toga, pa onda doktor Ivanić.

BRANKO ZRNO:

Ja ću samo izraziti, gospodine predsjedavajući, jedno veliko zadovoljstvo što smo dobili ovu strategiju nadzora nad opojnim drogama, nad najvećim zlom našega stoljeća, jer smo dobili u suštini temeljni dokument temeljem opet koga svi oni koji su se našli ovdje, a našli su se svi koji trebaju biti u strategiji, znači u jednom strateškom dokumentu, neće moći izbjeći, ako ništa drugo, osudu vlastitog nerada ili pohvalu vlastitog rada. Ovo govorim iz toga što se već godinama, naročito u našem odboru, susrećemo preko drugih izvješća, a naročito izvješća Ministarstva sigurnosti, sa ovim problemom. Vi znate da smo vodili duge i skoro beskonačne rasprave, a vjerujem da ima i zapisano još iz onoga saziva Doma naroda i onoga saziva Povjerenstva za obranu i sigurnost da sam makar deset puta inzistirao, odnosno govorio i predlagao, govorio o onomu (i zato sam se i digao danas) što sad imamo pred sobom da bez strateškog dokumenta koji će obuhvatiti sve, jer ovdje jeste, o problemu koji nije jednodimenzionalan i koji se ne može promatrati jednostavno kao problem, jer ovo je splet problema ili splet najrazličitijih okolnosti u kojima mora biti uvezan kompletan sustav i koliko se da iščitati iz ovoga akta, iz ove strategije, ovdje je uistinu uvezan sustav, od sustava prevencije preko sustava borbe protiv ovoga zla.

Ministre, svaka čast. Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Zrni.
Sad smo opet dobili kvorum, vratio se gospodin Ibrahimpašić.
Izvolite, doktore Ivaniću.

MLADEN IVANIĆ:

Pridružujem se onima koji su rekli pohvalne riječi zbog toga što ovaj dokument dobijamo i predlažem samo jedan zaključak. Koliko sam shvatio, nakon usvajanja ove strategije, slijedi izrada akcionog plana, s tim da nije dat rok. Mislim da treba definisati rok od 60 dana i predlažem zaključak: Da se obavijesti Savjet ministara da u roku od 60 dana donese akcioni plan.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Jel' to razuman rok, ministre?
Ima li još netko potrebu?

MLADEN IVANIĆ:

Rijetki ministar koji je sjedio ovdje.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Već smo ga pohvalili, posebno ga pozdravili.

/zajednička diskusija/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog državne strategije koji smo pohvalili.

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili Prijedlog državne strategije. Ministre, čestitam.

Istodobno stavljam na izjašnjavanje Prijedlog zaključka koji je predložio doktor Ivanić da se obveže Vijeće ministara da u roku od 60 dana donese akcijski plan provedbe ove državne strategije.

Tko je „za“ ovakav zaključak?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili i ovaj zaključak. Zahvaljujem ministru, svako dobro, pozdravite nam Vijeće ministara i neka je češće s nama.

17. točka dnevnog reda je:

Ad. 17. Informacija o kaznenim djelima protiv dostojanstva osobe i morala u BiH, s naglaskom na kaznena djela krijumčarenja i trgovine ljudima u 2006. i 2007. godini i prvih devet mjeseci 2008. godine

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste Mišljenje nadležnog povjerenstva. Zastupnički dom je usvojio ovu informaciju.

Ja otvaram raspravu.

Gospođa Majkić. Izvolite. Kolege su se već bili spremili za izjašnjavanje, ali čut ćemo Vas.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Imamo drugačiju situaciju od maloprije. Dakle, kad sam dobila ovu informaciju, prvo pitanje koje sam samoj sebi postavila je kakve koristi imamo od izvještaja za 2006. i 2007. godinu, pred kraj prvog kvartala 2009. godine. Dakle, imamo Informaciju, podsjećam vas, o krivičnim djelima protiv dostojanstva ličnosti i morala u BiH, sa naglaskom na krivična djela krijumčarenja i trgovine ljudima u 2006. i 2007. i u prvih devet mjeseci 2008. godine. Čemu ova informacija i šta nam ona znači? ... Kako napraviti zaključak na osnovu ovakve informacije?

Drugo, zašto je ovaj izvještaj baziran na devet mjeseci 2008. godine, kad su u februaru ove godine bili dostupni podaci za 2008. godinu? Jer Izvještaj, podsjećam vas, je došao u proceduru 30. 1. 2009. godine, a odmah slijedi pitanje da li to znači da ćemo Izvještaj za 2008. dobiti 2010. godine? Po načinu na koje Ministarstvo bezbjednosti dostavlja izvještaje, vrlo

vjerovatno da će se to dogoditi, tako da nikakav zaključak ne može pomoći da se stanje popravi, jer uvijek razmatramo materijale koji su stari dvije godine.

Kada će ustvari Ministarstvo bezbjednosti, jer do sada svi izvještaji koje je dostavilo Ministarstvo bezbjednosti bili su problematični, i najgore od tog što, evo ja sad to, mi to govorimo ovdje među nama, nema ključnog aktera koji će biti tu da čuje ovo. I sljedeći izvještaj će biti isti ovakav.

Dakle, generalno, pogledom na cijeli tekst: konfuzan, nejasan, u jednoj liniji nekoliko krivičnih djela različitih za koje se moralo, kroz informaciju, dokazati korelaciju u činjenju. To nije urađeno. I ništa nije dokazano. Tekst je bez hronološkog reda, ne znamo šta je primarno, a šta je sekundarno, ili po kojem drugom logičnom redu bi ova informacija trebala biti obrazložena. Neobjašnjivo je da ova informacija nije bila predmet ozbiljne analize ni na Savjetu ministara, koji ju je usvojio 15. 1. 2009. godine, ali i na Predstavničkom domu, niko neće da pročita, svi ćemo ovako glasati. Evo, umalo da se desi, i zaista nisam željela da se desi to, i na Domu naroda, jer i do sada smo zaustavljali sve ove problematične tekstove koji su po raznim osnovama dolazili na naš dom. I to je naša obaveza. Možda drugi propuste, ali mi moramo voditi računa da loši sadržaji loše informacije da bar upozorimo da su loše.

Navodim nekoliko primjera kojim potvrđujem ovakvu konstataciju. Imamo poglavlje koje govori o zakonodavnom okviru u kom je dat pregled zakona u BiH koji tretiraju trgovinu ljudima, tako da se pominje zakonska legislativa u entitetima, pa se nakon toga prelazi na Konvenciju UN-a i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, a potom se vraća na državnu legislativu u oblasti trgovine ljudima. Teško onom ko bi mogao iz ovakve konstatacije izvući zaključak, odnosno vidjeti šta tu treba ili šta tu nije dobro urađeno.

Dakle, nema hronološkog reda izlaganja materije, znači od manjeg ka većem, od značajnijeg ka manje značajnom, ka više značajnom. Takođe, u ovom poglavlju nije dat pregled zakonske legislative u BiH u oblasti krivičnih djela protiv dostojanstva ličnosti i morala, iako je naslov Informacija o krivičnim djelima protiv dostojanstva ličnosti i morala itd., trebalo je, jer se u narednom poglavlju izvode statistike koje upravo govore o tim krivičnim djelima.

U poglavlju statistike o krivičnim djelima protiv dostojanstva ličnosti pada u oči da nedostaju pokazatelji o otkrivenim krivičnim djelima trgovine ljudima koje je otkrila i evidentirala Granična policija. Nelogično je da Granična policija koja je prva u kontaktu sa legalnim i ilegalnim imigrantima nije imala za tri posmatrane godine nijedan otkriveni slučaj trgovine ljudima. A mi znamo da nije tako. Šta znači ovakav ministrov stav? Je li to nasrtaj na Graničnu policiju BiH? Ili nije s njom zbog toga što ne komunicira sa Graničnom policijom, nije uvrstio nijedan pozitivan rezultat te institucije? Bilo bi dobro da je ministar pročitao Izvještaj o radu Granične policije, što, evo, evidentno je ni ministar ni njegovi analitičari koji su radili ovu analizu nisu uradili.

Način prezentovanja statističkih podataka je toliko konfuzan i toliko neprilagođen licima koja će ovo koristiti da zaista ne znam na koji način bi mi mogli da izvučemo bilo kakvu poruku iz njega. U poglavlju Statističke tendencije o krivičnim djelima u BiH u toku prvih devet mjeseci 2008. godine, prvi put se pominju rezultati Granične policije, i to samo za 2008. godinu. U daljem tekstu se isprepliće statistika i modus operandi, što stvara konfuziju kod čitanja teksta.

Dodatno je konfuzno što je zajedno data statistika za trgovinu ljudima i za krivična djela protiv dostojanstva ličnosti i morala, što je moralo ići odvojeno, jer jedna vrsta činjenja krivičnih djela ne uključuje obavezno i ovu drugu. Dakle, bezbroj grešaka i bezbroj nedorečenosti i bezbroj površnosti.

Konačno, Prijedlog mjera nije adekvatan onome što je napisano u samoj informaciji i trebalo bi ga proširiti, npr. ja sam, evo, kao slobodan strijelac, pokušala da vidim, u tom prijedlogu mjera, šta bi to trebalo još obuhvatiti. Prvo je, treba li ovdje i pokazuje li se uopšte nagovještaj da bi trebala se organizovati obuka za naše diplomatsko-konzularne radnike koji su zaista izloženi i moraju biti upoznati sa svim ovim podacima. Šta je sa socijalnim radnicima, roditeljima, nastavnim osobljem, učenicima, na koji način njih treba pripremiti da bi prevenciju pojačali, šta je sa djelovanjem nevladinog sektora, medija i slično u ovoj alarmantnoj oblasti za koju znamo svi pojedinačno šta nam se dešava i kakva je? O radu i djelovanju policije i tužilaštva ni riječi, kao da ne postoje.

Rad Udarne grupe, u kojoj participiraju predstavnici svih političkih agencija i tužilaštava, uopšte nije pomenut. Ako autor toliko insistira da se pri otkrivanju ilegalnih migracija više otkrivaju žrtve trgovine ljudima, zašto Prijedlog mjera ne kaže nijedne riječi o tome.

Dakle, predlažem da se usvoji sljedeći zaključak:

1. Dom naroda prima k znanju (jer nemamo druge mogućnosti, inače bih rekla da se vrati i da se nešto slično nikad ne dogodi više na Domu) ... Informaciju o krivičnim djelima protiv dostojanstva ličnosti i morala u BiH, sa naglaskom na krivična djela krijumčarenja i trgovine ljudima za 2006., 2007. i prvih devet mjeseci 2008. godine.

2. Takođe, Dom naroda konstatuje da je navedena informacija urađena veoma površno i nekonzistentno i obavezuje Ministarstvo bezbjednosti da izradi i dostavi novu, potpuniju informaciju za 2008. godinu o krivičnim djelima (da ne ponavljam ovaj naslov).

Evo, to je moj prijedlog i stav oko ove tačke.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Gospodin Rančić. Je li se još netko javio, pisao sam.

Gospodin Rančić. Izvolite.

HAZIM RANČIĆ

/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Uključite se, molim Vas.

HAZIM RANČIĆ:

... Kada sam prozivao i predsjedavajućeg Vijeća ministara i njegova dva zamjenika, koji su iz reda druga dva konstitutivna naroda, za slučajeve i situacije kada oni ne provode svoju zakonom propisanu obavezu, a sve ministre, neovisno o bilo kojim kvalifikacijama, za

ispunjavanje obaveze koja glasi da su dužni prisustvovati sjednicama Doma, ne samo kad imaju svoju tačku, kao evo sad, vidite, nemamo nikoga, i na nekim prethodnim tačkama i na sljedećim tačkama, nego su obavezni prisustvovati cijeloj sjednici Doma.

Kolegica Majkić kada govori u kontinuitetu zadnjih nekoliko mjeseci ili godinu, i kad god su u pitanju izvještaji, ili prijedlozi, ili tačke, ili zakoni iz Ministarstva sigurnosti, ona a priori zauzme stav napadati takve stvari. Evo, imamo ovu informaciju! Iznosi netačne činjenice i ocjene, na bazi kojih naravno izvodi pogrešne zaključke. Imali smo priliku vidjeti kako su danas oborili zakon koji je isto tako iz ovog resora.

Da kolegica Majkić hoće istinski da se oblast sigurnosti popravi, onda bi i glasala za zakone koji bi u ovoj oblasti omogućili efikasnije koordiniranje u oblasti rada svih policijskih organizacija u BiH. Naravno, kad god je prilika za to i kolegica Majkić i još neke kolege obaraju, ruše takve zakone kada dođu oni u parlamentarnu proceduru a kada dođe izvještaj, onda, kaže ne valja izvještaj. I još, zamislite, okrivljuje resorno ministarstvo, a zna se da ono nema, je li, nikakvih niti operativnih, ni ovih, ni onih nadležnosti prema policijskim agencijama koje provode zakon u ovoj oblasti. Da bi on bio odgovoran, morao bi imati zakonska ovlaštenja prema svim tim policijskim agencijama. Kako da on skupi adekvatne, tačne, precizne, kvalitetne, i da ih složi, informacije od entitetskih policija, od kantonalnih policija, od Policije Brčko Distrikta, ako on nema nadležnosti nad njima, dok oni dostave valjano, nevaljano, sa zakašnjenjem itd.?!

Primjer za to je i pokušaj da se ova stvar popravi kroz donošenje 'Zakona o Direkciji za koordinaciju policijske strukture i nezavisnih policijskih tijela i agencija za njihovu podršku'. Evo, danas smo imali pokušaj provođenja tog zakona u segmentu da izaberemo Nezavisni odbor koji je nadležan za provođenje procedure za izbor direktora Direkcije za koordinaciju policijskih struktura, a znamo da je kolegica Majkić upravo glasala protiv izbora tog tijela. Dakle, kako možemo izaći i govoriti - ne valja stanje u ovoj oblasti, ne valja ova informacija - a kad institucionalno zakonski trebamo uspostaviti tijela koja treba to da rade i onda mi glasamo na istoj sjednici protiv toga.

Iznese još jednu tvrdnju o tome da u ovoj informaciji, evo, nema podataka o radu Granične policije u ovoj oblasti. Pa eto, ja pozivam kolegicu da još jednom pročita stranu 6, peti pasus u kome stoji: 'U prvih devet mjeseci 2008. godine Granična policija BiH nadležnim tužilaštvima je podnijela 37 službenih izvještaja za krijumčarenje ljudi, član 189. KZ BiH, i za druga krivična djela s tim u vezi. Od tog broja, dva službena izvještaja se odnose na član 250. KZ BiH, organizovani kriminal, a u vezi sa članom 189. KZ BiH. Za ova krivična djela prijavljeno je 66 lica, što je manje za 3,03 nego u istom periodu prošle godine. To pokazuje naredna tabela' (ne trebam dalje). Kolegica reče da nema tamo tih podataka, a oni tu pišu. Ja njih nisam, evo, sada izmislio.

Evo toliko, dakle. Naravno, da sam ja za to da se u ovoj oblasti radi bolje od strane svih policijskih agencija koje, je li, imaju zakonska ovlaštenja da ovo rade. Ali, ako Ministarstvo sigurnosti nema ingerencije nad njima, kako će ono biti odgovorno za njihov rad. Mislim, mislim da to nije uredu. Ako hoćemo efikasnije, bolje itd., onda moramo glasati zakone u kojima će biti sadržana takva rješenja i onda kad izglasamo takve zakone, kroz provođenje procedure za imenovanje tijela iz tih zakona, kao što je Nezavisni odbor za koordinaciju, za nadzor nad radom

šefova policije i za njihovo imenovanje, kao što je Odbor za žalbe građana, to su dva od tri nezavisna tijela, ne možemo glasati na način da oborimo ta tijela, a onda opet ... za sat ili dva nekome držati lekciju o tome kako stanje u toj oblasti nije dobro.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala ljepa, gospodine Rančiću.

Gospođa Majkić, replika, možda, ili krivi navodi. Ispravak krivih navoda.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Nema čega tu nema. Ali da kažem nekoliko riječi. Još uvijek se nadam da, gospodine Rančiću, ja kao delegat u ovom Domu naroda imam pravo na vlastiti stav, imam pravo da podržim ili ne podržim neki zakon i teško bi mi bilo u situaciji da to drugi neko odlučuje, da te instrukcije moram recimo dobiti od vas, šta da podržim ili šta da ne podržim. Dakle, onog momenta kad ja mislim da nešto nije uredu, kad je povrijeđen interes Republike iz koje ja dolazim, kad je povrijeđen princip koji ja ne mogu da prihvatim, onda ću ja glasati protiv, i to pravo uopšte ne uskraćujem Vama. Zato Vas molim da se u to ne upuštate. Moje pravo je da glasam onako kako ja mislim da treba da glasam.

Ako je istina da Ministarstvo bezbjednosti nema nadležnosti, šta će nam to ministarstvo? Šta će nam to ministarstvo? Dakle, ja sam smatrala da vi ne trebate primjerom toga što je ministar iz vaše stranke; naprotiv, to je dodatni argument da Vi kažete stvari treba popravljati i treba učiniti sve da to ministarstvo konačno počne da saraduje sa ostalim bezbjednosnim agencijama i, do sada, Vi znate dobro da nemamo usvojen izvještaj o stanju bezbjednosti za 2007. godinu, Vi znate da je svaki izvještaj problematičan, da svaki zakon koji to ministarstvo dostavi, gomila amandmana, što od međunarodne zajednice, što od različitih institucija, dakle, nikad ništa kompletno i cjelovito. I to je stvar o kojoj bi trebalo u SDA da se zamisle. To nije moj problem. Ali ja neću to, ja to moram slušati, ali ne moram tolerisati.

Drugo, Granična policija jeste, Vi ste rekli ono što sam ..., ali niste čuli prvi dio. Kako to u dijelu koji se odnosi na 2006. i 2007. nema nijednog uspjeha Granične policije, samo u 2008. Dakle, ja sam to i rekla. Kako je moguće da iz dvije godine nema nijedan pozitivan rezultat, sve je skoncentrisano u prvih devet mjeseci 2008. godine?

Gospodine Rančiću, nemojte da mi oduzimate moje pravo da primijetim i da kažem ono što sam primijetila. A ja Vama ostavljam, evo bio je predstavnik iz moje političke opcije i pokazao na koji nači to SNSD radi, odnosno politička partija iz koje ja dolazim, i molim Vas nemojte da mi pokušavate oduzeti ono što mi je i po Poslovniku i po Ustavu dato.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala, gospođo Majkić.

Drugi put replika, gospodin Rančić.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo.

Poštovana kolegica Majkić nije ništa osporila od onog što sam ja argumentovano naveo u svojoj diskusiji. Malo je pokušala zamijeniti neke teze, pa ću ja njoj to još jednom pojasniti.

Dakle, niti jednom riječju nisam rekao da oduzimam pravo na vlastiti stav, na mišljenje. Podsjećam je i na stav kolege Bože Rajića o slobodnom čovjeku. To je ... Ja to poštujem, meni je to poznato i ne sporim to. Ali sporim Vaše najmanje dvojako ponašanje na istoj sjednici na kojoj rušite zakon koji dođe iz Ministarstva sigurnosti, rušite primjenu zakona iz nadležnosti Ministarstva sigurnosti kod odlučivanja o Nezavisnom odboru i Odboru za žalbe. Ja ne kažem da nije Vaše pravo da Vi glasate, jeste, ali Vi to rušite svojim glasanjem, a onda kažete: ja Vama zabranjujem stav. A kad dođe informacija, kažete: pa ljudi, nije dobro stanje u ovom ministarstvu, u sektoru sigurnosti. Nije dobro zato šta Vi ne dopuštate da se izabere Nezavisni odbor koji ima nadležnost da raspiše proceduru za izbor direktora za koordinaciju policijskih struktura pa da se uspostavi to tijelo, pa da ono vrši ovu nadležnost. Ministarstvo sigurnosti, sektor sigurnosti, oblast sigurnosti, zovite to kako god hoćete, to je neophodno svakoj državi. Ja nisam to nijednom riječju rekao. A, ako hoćete da on efikasno funkcioniše, onda mu morate dati zakonom propisana ovlaštenja i systemske mjere. Ne možete nekome ne dati nadležnosti, tražiti da agencije, policijske agencije, imaju i operativnu i tehničku i kadrovsku i finansijsku i svaku drugu samostalnost, a za njihov rad ili nerad, uspjeh ili neuspjeh, da budem kriv ja ili Vi ili resorni ministar, koji se ne smije u te stvari uplitati. Ne smije se, kolegice, u te stvari uplitati.

Dakle, ako hoćemo systemski rad, ako smo iskreno zabrinuti za ovu oblast, a ja jesam – ja dijelim mišljenje sa Vama, ja ne smatram da je dobro stanje ukupno u toj sigurnosti, da se ono treba popravljati, smanjivati teška krivična djela, boriti se protiv organizovanog kriminala – ali to se može raditi tako što ćemo donijeti zakone koji će efikasno biti primijenjeni, koji će imati instrumentarij da to urade i, naravno, da nas o tome godišnje izvještavaju. Ne možemo sprečavati uspostavljanje sistema kroz nedonošenje zakona, kroz sprečavanja sprovođenja zakona, a kad dođe informacija onda kazati, evo, ovo ne valja i još je kriv neko tamo treći.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala ljepa, gospodine Rančić.

Ima li potrebu još netko? Zaključujem raspravu, zaključujem raspravu, ispričavam se, neće pridonijeti Vaša diskusija približavanju ova dva stava, ona su tako daleko jedan o drugih, zbog toga zaključujem raspravu i odmorite se malo.

Imali smo ovdje dva prijedloga. Jedan je sasvim logičan, jer ga je predložilo i Ustavnopravno povjerenstvo kao mjerodavno: da primimo k znanju ovu informaciju, da ne usvajamo to. Pa ćemo prihvatiti to što je predložilo ovo povjerenstvo a evo sugerirala i gospođa Dušanka.

I, stavljam na izjašnjavaње da prihvatimo k znanju Informaciju.

Tko je „za“? Jednoglasno.

Konstatiram da smo jednoglasno primili k znanju Informaciju.

Drugi prijedlog je bio gospođe Dušanke: da Dom naroda zatraži jednu novu, konzistentnu, kako je rekla u svom prijedlogu, informaciju od resornog ministarstva za 2008. godinu. Je li tako?

Stavljam na izjašnjavanje i ovaj prijedlog. Dakle, time bi praktično Vi bili zadovoljni kad se otklone ovi nedostaci i ove.

Tko je „za“ ovakav prijedlog? To je četiri, pet, šest.

Tko je „protiv“?

Tko je „suzdržan“? „Suzdržanih“ glasova pet.

Ovo nije dobilo entitetsku podršku.

Ja molim da se sad izjasnimo. Možemo li?

Dakle, nemamo za usuglašavanje i ostavit ćemo ovo za usuglašavanje za sljedeću sjednicu, kad budemo imali sva tri člana Kolegija.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:
Molim?

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:
Nema entitetske većine. Malo vas je protiv bilo u Federaciji.

MLADEN IVANIĆ:

Ako ja dobro razumijem, nas je, koliko, 11, je li. Ali je bilo uzdržanih. Prema tome, dobilo je većinu od onih prisutnih koji glasaju.

ILIJA FILIPOVIĆ:

U Federaciji je bilo dva „za“. Dakle, trebalo je biti četiri „za“, uz vaše glasove „za“, da to prođe. Dakle, na usuglašavanje idemo.

MLADEN IVANIĆ:
Nema usaglašavanja, nema trećine.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Pa nema entitetske trećine u Federaciji. Mladene, ok. Dakle, na usuglašavanje članovima Kolegija kad budemo u potpunom sastavu.

Prelazimo na točku 18., to je:

Ad. 18. Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o izboru članova zajedničkih povjerenstava obaju domova Parlamentarne skupštine BiH

ILIJA FILIPOVIĆ:

Stvar je vrlo jednostavna. U Povjerenstvu za ekonomske reforme i razvoj podnio je ostavku gospodin Ljubičić. Mi ćemo danas prihvatiti, dakle razriješiti ga, a prihvatio je kandidaturu gospodin Koprivica. Dakle, odluka je pred vama.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog odluke.

Otvaram raspravu. Dakle, ima li potrebe? Sve je jednostavno. Dakle, tako jednostavno.

Tko je za to da prihvatimo ovu odluku i razriješimo jednoga, imenujemo drugog?

Tko je „za“?

Konstatiram da smo to jednoglasno uradili.

Prelazimo na točku 19., to je:

Ad. 19. Imenovanje dva člana Ureda za razmatranje žalbi iz reda stručnjaka Upravnoga prava, predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Vidjeli ste da ovdje nedostaju jedan član iz reda hrvatskog i jedan iz reda srpskog naroda. Prijedlog je da iz Federacije, dakle, iz reda hrvatskog naroda to bude Stipe Petričević, a iz reda srpskog naroda iz RS-a gospodin Ostoja Kremenović. Zastupnički dom je prihvatio ova rješenja.

Otvaram raspravu. Neće nitko.

Stavljam na izjašnjavanje ove prijedloge, kako je prihvatio Zastupnički dom.

Tko je „za“?

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili imenovanje dva člana Ureda za razmatranje žalbi iz reda hrvatskog i iz reda srpskog naroda.

Mi smo sada došli do točke 20. a od točke 20. do točke 29. su međunarodni pravni akti na koje bi trebali dati ... suglasnost za ratificiranje.

Možemo ići jedan po jedan a, ako prihvatimo, možemo dati suglasnost i u paketu.

Tko je za to da to u paketu?

Konstatiram da smo prihvatili jednoglasno da odlučimo u paketu.

Ad. 20. do 29. Međunarodni pravni akti

ILIJA FILIPOVIĆ:

Stavljam paket od 20. do 29. da damo suglasnost za ratificiranje međunarodnih pravnih akata koji su na dnevnom redu.

Tko je „za“?

Konstatiram da smo dali suglasnost za ratificiranje predloženih akata u točkama od 20. zaključno s točkom 29.

I, time smo iscrpili današnji dnevni red. Ja vam se zahvaljujem i zaključujem današnji rad sjednice Doma naroda.

Naredna sjednica je 22. 4. prema utvrđenom kalendaru, je li tako.

Sjednica je završena u 17,00 sati